

jesenska napoved gospodarskih gibanj 2011

Jesenska napoved gospodarskih gibanj 2011

Ljubljana, september 2011

Izdajatelj: UMAR, Ljubljana, Gregorčičeva 27

Odgovarja: mag. Boštjan Vasle, direktor

Glavna urednica: Lejla Fajić

Prispevke so pripravili:

Lejla Fajić (povzetek); Matevž Hribnik, Jure Brložnik (mednarodno okolje); mag. Barbara Ferk, Jasna Kondža, Janez Kušar, dr. Jože Markič, Ivanka Zakotnik, Lejla Fajić (gospodarska aktivnost); Ivanka Zakotnik (revizija temeljnih agregatov nacionalnih računov, upoštevanih v jesenski napovedi); Marjan Hafner, mag. Rotija Kmet Zupančič, mag. Mateja Kovač, Janez Kušar, mag. Urška Lušina, mag. Tina Nenadič, dr. Ana Murn, Jure Povšnar, Eva Zver (gibanja dodane vrednosti); Janez Kušar (poslovanje gospodarskih družb v letih 2008-2010, investicije v opremo in stroje); mag. Marko Glažar (potencialna rast BDP, investicije v opremo in stroje); Tomaž Kraigher, Mojca Lindič, MSc (zaposlenost, brezposelnost); Eva Zver (zaposlenost v dejavnostih javnih storitev); mag. Ana Tršelič Selan, Saša Kovačič (plače); Miha Trošt (inflacija); Slavica Jurančič (cenovna in stroškovna konkurenčnost, tržni deleži); dr. Jože Markič (tekoči račun plačilne bilance); Marjan Hafner (finančni trgi v letu 2011 in obeti); Jasna Kondža (javne finance); Ivanka Zakotnik, Branka Tavčar (nacionalni računi); Branka Tavčar (ocena uspešnosti napovedi), Marko Glažar, mag. Urška Lušina, dr. Arjana Brezigar Masten (ekonometrična podpora napovedi, desezoniranje časovnih vrst).

Uredniški odbor: Lidija Apohal Vučkovič, mag. Marijana Bednaš, Lejla Fajić, dr. Alenka Kajzer, mag. Rotija Kmet Zupančič, Janez Kušar, mag. Boštjan Vasle

Izdelava grafikonov, statistična priloga: Marjeta Žigman, Bibijana Cirman Naglič

Računalniška postavitev: Bibijana Cirman Naglič

Oblikovanje: Katja Korinšek, Pristop

©2011, Urad RS za makroekonomske analize in razvoj

Razmnoževanje publikacije ali njenih delov ni dovoljeno. Objava besedila in podatkov v celoti ali deloma je dovoljena le z navedbo vira.

Kazalo

Povzetek.....	3
Gospodarska rast, temeljne kategorije povpraševanja	7
Gibanje dodane vrednosti po dejavnostih.....	18
Trg dela.....	24
Zaposlenost in brezposelnost.....	24
Plače.....	29
Inflacija	30
Tekoči račun plačilne bilance	33
Javne finance.....	35
Tveganja za uresničitev napovedi	36
Ocena uspešnosti napovedi UMAR.....	38

Statistična priloga	41
---------------------------	----

Kazalo okvirjev:

Okvir 1: Predpostavke jesenske napovedi – mednarodno okolje.....	9
Okvir 2: Revizija temeljnih agregatov nacionalnih računov, upoštevana v jesenski napovedi	11
Okvir 3: Investicije v opremo in stroje	13
Okvir 4: Finančni trgi v letu 2011 in obeti.....	16
Okvir 5: Poslovanje gospodarskih družb v gradbeništvu v letih 2008-2010	19
Okvir 6: Rast potencialnega BDP	23
Okvir 7: Zaposlenost v dejavnostih javnih storitev	26
Okvir 8: Cenovna in stroškovna konkurenčnost.....	32

Povzetek

Gospodarska rast bo letos ostala skromna in bo znašala 1,5 %. Pozitivni signali za gospodarsko aktivnost so v prvi polovici letošnjega leta prihajali iz mednarodnega okolja, kar je spodbujalo rast bruto domačega proizvoda, ki je v tem obdobju realno za 1,6 % presegel raven v enakem obdobju lani. V skladu z napovedmi mednarodnih inštitucij pa se bodo v drugi polovici leta te spodbude umirjale. Za razliko od izvoznih gibanj domača potrošnja v pogojih zaostrenih razmer na trgu dela in poglobljanja krize v gradbeništvu letos še ne kaže vidnejših znakov okrevanja, rast gospodarske aktivnosti pa ovira tudi oteženo financiranje poslovanja. Po 8,0-odstotnem realnem padcu v letu 2009 in lanski 1,4-odstotni rasti se bo BDP letos realno povečal za 1,5 %.

Gospodarska rast se tudi v letu 2012 ne bo bistveno pospešila in bo predvidoma 2,0-odstotna. Javnofinančna situacija in finančno okolje delovanja podjetij bodo tudi v prihodnjem letu vplivali na nadaljevanje relativno počasnega okrevanja gospodarstva, hkrati pa se upočasnjuje tudi rast tujega povpraševanja kot glavnega dejavnika rasti gospodarske aktivnosti zadnjih dveh let. Kljub temu prihodnje leto pričakujemo nekoliko višjo gospodarsko rast (2 %), kar bo predvsem posledica prekinitev izrazitih negativnih gibanj pri investicijski potrošnji. Po drugi strani glede na napoved razpoložljivega dohodka ne pričakujemo bistvenega zasuka v potrošnji gospodinjstev. Okrepljen fiskalni napor, potreben za znižanje javnofinančnega primanjkljaja, se bo odrazil tudi na znižanju državne potrošnje.

Poslabševanje razmer na trgu dela se je letos umirilo, v prihodnjem letu pa ne pričakujemo bistvenega izboljšanja. Upadanje števila delovno aktivnih se v letu 2011 nadaljuje, vendar v manjšem obsegu kot v zadnjih dveh letih, tako da bo letos za 1,5 % nižje kot lani. Po znižanju registrirane brezposelnosti v obdobju od januarja do avgusta letos se bo ta do konca leta predvidoma nekoliko povišala, tako da bo povprečno število registriranih brezposelnih v letu 2011 znašalo 111 tisoč, kar je za skoraj 10 % več kot v predhodnem letu. Stopnja registrirane brezposelnosti bo v povprečju 11,8-odstotna. Zaradi nadaljnega prilagajanja zaposlenosti nižji ravni gospodarske aktivnosti ter povečanja strukturnih neskladij na trgu dela tudi prihodnje leto še ne pričakujemo izboljšanja razmer, temveč ohranjanje števila zaposlenih in brezposelnih na podobni ravni kot letos.

Nominalna rast bruto plače na zaposlenega bo letos in prihodnje leto okoli 2,5-odstotna in bo podobno kot lani izhajala predvsem iz rasti plač v zasebnem sektorju. V zasebnem sektorju bo letos nominalna bruto plača v povprečju za 3,2 % višja kot lani. To je manj kot lani (5,1 %), ko je na relativno visoko rast močno vplival dvig minimalne plače, delno pa so k rasti prispevale tudi spremembe v strukturi zaposlenih. Letos je prispevek prilagoditve novi višini minimalne plače v delu gospodarstva, kjer do tega še ni prišlo, bistveno manjši, prav tako pojema tudi učinek sprememb v strukturi zaposlenih. V letu 2012 naj bi se ob nadaljnji, vendar le postopni krepitvi gospodarske aktivnosti in ohranjanju visoke brezposelnosti bruto plače v zasebnem sektorju zvišale podobno kot letos. V dejavnostih javnega sektorja je ob varčevalnih ukrepih že drugo leto nominalna rast skromna (0,5 %), zaradi splošnega gospodarskega in javnofinančnega položaja pa se bodo omejitve za vidnejšo rast plač ohranjale tudi prihodnje leto (0,6 %).

Ob šibki rasti gospodarske aktivnosti in blaženju rasti cen naftnih derivatov s prilagajanjem višine trošarin se inflacija letos giblje na nizki ravni, kar se bo nadaljevalo tudi prihodnje leto. Po povišanju medletne inflacije v septembru (zaradi delovanja baznega učinka lankoletnega znižanja cen šolske prehrane) do konca leta pričakujemo umirjeno gibanje cen in medletno inflacijo okoli 1,7 %. K rasti cen na letni ravni bodo največ prispevale podražitve energentov in hrane. Gospodarske razmere v Sloveniji tudi prihodnje leto ne bodo ustvarjale pritiska na cene, zato bo ob predpostavki umirjenih cen surovin na mednarodnih trgih inflacija tudi v letu 2012 ostala nizka (1,9 % medletno).

Največje tveganje za rast BDP predstavlja nadaljnja zaostritev dolžniške krize v nekaterih državah evrskega območja. Nadaljnje zaostrovanje predstavlja tudi glavno tveganje za gospodarsko aktivnost evropskega in posledično slovenskega gospodarstva. Simulacije kažejo, da bi se v letu 2012 ob predpostavki za 3 o. t. nižje gospodarske rasti glede na izhodiščni scenarij v evrskem območju BDP v Sloveniji realno zmanjšal za 1,7 %.

Jesenska napoved glavnih makroekonomskih agregatov Slovenije

	2010	2011	2012	2013
		Jesenska napoved, sept. 2011		
GOSPODARSKA AKTIVNOST				
Bruto domači proizvod, realna rast v %	1,4	1,5	2,0	2,5
BDP v mio EUR, tekoče cene	35.416	35.924	37.334	38.871
ZAPOSLENOST, PLAČE IN PRODUKTIVNOST				
Zaposlenost, nacionalni računi, rast v %	-2,5	-1,5	0,0	0,0
Število registriranih brezposelnih (povprečje leta, v tisoč)	100,5	110,9	110,6	110,2
Stopnja registrirane brezposelnosti v %	10,7	11,8	11,8	11,8
Stopnja brezposelnosti po ILO v %	7,2	8,0	8,0	8,0
Bruto plača na zaposlenega, realna rast v %	2,1	0,9	0,6	0,6
- zasebni sektor	3,2	1,6	1,3	1,4
- javni sektor	-1,8	-1,1	-1,2	-1,5
Produktivnost dela (BDP na zaposlenega)	4,0	3,0	2,0	2,5
MENJAVA S TUJINO - PLAČILNO BILANČNA STATISTIKA				
Izvoz proizvodov in storitev, realna rast v %	9,5	7,9	6,3	6,7
Izvoz proizvodov	11,0	8,7	6,9	7,1
Izvoz storitev	4,1	4,6	3,8	4,9
Uvoz proizvodov in storitev	7,2	5,2	4,6	4,9
Uvoz proizvodov	8,0	5,5	4,6	4,9
Uvoz storitev	2,6	3,1	4,9	5,4
SALDO tekočega računa plačilne bilance v mio EUR	-297	-351	-181	378
- delež v primerjavi z BDP v %	-0,8	-1,0	-0,5	1,0
Saldo menjave s tujino v mio EUR	103	153	692	1.209
- delež v primerjavi z BDP v %	0,3	0,4	1,9	3,1
DOMAČE POVPRASEVANJE				
Končna potrošnja, realna rast v %	-0,1	0,1	0,1	0,4
v tem:				
Zasebna potrošnja	-0,7	0,0	0,2	0,5
Državna potrošnja	1,5	0,3	-0,5	0,1
Investicije v osnovna sredstva	-8,3	-7,5	6,0	5,0
Sprememba zalog in vrednostni predmeti, prispevek k rasti BDP, v o.t.	1,9	1,1	-0,5	-0,3
TEČAJ IN CENE				
Razmerje USD za 1 EUR	1,327	1,418	1,434	1,434
Inflacija (december/december)	1,9	1,7	1,9	1,9
Inflacija (povprečje leta)	1,8	1,6	1,8	2,0
Cena nafte Brent v USD / sodček	79,6	110,0	105,0	105,0

Vir: do leta 2010 SURS, BS, 2011-2013 napoved UMAR.

jesenska napoved gospodarskih gibanj 2011

Izhodišča jesenske napovedi gospodarskih gibanj za obdobje 2011–2013

Pri pripravi Jesenske napovedi gospodarskih gibanj za obdobje 2011-2013 so bili upoštevani podatki, informacije in uveljavljeni oziroma sprejeti ukrepi ekonomskih politik, znani do 8. septembra 2011.

Jesenska napoved gospodarskih gibanj 2011 temelji na ekspertnih ocenah UMAR, katerih ključna izhodišča so: (i) podatki o bruto domačem proizvodu, temeljnih agregatih nacionalnih računov in zaposlenosti v 1. polletju 2011 in novi letni podatki za obdobje 2007-2010 (SURS), plačilna bilanca za 1. polletje 2011 in revidirani podatki za obdobje 2008-2010; (ii) razpoložljivi statistični podatki o ostalih tekočih gospodarskih gibanjih; (iii) podatki o gospodarski rasti v mednarodnem okolju v prvi polovici leta 2011; (iv) napovedi mednarodnih institucij o gospodarskih gibanjih v mednarodnem okolju dostopne do 8. septembra 2011; (v) prevladujoča pričakovanja mednarodnih institucij glede gibanja cen nafte; (vi) rezultati dinamičnega faktorskega modela in drugih ekonometričnih modelov, razvitih za podporo napovedovanju; (vii) posvetovanje z drugimi ustanovami, ki pripravljajo napovedi za Slovenijo.

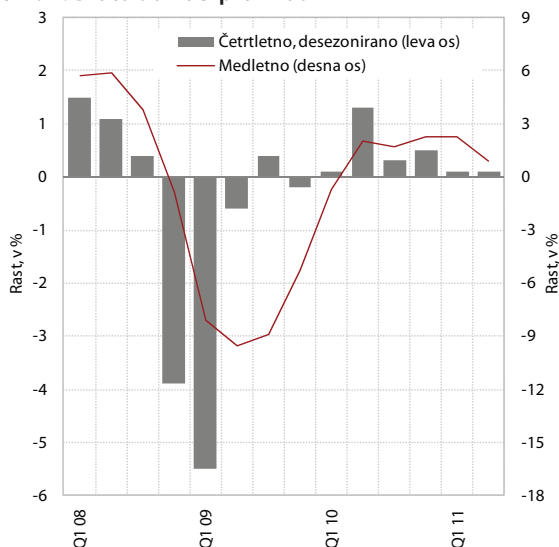
Jesenska napoved upošteva usmeritve javnofinančne politike ob pripravi rebalansa oz. sprememb proračunskih dokumentov za leti 2011 in 2012 ter predloga proračuna za leto 2013. Zniževanje javnofinančnega primanjkljaja se v skladu s temi usmeritvami osredotoča na omejevanje sredstev za zaposlene v javnem sektorju, transferjev gospodinjstvom in posameznikom, investicij in investicijskih transferjev države ter subvencij.

Publikacija predstavlja podrobnejšo obrazložitev Jesenske napovedi gospodarskih gibanj 2011, s katero se je vlada RS seznanila 14. septembra 2011.

Gospodarska rast, temeljne kategorije povpraševanja

Gospodarska aktivnost v Sloveniji se je v prvem in drugem četrtletju letos zelo skromno povečala, še naprej jo spodbuja izvoz, zavira pa domača potrošnja. Bruto domači proizvod se je v obeh četrtletjih letos povečal le za 0,1 % (desezonirano), kar je precejšnja upočasnitev glede na lansko leto (gl. sliko 1). Upočasnila se je tudi medletna rast, in sicer z 2,3 % v prvem četrtletju na 0,9 % v drugem, v povprečju pa je bil BDP v prvi polovici leta realno za 1,6 % višji, kot v enakem obdobju lani.

Slika 1: Bruto domači proizvod

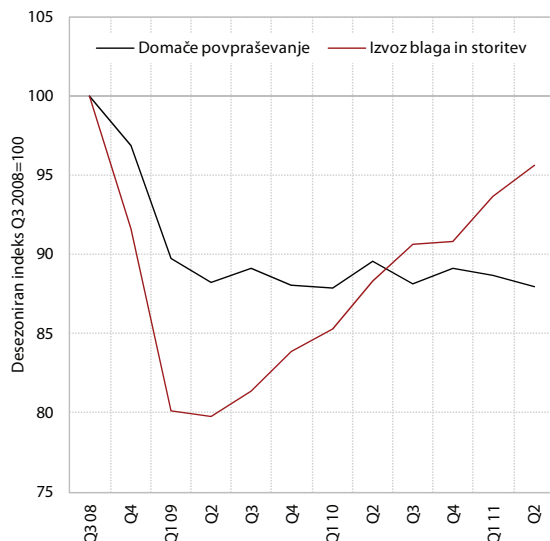

Vir: SURS.

Gospodarska rast bo letos ostala skromna in znašala 1,5 %. Pozitivni signali za gospodarsko aktivnost so v prvi polovici letošnjega leta prihajali iz mednarodnega okolja, v skladu z napovedmi mednarodnih inštitucij pa se bodo v drugi polovici leta te spodbude umirjale. Za razliko od izvoznih gibanj domača potrošnja v pogojih zaostrenih razmer na trgu dela in poglobljanja krize v gradbeništvu letos še ne kaže vidnejših znakov okrevanja, rast gospodarske aktivnosti pa ovira tudi oteženo financiranje poslovanja. Po 8,0-odstotnem realnem padcu v letu 2009 in lanski 1,4-odstotni rasti se bo bruto domači proizvod letos realno povečal za 1,5 %.

Ključni dejavnik sicer skromne gospodarske rasti bo ostal izvoz, ki se bo realno povečal za 7,9 %. Slovenski blagovni izvoz je ob nastopu gospodarske krize beležil enega največjih padcev v EU. Okrevanje, ki se je začelo v drugem četrtletju 2009 se je v drugem četrtletju letos nekoliko upočasnilo. V primerjavi s prvim četrtletjem letos se je realna rast izvoza blaga upočasnila tako po desezoniranih podatkih (s 4,0 % na 3,4 %), kot na medletni ravni (z 11,9 % na 9,6 %). Podatki kažejo, da je bila nižja medletna rast v drugem četrtletju v večji meri posledica nižjega prispevka rasti izvoza v EU, manj

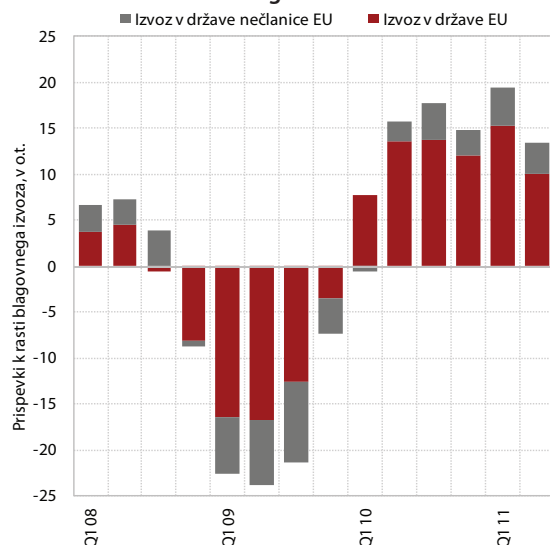
Slika 2: Gibanje realnega izvoza in domače potrošnje od začetka gospodarske krize

Vir: SURS, preračun UMAR.

pa se je znižal prispevek rasti izvoza v ostale države.¹ Drugo četrtletje letos je v najpomembnejših trgovinskih partnericah iz EU zaznamovala nizka gospodarska rast, gibanja vrednosti kratkoročnih kazalnikov gospodarske aktivnosti in razpoloženja pa nakazujejo nadaljevanje nizke gospodarske rasti v EU tudi v drugi polovici leta. To je posledica poslabšanih pričakovanj glede izvoznega povpraševanja in pričakovanega nadaljnega uvajanja varčevalnih ukrepov za konsolidacijo javnih financ,

Slika 3: Prispevek držav EU in ostalih držav k skupni nominalni rasti izvoza blaga

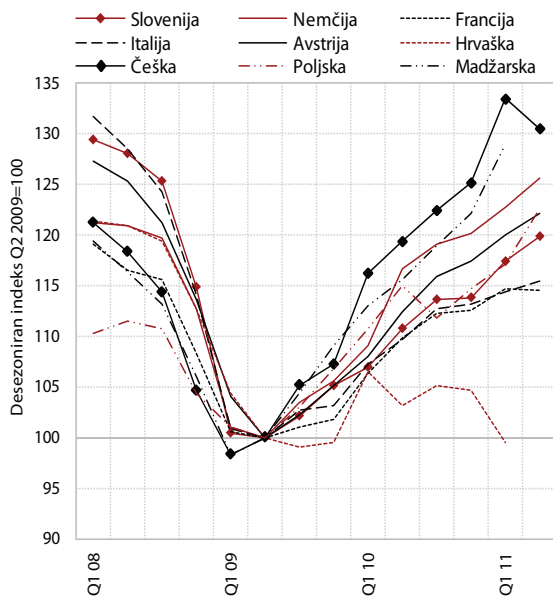
Vir: SURS.

¹ K nominalni rasti izvoza v države EU je v prvem letošnjem polletju največ prispeval izvoz električnih strojev in naprav, železa in jekla ter industrijskih strojev za splošno uporabo. K rasti izvoza v države nečlanice EU pa je največ prispeval izvoz električne energije, cestnih vozil ter medicinskih in farmacevtskih proizvodov.

s katerimi bi zajezili poglobljanje dolžniške krize (gl. okvir 1). Medletna realna rast izvoza blaga se bo z 10,7 %, kolikor je znašala v prvi polovici leta v drugi polovici leta znižala, v povprečju leta pa bo znašala 8,7 %, kar je manj kot lani. Rast izvoza storitev, ki po krizi okreva počasneje kot izvoz blaga, je v prvem letošnjem polletju (5,2 %) večinoma temeljila na izvozu transportnih storitev in potovanj, v letu 2011 pa bo dosegla 4,6 %, kar je nekoliko več kot lani.

V številnih državah EU se izvoz povečuje hitreje kot v Sloveniji, kar kaže na oslABLJENO izvozno konkurenčnost slovenskega gospodarstva. Primerjava hitrosti okrevanja izvoza v Sloveniji z nekaterimi drugimi državami EU kaže, da se njihov izvoz pod vplivom konkurenčnih prednosti, ki izhajajo iz drugačne geografske usmerjenosti izvoza, večje tehnološke intenzivnosti oz. stroškovnih prednosti proizvodnje, krepi še hitreje (gl. sliko 4), kar kaže na to, da rast svetovnega povpraševanja lahko izkoriščajo v večji meri kot Slovenija.

Slika 4: Izvoz blaga in storitev Slovenije in pomembnejših trgovinskih partneric glede na doseženo najnižjo raven v krizi (2. četrtletje 2009)

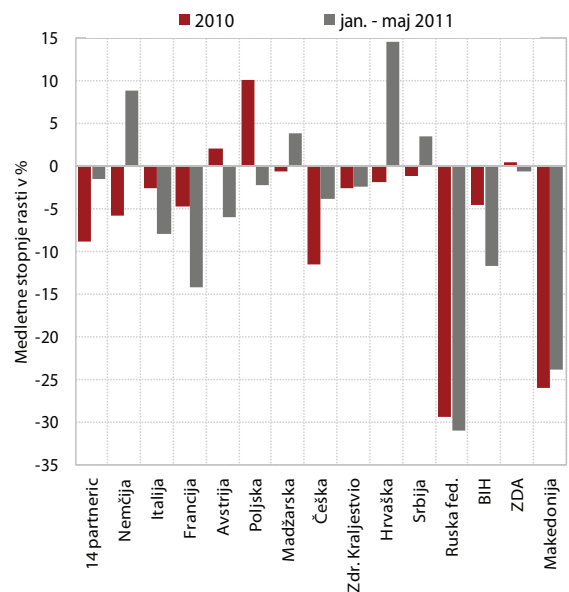

Vir: Eurostat.

Upadanje slovenskega tržnega deleža na svetovnem trgu blaga se letos umirja, zaradi padca tudi v predhodnih treh letih pa ta ostaja precej nižji kot v predkriznem obdobju. Padanje tržnega deleža na svetovnem trgu blaga četrto leto zapored se letos upočasnjuje predvsem pod vplivom ponovne rasti tržnega deleža na nemškem in hrvaškem trgu. Zaradi rasti tržnega deleža na nemškem trgu, pa tudi rasti na nekaterih relativno manj pomembnih EU trgih², se je po

podatkih za prvih pet mesecev tržni delež v EU ponovno povečal (medletno za 0,4 %), kljub temu, da se je nadaljevalo upadanje na francoskem, italijanskem in avstrijskem trgu, ki poleg nemškega predstavljajo naše najpomembnejše trge v EU. Tudi lani poglobljeno padanje tržnih deležev zunaj držav EU se je letos upočasnilo, posledično pa je bil manjši tudi padec tržnega deleža na svetovnem trgu (-3,5 %, podatek za Q1, lani -8,4 %), saj sta se ponovno povečala tržna deleža na Hrvaškem in v Srbiji. Na preostalih pomembnejših trgih zunaj EU, v Rusiji, Makedoniji in Bosni Hercegovini se je krčenje tržnih deležev nadaljevalo (gl. sliko 5).

Slika 5: Sprememba slovenskega tržnega deleža v pomembnejših trgovinskih partnericah

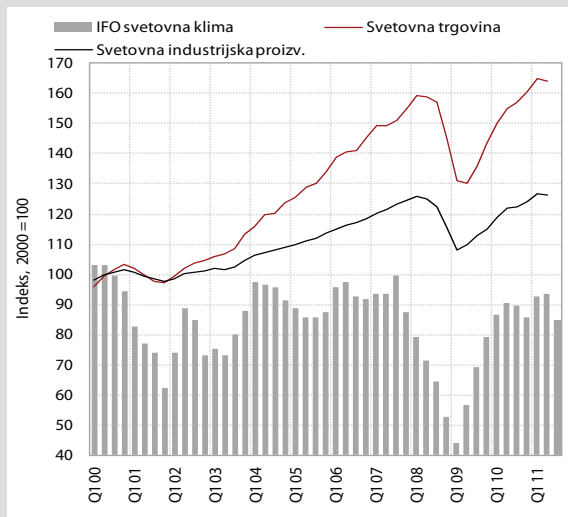
Vir: SURS, Eurostat, WIIW, U.S. Census Bureau, preračuni UMAR.

² Na madžarskem, nizozemskem, belgijskem, danskem, grškem, finskem, švedskem, romunskem in ciprskem trgu.

Okvir 1: Predpostavke jesenske napovedi – mednarodno okolje

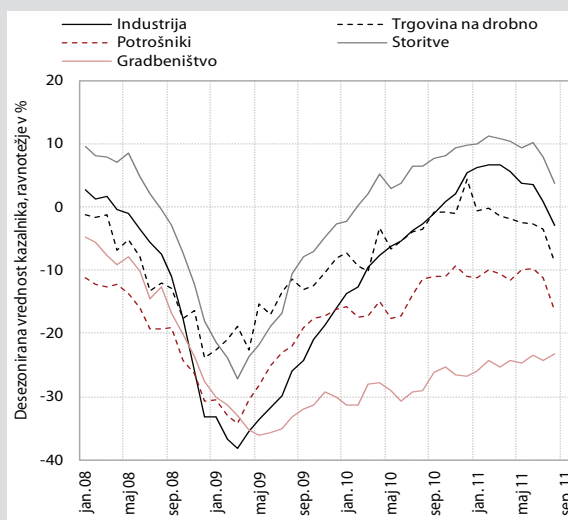
Napovedi mednarodnih institucij kažejo na upočasnitev okrevanja svetovnega gospodarstva. Pod vplivom različnih dejavnikov, med katerimi so prevladovali zaostritev tveganj glede dolžniške krize v evrskem območju in negotovost glede prihodnje gospodarske rasti v ZDA ob morebitnem umikanju stimulativnih ukrepov, se je v zadnjih mesecih močno zmanjšalo zaupanje v stabilnost nadaljnega okrevanja zlasti najrazvitejših držav. Po napovedih mednarodnih institucij, dostopnih v začetku septembra letos, se bo tako letos in v prihodnjem letu svetovna gospodarska rast z lanskim 5,1 % upočasnila na približno 4 %. Nižja rast bo predvsem posledica upočasnitve v razvitih državah, medtem ko bo rast v razvijajočih državah, predvsem azijskih, še vedno relativno visoka. Upočasnitev, ki je pričakovana že v drugi polovici letošnjega leta nakazujejo tudi kazalniki razpoloženja, ki so v večini gospodarsko najpomembnejših državah na najnižji ravni po začetku okrevanja. Prvič po dveh letih se je v drugem četrtletju po podatkih CPB znižal tudi obseg svetovne trgovine, ki je podpiral rast obsega industrijske proizvodnje svetovnega gospodarstva.

Slika 6: Obseg svetovne trgovine, industrijske proizvodnje in kazalnik svetovne klime

V evrskem območju se bo gospodarska rast v drugi polovici leta predvidoma upočasnila in v letu 2011 znašala 1,8 %, v letu 2012 pa 1,4 %, pri čemer za prihodnje leto tveganja naraščajo. Povečanje BDP v prvem četrtletju letos (0,8 %, desezonirano) je bilo v večini naših pomembnejših trgovinskih partneric iz evrskega območja večje od pričakovani, njegova raven pa je v nekaterih državah že presegla predkrizno raven iz tretjega četrtletja 2008 (npr. v Nemčiji, Avstriji, Franciji). V drugem četrtletju se je v večini naših glavnih trgovinskih partneric (razen Avstrije) in v celotnem evrskem območju rast znatno upočasnila (0,2 % desezonirano). Ključni razlogi za upočasnitev so v upočasnitvi rasti trgovinskih tokov in v zastoji okrevanja domačega povpraševanja v razmerah visokih cen nafte in povečane negotovosti glede poglobljanja dolžniške krize in pričakovanih ukrepov za konsolidacijo javnih financ držav evrskega območja. Po napovedih mednarodnih institucij bo nizka rast zaznamovala tudi drugo polovico leta. V letu 2011 bo gospodarska rast v EMU znašala okoli 1,8 %, tako kot lani, in bo zaradi ugodnega rezultata v prvem četrtletju tako celo nekoliko višja od spomladanskih pričakovanih. Upočasnitev pa mednarodne institucije pričakujejo v letu 2012 (na 1,4 %, gl. tabelo 1). Rast bo še naprej podpiralo predvsem tuje povpraševanje, ki pa se bo glede na slabša pričakovanja glede novih naročil in izvoznih pričakovanih v predelovalnih dejavnostih prav tako upočasnilo (gl. sliko 7). Predvsem zaradi naraščajočih tveganj, ki so v veliki meri povezana z zaostrovanjem dolžniške krize v evrskem območju v poletnih mesecih se glede gospodarske rasti prihodnje leto ohranja velika negotovost (gl. poglavje Tveganja za uresničitev jesenske napovedi).

Slika 7: Poslovne tendence v evrskem območju

Zaradi močnih trgovinskih in finančnih povezav z EU so se poslabšali tudi obeti v nekaterih pomembnejših partnericah izven evrskega območja, čeprav bo njihova rast v prihodnjih dveh letih večinoma višja kot v evrskem območju. Predpostavke za naše glavne trgovinske partnerice na ozemlju nekdanje Jugoslavije in v državah srednje in vzhodne Evrope so rahlo nižje od pomladanskih, predvsem zaradi negotovih razmer na finančnih trgih, ki lahko pomembno vplivajo na kapitalske prilive in preložijo rast investicij na kasnejša leta. Glede na močno usmerjenost izvoza na zahodnoevropske trge pa bo zaradi upočasnjene rasti tamkajšnjega povpraševanja nižja tudi rast izvoza.

Okvir 1: Predpostavke jesenske napovedi – mednarodno okolje - nadaljevanje

Po rasti v pomladanskih mesecih so se cene surovin stabilizirale na visoki ravni. Cena nafte Brent, ki je januarja letos dosegla okoli 95 EUR/sod se je do maja postopno zviševala do 125 USD/sod, v kasnejših mesecih pa so se cene ustalile na ravni okoli 110 USD/sod, kolikor znaša tudi tehnična predpostavka jesenske napovedi za letošnje leto, kar v primerjavi z lanskim letom pomeni 33-odstotno rast. V prihodnjih dveh letih predpostavljamo ceno nafte, ki bo le nekoliko nižja od letošnje, in sicer 105 USD/sod. Visoka, vendar nižja kot rast cen nafte bo letos tudi rast cen neenergetskih surovin (23 %), za prihodnji dve leti pa predpostavljamo ohranjanje na letošnji ravni.

Letos se je evro v primerjavi z dolarjem precej okreplil. Tehnična predpostavka za tečaj USD/EUR je do konca letošnjega leta in v prihodnjih dveh letih določena na podlagi povprečnega tečaja med 1. in 30. avgustom letos in znaša 1,434 USD za 1 EUR (pomladi 1,365 USD za 1 EUR).

Tabela 1: Predpostavke jesenske napovedi UMAR glede gospodarske rasti v najpomembnejših trgovinskih partnericah

Realne stopnje rasti, v %	2010	2011	2012	2013
		Jesenska napoved (sep. 2011)	Jesenska napoved (sep. 2011)	Jesenska napoved (sep. 2011)
EU	1,8	1,8	1,6	1,8
Evrsko območje	1,8	1,8	1,4	1,6
Nemčija	3,6	3,0	1,8	1,7
Italija	1,3	0,8	0,8	1,0
Avstrija	2,1	3,0	1,8	1,8
Francija	1,5	1,7	1,6	1,7
Združeno kraljestvo	1,4	1,1	2,0	2,0
Češka	2,3	2,2	2,2	3,0
Madžarska	1,2	1,8	2,5	3,0
Poljska	3,8	3,9	3,9	3,8
Hrvaška	-1,2	1,0	2,0	3,0
BiH	0,9	2,0	3,0	3,0
Srbija	1,5	2,7	3,5	3,5
Makedonija	0,7	2,0	3,0	3,0
ZDA	3,0	1,8	2,4	3,0
Rusija	4,0	4,5	4,4	4,4

Vir: leto 2010 Eurostat; Consensus Forecasts, avgust 2011; Eastern Europe Consensus Forecasts, avgust 2011; EIU Country Reports (za Srbijo, Hrvaško, Rusijo), avgust 2011; WIIW Current Analysis and Forecasts, julij 2011; ECB staff macroeconomic projections for the euro area, junij 2011; IMF World Economic Outlook update, junij 2011; lastna ocena.

Potrošnja na domačem trgu bo letos stagnirala. Še večje ovire za hitrejšo gospodarsko rast prihajajo iz domačega okolja, pri čemer so se zlasti težave, ki so vezane na gradbeno dejavnost, skozi leto še poglobljale. Domača potrošnja je v polletju beležila medletni padec (-0,5 %); vidnejši pozitivni prispevek je bil le pri spremembi zalog (1,9 o.t.), ki po rasti v lanskem letu še naraščajo in bodo tudi na letni ravni pomembno prispevale k rasti BDP (1,1 o. t.). Med ostalimi agregati domače potrošnje so bile ob polletju bruto investicije v osnovna sredstva še vedno nižje kot v enakem obdobju lani, državna in zasebna potrošnja pa sta beležili skromno rast. Takšna gibanja bodo zaznamovala tudi drugo polovico leta, zato skupna domača potrošnja letos ne bo preseгла lanske (-0,4).

Končna potrošnja gospodinjstev se bo letos po napovedi ohranila na ravni lanske. Gospodinjstva so

potrošnjo v zadnjih dveh letih realno znižala, letos pa pričakujemo, da bodo izdatke ohranila na ravni lanskega leta. Ohranjanje potrošnje na lanski ravni je zaznamovalo že prvo polovico leta (0,1 %), pri čemer podatki kažejo na povišanje izdatkov za netrajne dobrine in znižanje nakupov trajnih dobrin (vozil, pohištva in gospodinjskih naprav). Razpoložljivi kratkoročni kazalniki za drugo polovico leta še ne kažejo morebitnega obrata v smeri povišanja potrošnje gospodinjstev. Takšna gibanja so glede na oceno razpoložljivega dohodka za letošnje leto tudi pričakovana. Glavnina prihodkov gospodinjstev, ki izhaja iz plač, je ob medletnem upadu zaposlenosti in ob skromni realni rasti plač nižja kot v lanskem letu, povečanje števila prejemnikov pa je pripeljalo do rasti prihodkov gospodinjstev iz socialnih transferjev. Obenem letos gospodinjstva odplačujejo potrošniške kredite v večjem obsegu, kot jih najemajo (gl. okvir 4).

Okvir 2: Revizija temeljnih agregatov nacionalnih računov, upoštevana v jesenski napovedi

Z revizijo podatkov, objavljeno avgusta 2011, se je močno znižala ocena nominalnega bruto domačega proizvoda za leto 2010, ocena realne rasti pa je rahlo višja od predhodno objavljene. Statistični urad RS je konec avgusta 2011 objavil prvo letno oceno bruto domačega proizvoda, temeljnih agregatov nacionalnih računov in zaposlenosti ter redno revizijo teh podatkov za obdobje 2007-2009. Po teh podatkih je BDP v tekočih cenah v letu 2010 znašal 35.416 mio EUR, kar je za 645 mio EUR (za 1,8 %) nižje od prve ocene po četrtletnih računih. Največji popravki nominalnih vrednosti navzdol so bili na izdatkovni strani narejeni pri potrošnji gospodinjstev (-440 mio EUR) in bruto investicijah v osnovna sredstva (-377 mio EUR), na stroškovni strani pa je popravek navzdol največji pri bruto poslovnem presežku (-602 mio EUR). Na proizvodni strani sta bili navzdol najbolj znižani dodana vrednost v predelovalnih dejavnostih (-306 mio EUR) in v gradbeništvu (-183 mio EUR). Realna rast BDP je bila v letu 2010 po novi oceni 1,4-odstotna, kar je za 0,2 o. t. višje od prve ocene po četrtletnih računih. Realne rasti se po proizvodni strani od prve ocene najbolj razlikujejo v finančni in zavarovalniški dejavnosti (5 %, prej -4,2 %) ter gradbeništvu (-19,9 %, prej -14,3 %). Od kategorij potrošnje so bili navzdol popravki pri bruto investicijah v osnovna sredstva (-8,3 %, prej -6,7 %) in pri zasebni potrošnji (-0,7 %, prej 0,5 %), navzgor sta bila popravljena izvoz (9,5 %, prej 7,8 %) in uvoz (od 7,2 %, prej 6,6 %), tako da nova ocena prispevka salda menjave s tujino k realni rasti BDP v letu 2010 znaša 1,5 o. t. (prej 0,8). Za 0,7 o. t. je višja tudi letna ocena realne rasti državne potrošnje. Nove ocene nominalnega in realnega BDP v letih 2007-2009 se ne razlikujejo bistveno od predhodnih.

Tabela 2: Bruto domači proizvod pred in po reviziji

	2007	2008	2009	2010
Bruto domači proizvod, SURS, avgust 2011, mio EUR	34.562	37.280	35.311	35.416
Bruto domači proizvod, SURS, marec 2011, mio EUR	34.568	37.305	35.384	36.061
Sprememba (%)	0,0	-0,1	-0,2	-1,8
Nova ocena stopnje rasti (%)	6,9	3,6	-8,0	1,4
Predhodna ocena stopnje rasti (%)	6,9	3,7	-8,1	1,2
Sprememba (odstotne točke)	0,0	-0,1	0,1	0,2

Vir: SURS.

Z redno letno revizijo plačilne bilance za obdobje 2008–2010 je Banka Slovenije revidirala dosedanje ocene nekaterih transakcij s tujino, ki so bile upoštewane tudi pri reviziji temeljnih agregatov nacionalnih računov. Po reviziji je primanjkljaj tekočega računa za leto 2008 znašal 2.574 mio EUR (prej 2.489 mio EUR), za leto 2009 456 mio EUR (prej 526 mio EUR) in za leto 2010 297 mio EUR (prej 409 mio EUR). Največji popravki so bili torej v letu 2010, pri čemer se je primanjkljaj znižal za 112 mio EUR. Po vključitvi uvoza tujih podjetij, ki imajo slovensko davčno številko, se je ob približno nespremenjenem izvozu precej povečal blagovni primanjkljaj (za 231 mio EUR). Na nižjo oceno primanjkljaja tekočih transakcij pa so vplivale tudi večje spremembe v storitveni menjavi in v bilanci faktorskih dohodkov. Na osnovi podatkov iz anket je bila povprečna poraba tujih turistov (izvoz potovanj) v Sloveniji za četrtno višja, kar je tudi največ prispevalo k povečanju presežka v storitveni menjavi za 251 mio EUR. Nova ocena potrošnje tujcev je v veliki meri vplivala tudi na znižanje ocene zasebne potrošnje⁵. Primanjkljaj v bilanci faktorskih dohodkov je bil nižji, predvsem zaradi vključitve dejanskih podatkov o reinvestiranih dobičkih, pri čemer so tako slovenska podjetja v tujini kot tuja podjetja v Sloveniji zniževala vrednost kapitala oziroma realizirala izgube.

⁵ Zaradi metodologije izračuna, po kateri v izračun zasebne potrošnje vstopa razlika med uvozom in izvozom potovanj.

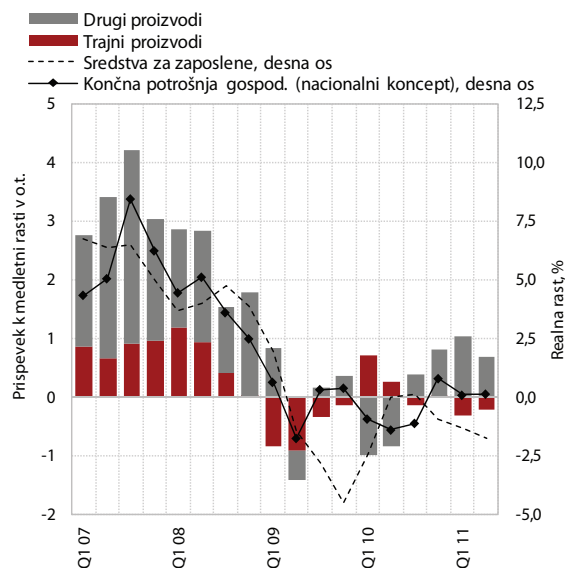
Tudi pri potrošnji države letos ni pričakovati bistvene rasti (0,3 %). Izdatki za končno potrošnjo države so v prvi polovici leta za 1,0 % realno presegli raven iz enakega obdobja lani. Bolj, realno za 1,8 % se je povečala individualna potrošnja države³, kolektivna potrošnja države⁴ pa je realno upadla za 0,3 %. Ocenjujemo, da se bo rast v drugi polovici leta nekoliko upočasnila in bo v letu 2011 v povprečju 0,3-odstotna. Nova ocena javnofinančnih prihodkov je namreč po prvi polovici leta terjala sprejetje

ukrepov, ki z instrumentom omejitve porabe sredstev iz državnega proračuna na le že prevzete obveznosti in z rebalansom državnega proračuna upočasnjujejo državno potrošnjo v tem obdobju. Najhitrejšo rast tudi v letu 2011 pričakujemo pri izdatkih za podpore socialne varnosti v naravi. Nadalje pa se ob restriktivni politiki plač in upočasnjevanju rasti zaposlenosti v sektorju država upočasnjuje realna rast sredstev za zaposlene in izdatki za vmesno porabo države.

³ Potrošnja za upravne, administrativne, obrambne, ekonomske, razvojno-raziskovalne in druge skupne netržne storitve države.

⁴ Potrošnja za netržne storitve države na področju izobraževanja, zdravstva, socialnega skrbstva, kulture, športa in za tržne proizvode in storitve, kot so zdravila, ortopedski pripomočki, koncesijske pravice zasebnemu sektorju, storitve zdravilišč.

Slika 8: Potrošnja gospodinjstev glede na trajnost dobrin in sredstva za zaposlene

Vir: SURS, preračuni UMAR.

Opomba: Sredstva za zaposlene so deflacirana s CPI; potrošnja na domačem trgu (tujcev in rezidentov) je razdeljena na trajne in druge proizvode, medtem ko je del izdatkovne strukture BDP potrošnja rezidentov (nacionalni koncept).

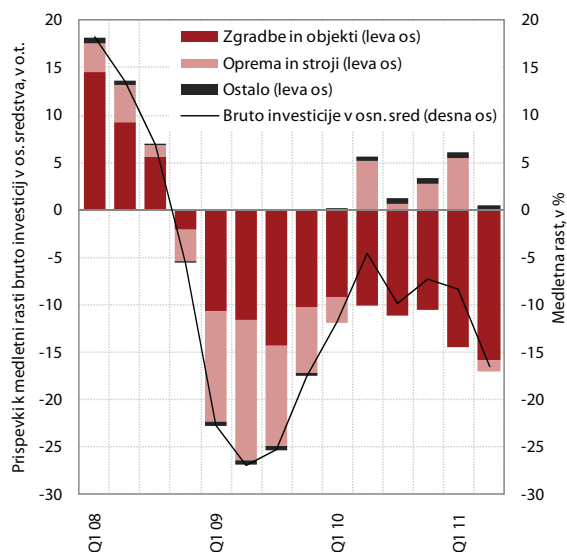
Bruto investicije v osnovna sredstva so se v prvem polletju realno znižale za 12,4 %, predvsem zaradi nadaljnega padca investicij v zgradbe in objekte. Te se neprekinjeno znižujejo že od sredine leta 2008 in so bile v prvi polovici leta 2011 za 26,9 % nižje kot v istem obdobju lani. Pod vplivom omejenih virov financiranja in naraščajočih zalog so se znižale investicije v stanovanja, podobno tudi v nestanovanjske stavbe ter infrastrukturne investicije, kar je delno povezano z

omejenostjo javnofinančnih sredstev. Padec investicij v zgradbe in objekte v tem obdobju je povezan še s težavami na strani ponudbe, saj je zaradi začetka stečajev oz. prisilne poravnave pri nekaterih večjih izvajalcih prišlo do zastoja pri gradnji že začetih projektov. Medletno višje kot v enakem obdobju lani so bile le investicije v stroje in opremo, in sicer realno za 6,2 %, vendar pa se je rast v primerjavi z lanskim letom upočasnila (gl. okvir 3).

Znižanje bruto investicij v osnovna sredstva v letu 2011 bo predvidoma 7,5-odstotno. V drugi polovici leta bo gradbena investicijska aktivnost ostala na nizki ravni. Podatki o izdanih gradbenih dovoljenjih kažejo na nadaljnji padec stanovanjskih investicij, a hkrati na okrepljeno gradnjo nekaterih vrst nestanovanjskih stavb (vezanih na industrijski menjalni sektor). Rast investicij menjalnega sektorja bo še naprej poganjala rast investicij v opremo in stroje, slabše pa kaže investicijski aktivnosti nemenjalnega sektorja (predvsem storitvenih dejavnosti), ki pod vplivom procesa razdolževanja in relativno manj ugodnega domačega povpraševanja investira precej manj kot v obdobju pred krizo. Kljub nadaljnji rasti investicij v opremo in stroje zaradi gibanj v gradbeništvu v letu 2011 tako pričakujemo 7,5-odstotni padec bruto investicij v osnovna sredstva.

Letos se je nadaljevala rast zalog. V prvi polovici leta so se zaloge povečale za 515 mio EUR (2,9 % BDP) in k rasti BDP prispevale kar 2,1 odstotne točke. S podrobnejšimi podatki o strukturi prirasta teh zalog ne razpolagamo, a ocenjujemo, da so se povečale v industriji in trgovini, v gradbeno-nepremičninskem segmentu pa do znatne prilagoditve vsmeri znižanja zalog še ni prišlo. Pričakujemo, da se bo rast zalog do konca leta precej umirila, tako da bo v drugi polovici leta prispevek spremembe zalog k rasti BDP nevtralen. Na letni ravni pa bo, zaradi močne krepitve do sredine leta, njihov prispevek k rasti BDP ostal relativno visok (1,1 o. t.).

Slika 9: Bruto investicije v osnovna sredstva

Vir: SURS, preračuni UMAR.

Okvir 3: Investicije v opremo in stroje

Investicije v opremo in stroje so se povečale že lani, njihova rast pa se letos nadaljuje, čeprav upočasnjeno. V nadaljevanju predstavljamo podrobnejšo strukturo investorjev v opremo in stroje in kratek oris napovedi do konca leta, ki temelji na dinamičnih faktorskih modelih večjega števila spremenljivk.

Najpomembnejši investor v opremo in stroje je industrijski sektor oziroma predelovalne dejavnosti. Investicije industrije so v letu 2009 predstavljale skoraj 40 % vseh investicij v opremo in stroje (gl. tabelo 3), pomemben delež teh investicij ustvari tudi dejavnost tradicionalnih storitev, v okviru teh pa največ dejavnost kopenskega prometa.

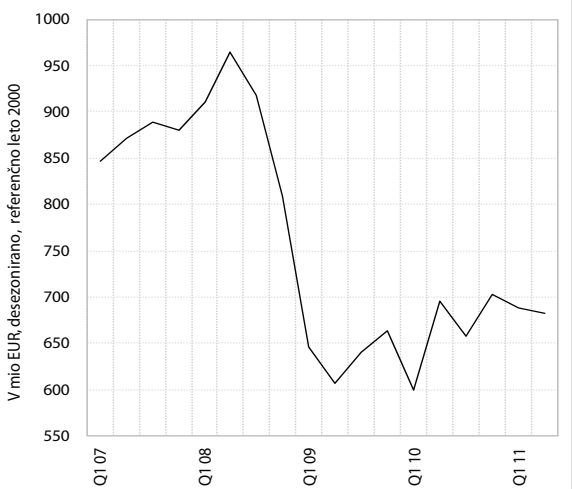
Tabela 3: Struktura investicij po dejavnostih in po institucionalnih sektorjih, 2009, v %

	Bruto investicije v osnovna sredstva	Zgradbe in objekti	Oprema in stroji	Neopredmetena osnovna sredstva
A Kmetijstvo, gozdarstvo in ribištvo	2,9	0,8	5,7	0,5
BCDE Rudarstvo, predelovalne dejavnosti, oskrba z elektriko, vodo, ravnanje z odpadki	22,4	12,6	39,6	20,6
od tega: C Predelovalne dejavnosti	14,2	5,1	29,8	15,5
F Gradbeništvo	3,8	3,8	4,4	0,7
GHI Trgovina in popravila vozil, promet in skladiščenje, gostinstvo	20,7	21,0	22,0	9,4
J Informacijske in komunikacijske dejavnosti	3,6	1,4	5,5	15,9
K Finančne in zavarovalniške dejavnosti	2,9	1,8	2,3	20,1
L Poslovanje z nepremičninami	18,8	31,2	0,7	0,7
MN Strokovne, znanstvene, tehnične in druge raznovrstne poslovne dejavnosti	3,9	3,2	4,5	7,8
OPQ Uprava in obramba, izobraževanje, zdravstvo in socialno varstvo	19,0	22,6	12,6	22,3
RST Druge storitvene dejavnosti	2,0	1,6	2,7	1,9
Skupaj dejavnosti	100,0	100,0	100,0	100,0
S.11 Nefinančne družbe	55,9	47,4	71,1	54,2
S.12 Finančne družbe	2,4	1,0	2,2	19,8
S.13 Država	19,7	23,5	12,7	24,3
S.14 Gospodinjstva	21,5	27,6	13,4	1,6
S.15 NPIŠG	0,5	0,5	0,6	0,1

Vir: SURS, preračuni UMAR.

Podatki kažejo, da so se v gospodarski krizi investicije v opremo in stroje predelovalnih dejavnosti znižale podpovprečno, v času okrevanja pa se tudi najbolj krepijo. Skupne investicije v opremo in stroje so se v letih 2000-2008 v povprečju povečale realno za 7,7 % na leto, v letu 2009 znižale za 29,5 %, lani pa spet povečale (za 4,4 %). V letu 2009 so se najbolj znižale investicije gradbeništva, ki so se več kot prepolovile in storitvenih dejavnosti (najbolj promet, finančne storitve, telekomunikacije, trgovina, gostinstvo). Manj od povprečja so se znižale investicije predelovalnih dejavnosti in oskrbe z energijo, investicije države pa so se okrepile. Ocenjujemo, da so se v letu 2010 okrepile investicije predelovalnih dejavnosti, kar je povezano s krepitvijo izvoza, v ostalih pomembnejših sektorjih pa se je krčenje investicij v opremo in stroje nadaljevalo. V prvi polovici letošnjega leta se je investiranje v opremo in stroje sicer malo umirilo (gl. sliko 10), a so bile te investicije še vedno višje kot v enakem obdobju 2010 (realno za 6,2 %).

Slika 10: Investicije v opremo in stroje, stalne cene, referenčno leto 2000 (mio EUR), desezonirano

Vir: SURS, preračuni UMAR.

Okvir 3: Investicije v opremo in stroje - nadaljevanje

Negotovost glede trenutnih in pričakovanih gospodarskih razmer doma in v mednarodnem okolju se odraža tudi na pričakovanem obsegu investicij v opremo in stroje v prihodnje. Po znižanju investicij v opremo in stroje v prvih dveh četrtnih letošnjega leta, kar je sicer delno tudi posledica relativno visoke rasti v zadnjem lanskem četrtnem letu, ter v razmerah negotovosti v finančnem okolju in ob poslabševanju kazalnikov poslovnih tendenc doma in v tujini, je velika tudi negotovost napovedi investicij v opremo in stroje, ki tudi v stabilnejših gospodarskih razmerah močno nihajo. Napoved investicij v opremo in stroje, ki jo predstavljamo v nadaljevanju, temelji na dinamičnih faktorskih modelih, ki temeljijo na 111 časovnih serijah. Te pokrivajo aktivnost v različnih sektorjih ekonomije, njihova pričakovanja, obrestne mere in kredite, v Sloveniji in v EU. Napovedi na podlagi teh modelov se na kratkih horizontih izkažejo boljše kot alternativne metode univariatnih časovnih vrst, VAR modelov, idr.⁶

Modelske napovedi kažejo na blago četrtno rast investicij v opremo in stroje v tretjem in stagnacijo oziroma znižanje v zadnjem letošnjem četrtnem letu. Tako kažejo najboljši modeli, izbrani na podlagi njihovega uspeha napovedovanja v obdobju od prvega četrtnega leta 2007 do drugega četrtnega leta 2011. Podrobnejša analiza faktorjev, ki največ prispevajo k variabilnosti napovedi investicij v opremo in stroje, pokaže, da so faktorske uteži največje pri kazalnikih poslovnih tendenc v Sloveniji (predvsem izvozna naročila in pričakovan izvoz predelovalnih dejavnosti), kazalniku zaupanja v industriji v območju evra, obrestnih merah, in IFO indeksu gospodarske klime za evrsko območje, ki meri pričakovanja za naslednjih 6 mesecev ter ZEW indikatorju pričakovanj za Nemčijo in EU. Napoved je narejena na podlagi podatkov, dostopnih do konca meseca avgusta in tako vključuje tudi poslabšanje teh indikatorjev v zadnjih mesecih. Ob takšnih gibanjih v drugi polovici letošnjega leta bo rast investicij v opremo in stroje v letu 2011 znašala 2,6 %.

⁶ Več o teh modelih in njihovi uporabi glej: Brezigar Masten et. al: Forecasting macroeconomic variables in Slovenia using dynamic factor models, UMAR.

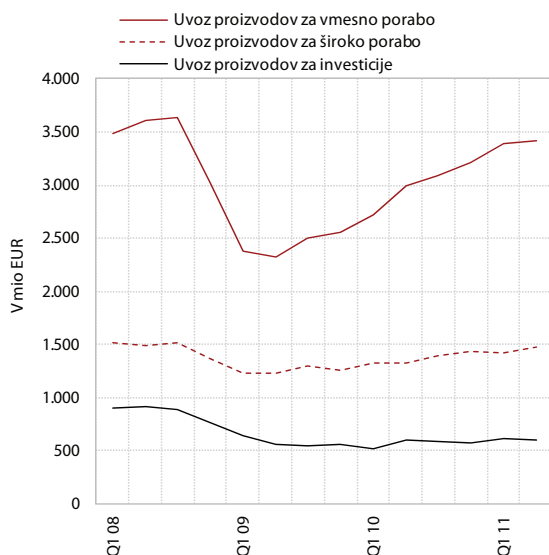
V primerjavi z lanskim letom se letos upočasnjuje tudi rast uvoza (5,2 %). Uvoz blaga je bil v prvi polovici leta realno za 7,3 % višji kot lani. V razmerah skromne domače potrošnje rast blagovnega uvoza letos poganja predvsem uvoz blaga za vmesno porabo v izvozno usmerjenih predelovalnih dejavnostih, vendar se zaradi nižje rasti izvoza kot lani tudi ta letos upočasnjuje in bo v letu 2011 znašala 5,5 %. Uvoz storitev je bil ob polletju realno le za 1,4 % višji kot v enakem obdobju lani. Na podlagi nominalnih vrednosti ocenjujemo, da je k rasti večinoma prispeval uvoz raznih poslovnih, profesionalnih in tehničnih storitev, ter uvoz komunikacijskih storitev, močno pa so upadli izdatki, ki jih za potovanja namenja

domače prebivalstvo. Na letni ravni se bo uvoz storitev predvidoma realno povečal za 3,1 %, kar je nekoliko več kot lani.

V prihodnjih dveh letih bo okrevanje slovenskega gospodarstva še naprej počasno. Zaostrena javnofinančna situacija in poslabšano finančno okolje delovanja podjetij bodo po naši oceni prevladujoči dejavniki, ki bodo tudi v prihodnjih dveh letih vplivali na relativno počasno okrevanje slovenskega gospodarstva. Hkrati se upočasnjuje tudi rast tujega povpraševanja kot glavnega dejavnika rasti gospodarske aktivnosti zadnjih let. Iz zaostrenih razmer na mednarodnih finančnih trgih se ohranjajo tudi največja tveganja za rast slovenske gospodarske aktivnosti v tem obdobju (gl. tudi poglavje Tveganja za uresničitev napovedi).

Za leto 2012 napovedujemo 2-odstotno gospodarsko rast. V najpomembnejših partnericah iz evrskega območja bo gospodarska rast prihodnje leto predvidoma 1,4-odstotna, kar je za skoraj pol odstotne točke pod letošnjo (gl. tabelo 1). Ob takšnih predpostavkah bo realna rast slovenskega izvoza nižja kot letos (6,3 %). Kljub temu pričakujemo rahlo pospešitev rasti BDP v Sloveniji, kar bo predvsem posledica prekinitev izrazitih negativnih gibanj pri investicijski potrošnji. Močnemu krčenju v zadnjih treh letih naj bi prihodnje leto sledila rast aktivnosti v gradbeništvu, ki bo izhajala iz nadaljevanja gradbenih del na nekaterih projektih, kjer so zaradi težav izvajalcev letos dela zastala, predvidoma se bodo povečale tudi investicije v železniško in energetska infrastrukturo. To bo ob nadaljnji rasti investicij v stroje in opremo vplivalo na ponovno skupno realno rast investicij v osnovna

Slika 11: Uvoz blaga po namenu, desezonirano

sredstva (6 % v letu 2012).⁷ Sicer bo zaradi nujnosti fiskalne konsolidacije za izboljšanje javnofinančnega položaja, ki naj bi potekalo z omejevanjem sredstev za zaposlene v javnem sektorju, transferjev posameznikom in gospodinjstvom, investicij in investicijskih transferjev ter subvencij, rast domače potrošnje kratkoročno še zelo nizka (v letu 2012 0,8-odstotna). Glede na napoved razpoložljivega dohodka tako ne pričakujemo bistvenega zaskusa v potrošnji gospodinjstev, ki se bo realno povečala za 0,2 %. Predviden okrepljen fiskalni napor za znižanje javnofinančnega primanjkljaja v prihodnjem letu se bo odrazil tudi na državni potrošnji. Pričakujemo, da bo ta realno za 0,5 % nižja kot letos, do česar bi privedla še naprej restriktivna plačna politika in zaposlovanje ter racionalizacija izdatkov vseh javnofinančnih blagajn.

Prispevek zalog k rasti BDP bo prihodnje leto negativen, kar bo izhajalo iz pričakovane prilagoditve na strani nepremičninsko-gradbenih zalog, na drugi strani pa se bo končalo obdobje močnega povečevanja zalog v industriji in trgovini, ki je sledilo znižanju zalog v tem delu ekonomije v letu 2009.

Ob rahli krepitvi rasti domačega in izvoznega povpraševanja se bo gospodarska rast v letu 2013 povišala na 2,5 %. V mednarodnem okolju se v tem letu ponovno pričakuje nekoliko višja gospodarska rast, krepitev rasti domače potrošnje pa bo po napovedi izhajala iz nadaljnje krepitve investicijske dejavnosti, v tem letu tudi v segmentu stanovanjske gradnje, in okrevanja zasebne potrošnje.

Tabela 4: Napoved gospodarske rasti

	2010	2011	2012	2013
		Jesenska napoved (sep. 2011)	Jesenska napoved (sep. 2011)	Jesenska napoved (sep. 2011)
Realne stopnje rasti, v %				
Bruto domači proizvod	1,4	1,5	2,0	2,5
Izvoz	9,5	7,9	6,3	6,7
Uvoz	7,2	5,2	4,6	4,9
Saldo menjave s tujino (prispevek k rasti v o.t.)	1,5	1,9	1,3	1,5
Zasebna potrošnja	-0,7	0,0	0,2	0,5
Državna potrošnja	1,5	0,3	-0,5	0,1
Bruto investicije v osnovna sredstva	-8,3	-7,5	6,0	5,0
Sprememba zalog in vrednostni predmeti (prispevek k rasti v o.t.)	1,9	1,1	-0,5	-0,3

Vir: SURS, 2011–2013 napoved UMAR.

⁷ Kljub tej rasti, bo raven investiranja ostala nizka; kot delež BDP naj bi dosegla 20,8 %, kar je 0,8 o. t. manj kot leta 2010, 8,0 o. t. manj kot leta 2008, oziroma 2,5 o. t. manj kot leta 2003, ko je dosegla najnižjo vrednost v prejšnjem ciklu.

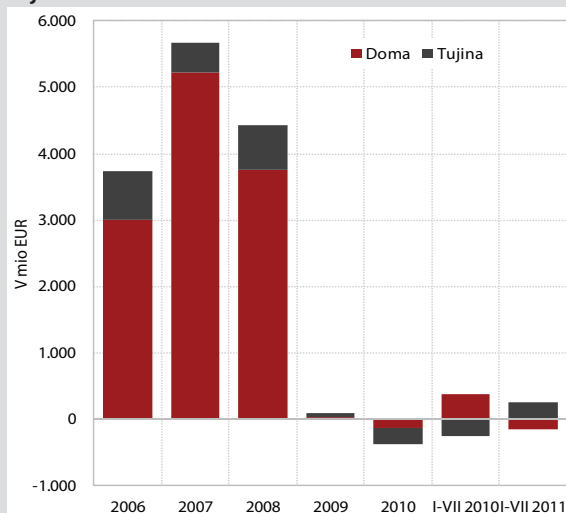
Okvir 4: Finančni trgi v letu 2011 in obeti

Finančne razmere so se tudi v prvih sedmih mesecih letos še naprej zaostrovale. Obseg kreditov domačih bank domačim nebančnim sektorjem je praktično stagniral. Neto zadolževanje gospodinjstev je upadlo, podjetja in nedenarne finančne institucije ter država pa so kredite najete pri domačih bankah neto odplačevala. Celotni neto tokovi kreditov domačih bank domačim nebančnim sektorjem so tako v sedmih mesecih letos znašali 24,8 mio EUR, kar je le slabe tri odstotke vrednosti iz enakega obdobja lani, ko je bil neto tok v primerjavi z obdobjem pred krizo že močno upočasnen (gl. sliko 12). Za razliko od lani, pa se je povečalo zadolževanje podjetij in NFI v tujini.

Razlogi za odplačevanje domačih kreditov podjetij in NFI so na strani ponudbe in povpraševanja. Neto odplačila so v sedmih mesecih znašala 143,1 mio EUR, v enakem obdobju lani pa je bil neto tok še pozitiven, v višini 375 mio EUR. Razloge za takšno gibanje bi lahko iskali v šibki gospodarski aktivnosti in v razdolževanju podjetij in NFI, ki so glede na razmerje med obsegom dolga in lastniškim kapitalom prezadolžena. Pomemben razlog za nižjo kreditno aktivnost pa je tudi omejena ponudba kreditov. V trenutnih razmerah relativno nizke kapitalske ustreznosti slovenskega bančnega sistema in močno omejenih virov financiranja so banke nenaklonjene prevzemanju dodatnih tveganj. Omejena ponudba predstavlja težavo predvsem za tista podjetja, ki nimajo možnosti zadolževanja v tujini. To se je letos sicer povečalo, saj so nekatera podjetja ponovno začela izkoriščati oživljanje kreditne aktivnosti in s tem možnost zadolževanja v tujini, ki je z vidika obrestnih mer tudi precej ugodnejše od domačega zadolževanja. Podjetja in NFI so se tako v sedmih mesecih letos na tujem neto zadolžila za 255,0 mio EUR, medtem ko so v enakem obdobju lani kredite neto odplačevala v podobni višini. Zadolževanje v tujini je tako letos pripomoglo, da se skupni neto tokovi kreditov podjetjem in NFI niso skrčili. Tako so z 111,9 mio EUR le rahlo zaostali za ravno iz enakega obdobja lani (gl. sliko 12).

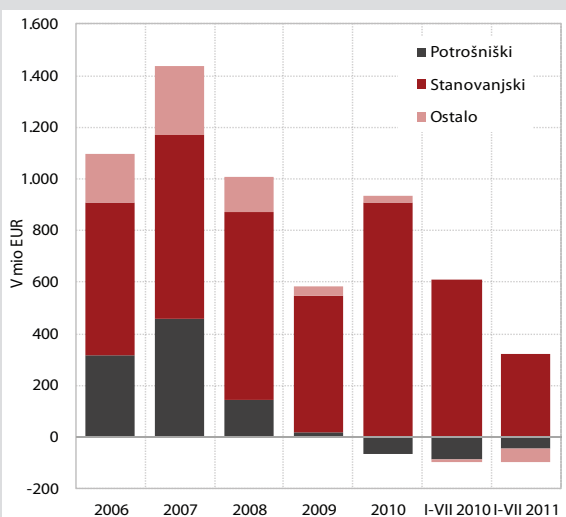
Neto zadolževanje gospodinjstev se je v letošnjem letu močno skrčilo. Gospodinjstva so se v sedmih mesecih letos pri domačih bankah neto zadolžila za 225 mio EUR, kar dosega le dobrih 40 % vrednosti iz enakega obdobja lani. Umirjanje zadolževanja je v veliki posledica manjšega zadolževanja v obliki stanovanjskih kreditov, deloma pa tudi večjih neto odplačil kreditov za ostale namene (gl. sliko 13). Podobno kot v poslovnem sektorju lahko tudi pri gospodinjstvih vzroke za umirjanje zadolževanja iščemo na strani omejene ponudbe zaradi likvidnostnih pritiskov na banke in slabšanja kakovosti bančne aktive, in na strani povpraševanja. Razmere na trgu dela se namreč še ne izboljšujejo, ohranjanje pa se tudi negotovost glede splošnih gospodarskih razmer in gibanj na nepremičninskem trgu v prihodnje.

Slika 12: Neto tokovi kreditov podjetij in NFI doma in v tujini

Vir: BS, preračuni UMAR.

Slika 13: Neto tokovi kreditov gospodinjstvom

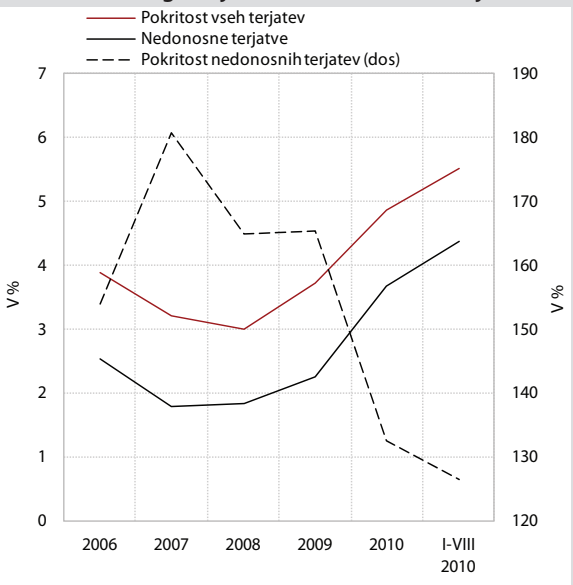

Vir: BS, preračuni UMAR.

Okvir 4: Finančni trgi v letu 2011 in obeti - nadaljevanje

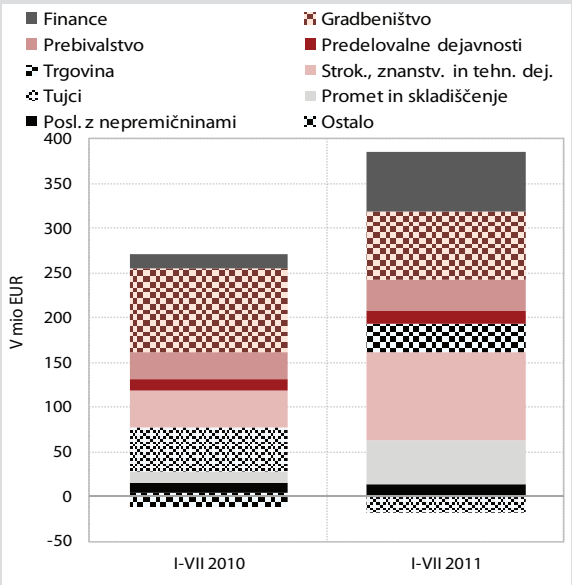
Zaradi nadaljnega poslabševanja kakovosti bančnih naložb banke še naprej intenzivno oblikujejo rezervacije in oslabitve. V osmih mesecih letos jih je bilo dodatno oblikovanih za 459,3 mio EUR, kar je za skoraj četrtno več kot v enakem obdobju lani. Glede na to, da se je pokritost nedonosnih bančnih terjatev z oslabitvami v zadnjem obdobju znižala, ocenjujemo, da bodo banke z razmeroma močnim oblikovanjem bančnih rezervacij nadaljevale (gl. sliko 14). Delež nedonosnih terjatev je v sedmih mesecih letos dosegel 4,4 %, kar je za 0,7 odstotne točke več kot decembra lani. Pomemben del poslabševanja kakovosti bančne aktive izhaja iz dejavnosti povezanih s prevzemnimi aktivnostmi in gradbeništvom (gl. sliko 15).

Slika 14: Pokritost vseh terjatev in nedonosnih terjatev z oslabitvami ter gibanje deleža nedonosnih terjatev

Vir: BS, preračuni UMAR.

Slika 15 : Neto tokovi nedonosnih terjatev po dejavnostih

Vir: BS, preračuni UMAR.

Tveganja za oživljanje kreditne aktivnosti v slovenskem gospodarstvu se bodo ohranjala tudi v prihodnje. Ocenjujemo, da se bodo zaradi večjega obsega zapadanja obveznosti do tujih bank v letu 2012 likvidnostni pritiski na slovenski bančni sistem še okrepili, kar lahko, v kolikor banke ne bodo sposobne refinancirati zapadlih obveznosti, ali pa v večji meri odprodati svojih naložb za poplačilo zapadlih obveznosti, povzroči še dodatno zaostrovanje kreditne aktivnosti. Prav tako bo nadaljnje počasno oživljanje gospodarstva vplivalo na povpraševanje po kreditih, predstavljalo pa bo tudi tveganje za nadaljnje poslabševanje kvalitete bančne aktive.

Gibanje dodane vrednosti po dejavnostih

Dodana vrednost je v prvi polovici leta realno za 1,7 % preseгла raven iz enakega obdobja lani. Medletna rast je v prvem četrtletju znašala 2,3 %, v drugem pa se je znižala na 0,9 %. V strukturi rasti dodane vrednosti po dejavnostih se še naprej odraža vpliv precejšnjega razhajanja med tujim in domačim povpraševanjem. Tako so k rasti ponovno največ prispevale industrijske dejavnosti, zlasti predelovalne, ki so najbolj izvozno usmerjen del slovenskega gospodarstva. Na drugi strani se je ob vnovičnem znižanju investicijskega povpraševanja nadaljevalo upadanje aktivnosti v gradbeništvu, ki jo v zadnjem obdobju zaradi propadanja večjih podjetij omejujejo tudi ovire na strani ponudbe. Ob skromnem domačem povpraševanju je bila še naprej šibka tudi medletna rast storitvenih dejavnosti.

Dodana vrednost predelovalnih dejavnosti je bila v prvi polovici leta za 8,0 % višja kot v enakem obdobju lani, k njeni rasti pa so največ prispevale izvozno usmerjene panoge. Po skromnih rasteh v drugi polovici preteklega leta (desezonirano) se je v prvem in drugem četrtletju letos dodana vrednost povečala za 1,2 % in 3,5 %. V primerjavi s prvim četrtletjem lani je bila ob nizki osnovi višja za 9,7 %, v drugem četrtletju pa za 6,2 %. Ob rasti tujega povpraševanja se je obseg proizvodnje v prvi polovici leta bolj povečal v izvozneje usmerjenih panogah. Rast je bila najvišja v tehnološko zahtevnejših proizvodnji IKT opreme in električnih naprav ter proizvodnji drugih strojev in naprav, v srednje nizko tehnološko zahtevni kovinski industriji ter nizko tehnološko zahtevni usnjarski industriji⁹. Po visoki rasti v letu 2010 pa so bile rasti skromnejše v proizvodnji vozil in plovil¹⁰, proizvodnji izdelkov iz gume in plastičnih mas pa se je znižala. Skromno domače povpraševanje, ki je povezano s slabimi razmerami v gradbeni dejavnosti in na trgu dela, je prispevalo k nizki aktivnosti v panogah, ki so usmerjene predvsem na domači trg.¹¹ Obseg proizvodnje je bil znova (medletno) nižji v pohištveni industriji in proizvodnji drugih nekovinskih mineralnih izdelkov, v tekstilni industriji (kjer se je obseg proizvodnje od začetka krize znižal najbolj) pa se je ohranil na podobni ravni kot v enakem obdobju lani.

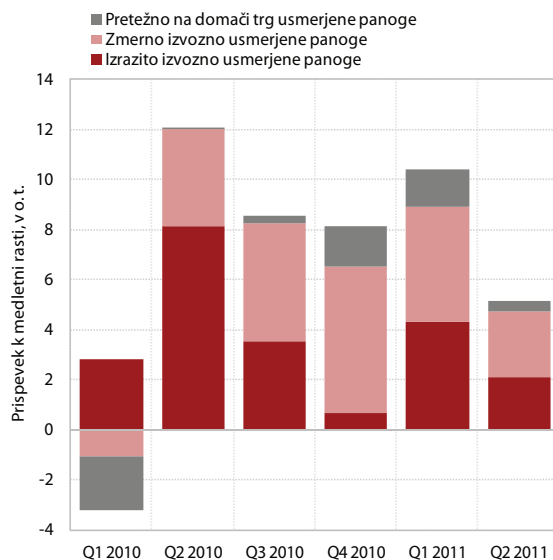
⁸ Skupni prihodki od prodaje predelovalnih dejavnosti na tujem trgu so bili medletno višji za 7,6 %.

⁹ Te panoge na tujih trgih ustvarijo več kot 50 % prihodkov od prodaje (ocena na osnovi statističnih podatkov iz bilance stanja in izkaza poslovnega izida gospodarskih družb).

¹⁰ Tudi zaradi izteka ukrepov za spodbujanje nakupov osebnih vozil v Franciji in naravne nesreče na Japonskem v drugem četrtletju 2011, kar je vplivalo na proizvodno verigo v avtomobilski industriji.

¹¹ Prihodki od prodaje predelovalnih dejavnosti na domačem trgu so bili medletno višji za 3,5 %, kar je za 4,1 o. t. nižja rast od prihodkov na tujih trgih.

Slika 16: Prispevki posameznih skupin predelovalnih dejavnosti glede na izvozno usmerjenost k skupni rasti dodane vrednosti predelovalnih dejavnosti

Vir: SURS, preračuni UMAR.

Aktivnost v gradbeništvu se je v prvi polovici leta nadalje močno znižala, tako da je bila dodana vrednost za 22,7 % nižja kot v enakem obdobju lani. Zniževanje aktivnosti je povezano s še naprej šibkim domačim investicijskim povpraševanjem, v zadnjem obdobju pa tudi s težavami na strani ponudbe, saj so nekatera podjetja končala v stečaju¹², kar nekaj pa jih je v prisilni poravnavi. Podatki o vrednosti opravljenih gradbenih del kažejo, da se je aktivnost v prvem polletju letos ponovno znižala v vseh segmentih gradbeništva, še najmanj v gradnji inženirskih objektov. V gradnji nestanovanjskih stavb se je aktivnost letos močno znižala, po naši oceni pa je podobno kot lani, k padcu največ prispevala nižja aktivnost v gradnji stavb za trgovske in druge storitvene dejavnosti (nemenjalni sektor). Močno se je znižala tudi vrednost del v gradnji stanovanjskih stavb¹³, kar povezujemo z zalogo neprodanih stanovanj in finančno situacijo v gospodinjstvih (gl. tudi okvirja 4 in 5).

¹² 988 družb, ki so se še leta 2009 uvrščale v gradbeništvo, v letu 2010 ni oddalo zaključnih računov oz. so spremenile svojo glavno dejavnost. Po številu je to sicer primerljivo kot leta 2009 (ko je bilo takih družb 943), a so bile te družbe lani v povprečju precej večje, saj so njihovi čisti prihodki od prodaje konec predhodnega leta predstavljali 6,3 % vseh prihodkov gradbenih družb (leto prej le 1,9 %). Ocenjujemo, da prenehanje poslovanja velikih družb lahko znatno vpliva tudi na tekoče podatke o gradbeni aktivnosti, saj imajo te še vedno nadproporcionalen delež v anketi o vrednosti opravljenih gradbenih del (oz. so v to anketo že sicer vključena le večja podjetja).

¹³ Pri interpretaciji podatka o vrednosti del v stanovanjski gradnji je treba opozoriti, da v te podatke niso vključena manjša podjetja, ki po naših ocenah večji del svoje aktivnosti opravijo v gradnji stanovanjskih stavb.

Okvir 5: Poslovanje gospodarskih družb v gradbeništvu v letih 2008-2010

Gradbeništvo je v preteklih dveh letih močno skrčilo aktivnost. Na podlagi kazalcev poslovanja gospodarskih družb v obdobju 2008-2010 v nadaljevanju analiziramo razmere v panogi.

Gospodarske družbe s področja gradbeništva so lani drugo leto zapored močno znižale aktivnost. Število zaposlenih je v letu 2010 upadlo za 12,7 %, dodana vrednost pa je bila nižja za 17,1 %. Aktivnost se je znižala v vseh treh oddelkih gradbeništva; padec v gradnji stanovanjskih stavb je sledil intenzivni gradnji v preteklih letih in s tem povezano zalogo neprodanih stanovanj, eden izmed dejavnikov za upad aktivnosti pa je bila tudi finančna kriza, s katero povezujemo tudi znižanje aktivnosti v gradnji nestanovanjskih stavb. V gradnji inženirskih objektov je prišlo do znižanja predvsem zaradi umiritve gradnje infrastrukturnih objektov, kar je deloma povezano z dokončanjem nekaterih projektov v preteklih letih, delno pa tudi s poslabšano javnofinančno situacijo in naravo zmanjševanja primanjkljaja v času gospodarske krize¹⁴. Na aktivnost v gradbeništvu je lani vplival tudi propad večjega števila podjetij in zamude povezane z nadaljevanjem že začelih projektov (novi razpisi ipd.).

Tabela 5: Izbrani kazalci poslovanja gospodarskih družb v dejavnosti gradbeništvo, 2008-2010

	2008	2009	2010
Število gospodarskih družb	6.746	6.814	6.803
Število zaposlenih ¹	56.817	53.328	46.535
Delež v zaposlenosti vseh gospodarskih družb, v %	11,1	11,1	10,1
Delež v dodani vrednosti vseh gospodarskih družb, v %	8,7	8,3	6,8
Neto ² čisti dobiček/izguba, v 000 EUR	152.858	11.489	-236.289
Gospodarnost poslovanja	1,043	1,024	0,986
Donosnost sredstev, v %	2,2	0,1	-3,1
Donosnost prihodkov, v %	2,0	0,2	-4,4
Dodana vrednost/zap., v EUR	27.685	25.538	24.257
Delež dolga v virih sredstev, v %	81,6	81,0	82,0
Delež kratkoročnih obveznosti v virih sredstev, v %	64,4	62,3	60,7

Vir: Lastni izračuni na podlagi podatkov AJPEŠ (Statistični podatki iz bilance stanja in izkaza poslovnega izida).
Opombe: ¹ Podatki o številu zaposlenih pomenijo povprečno število zaposlenecv na podlagi delovnih ur v obračunskem obdobju in se zato razlikujejo od podatkov o številu zaposlenih, ki jih objavlja SURS. ² Razlika med čistim dobičkom in izgubo obračunskega obdobja.

Poslovni rezultat gradbeništva se je v letu 2010 močno poslabšal. Po nekajletni rasti in nato znižanju neto čistega dobička v letih 2008 in 2009, je panoga lani realizirala izgubo. Tako je prišlo do upada donosnosti sredstev, kapitala in prihodkov, kar je povezano predvsem s slabšim izidom iz poslovanja (izguba v višini 75,9 mio EUR, kar je 218 mio EUR slabše kot leto prej). Povečala se je tudi izguba iz financiranja, a je bilo njeno povečanje relativno nizko (s 24 mio EUR na 161 mio EUR). Med posameznimi dejavnostmi gradbeništva¹⁵, se je poslovni rezultat najbolj poslabšal v gradnji inženirskih objektov, kjer je prišlo do povečanja neto izgube (za 145 mio EUR).

V letu 2010 se je zadolženost družb s področja gradbeništva sicer znižala, a relativno manj kot njihov kapital. Celoten dolg (kot del obveznosti, ki ni kapital) se je znižal za 425 mio EUR oz. 6,6 %, kapital pa za 189 mio EUR oz. 12,6 %, tako da se je delež dolga ponovno povečal. K znižanju dolga so največ prispevale nižje poslovne obveznosti (365 mio EUR), znižale pa so se tudi finančne obveznosti do bank (za 47 mio EUR). Na strani sredstev so k znižanju največ prispevale poslovne terjatve (402 mio EUR)¹⁶. Nižje poslovne terjatve so – glede na nekonsolidirano bilanco stanja podjetij v gradbeništvu – v veliki meri zrcalna slika nižjih poslovnih obveznosti. Na strani sredstev so k znižanju prispevale tudi zaloge, ki so se po več letih rasti lani znižale za 122 mio EUR.

¹⁴ Omejevanje javnofinančnih izdatkov je v največji meri doseženo z znižanjem načrtovanih izdatkov za investicije. Investicije v javnem sektorju pa so vezane predvsem na gradbeništvo.
¹⁵ Gradbeništvo je razdeljeno v tri oddelke: gradnja stavb (oddelek 41), gradnja inženirskih objektov (oddelek 42) in specializirana gradbena dela (oddelek 43), ki po dodani vrednosti predstavljajo približno vsak po tretjino dejavnosti gradbeništva.
¹⁶ Več kot polovico so k temu prispevale družbe, ki niso oddale zaključnih računov za leto 2010.

Okvir 5: Poslovanje gospodarskih družb v gradbeništvu v letih 2008-2010 - nadaljevanje

Na vrednosti nekonsolidiranih kazalnikov gradbeništvaja je lani še posebej močno vplivalo prenehanje poslovanja nekaterih gradbenih podjetij. Lani je prenehalo poslovati¹⁷ 988 družb, ki so se leto pred tem uvrščale v gradbeništvo, kar je podobno število kot v letu 2009, ko je bilo takih družb 943. A so družbe, ki so lani prenehale poslovati, predstavljale pomembnejši del gradbeništvaja (gl. tabelo 6). Njihov delež je v zaposlenosti predstavljal skoraj desetino, pri zalogah in poslovnih obveznostih pa še nekoliko več. Prenehanje poslovanja teh družb je bilo ključno za omenjeno znižanje poslovnih obveznosti (in s tem dolga). Od 365 mio EUR, kolikor je znašalo znižanje teh obveznosti, družbam, ki so prenehale poslovati pripada 338 mio EUR. Konec leta 2009 so imele te družbe 230 mio EUR finančnih obveznosti do bank; finančne obveznosti ostalih gradbenih družb do bank pa so se lani celo povečale¹⁸.

Tabela 6: Družbe iz gradbeništvaja, ki so prenehale poslovati v letih 2009 in 2010

	2009	2010
Število gospodarskih družb	943	988
Število zaposlenih v predhodnem letu ¹	2.327	4.641
Delež v zaposlenosti gradbeništvaja v predhodnem letu, v %	4,1	8,7
Delež v čistih prihodkih od prodaje gradbeništvaja v predhodnem letu, v %	1,9	6,3
Delež v poslovnih obveznostih gradbeništvaja konec predhodnega leta, v %	3,4	11,5
Delež v poslovnih terjatvah gradbeništvaja konec predhodnega leta, v %	2,8	8,6
Delež v finančnih obveznostih do bank gradbeništvaja konec predhodnega leta, v %	1,5	9,9
Delež v zalogah gradbeništvaja konec predhodnega leta, v %	1,8	12,2

Vir: Lastni izračuni na podlagi podatkov AJ PES (Statistični podatki iz bilance stanja in izkaza poslovnega izida).

Opomba: ¹ Podatki o številu zaposlenih pomenijo povprečno število zaposlenecv na podlagi delovnih ur v obračunskem obdobju in se zato razlikujejo od podatkov o številu zaposlenih, ki jih objavlja SURS.

Aktivnost so lani znižali predvsem v večjih podjetjih, manjša podjetja pa so manj skrčila svoje poslovanje. Rezultati kažejo, da so lani aktivnost reativno bolj skrčili v družbah z več kot 50 zaposlenimi. Bolj so se jim poslabšali tudi poslovni rezultati – dodana vrednost se je znižala kar za 29,9 %, v ostalih družbah pa le za 1,8 % (gl. tabelo 7).¹⁹ Velike družbe so v letih 2008 in 2009 predstavljale dobro polovico ustvarjene dodane vrednosti gradbeništvaja, lani pa se je njihov delež znižal za 8,4 o. t. na 46,1 %.

Tabela 7: Izbrani kazalci poslovanja gospodarskih družb v dejavnosti gradbeništvo, 2008-2010

	2008	2009	2010
Delež velikih družb v dodani vrednosti gradbenih družb, v %	55,0	54,5	46,1
Delež velikih družb v prihodkih od prodaje gradbenih družb , v %	57,4	57,5	52,8
Delež velikih družb v zaposlenosti gradbenih družb, v %	50,3	49,5	45,1
Rast dodane vrednosti velikih družb, v %	-	-14,2	-29,9
Rast dodane vrednosti ostalih družb, v %	-	-12,5	-1,8
Donosnost sredstev velikih družb, v %	2,4	-0,1	-6,7
Donosnost sredstev ostalih družb, v %	1,9	0,4	-1,0
Delež dolga v virih sredstev velikih družb, v %	80,6	80,1	83,9
Delež dolga v virih sredstev ostalih družb, v %	82,5	81,8	80,8

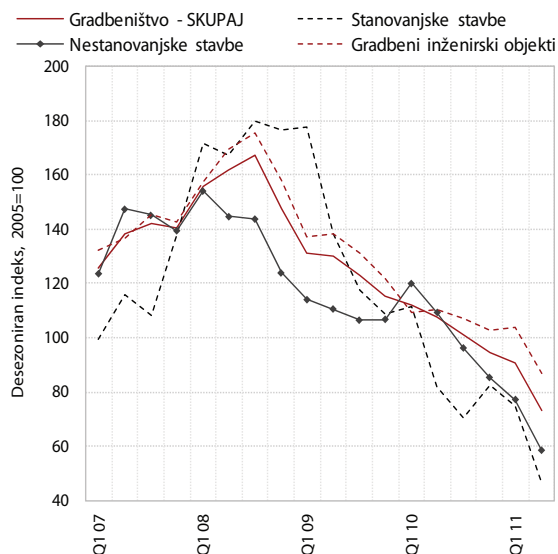
Vir: Lastni izračuni na podlagi podatkov AJ PES (Statistični podatki iz bilance stanja in izkaza poslovnega izida).

¹⁷ Izraz »prenehalo poslovati« uporabljamo za vse družbe, ki niso oddale zaključnih računov. Dejansko vse družbe sicer niso prenehale poslovati. Lahko samo niso oddale zaključnega računa, ali pa so v stečajnem postopku, tako da niso uvrščene v AJ PES-ovo bazo, ki je predmet analize ocenjujemo pa, da so vsekakor izrazito znižale svojo aktivnost.

¹⁸ Obveznosti teh družb, ki so prenehale poslovati (tako poslovne kot finančne) se sicer niso izničile, ampak jih njihovi upniki poizkušajo izterjati.

¹⁹ Primerjamo kazalnike glede na velikost družbe. Kazalniki niso »očiščeni« vpliva dejavnosti in drugih vplivov; namen analize ni prikazati vpliv velikosti na rezultat/aktivnost, ampak ugotoviti, kakšni so bili rezultati glede na velikost.

Slika 17: Vrednost opravljenih del v gradbeništvu

Vir: SURS, preračuni UMAR.

Medletna rast dodane vrednosti tržnih storitev (G-N; R-T) je bila podobno kot lani tudi v prvem polletju letos skromna (2,7 %). Najvišjo rast so zabeležili v dejavnosti finančnih in zavarovalniških storitev, kjer je prišlo do izboljšanja škodnega rezultata v zavarovalništvu, razmere v bančnem sektorju pa so še naprej slabe²⁰. Med ostalimi tržnimi storitvi je bila medletna rast dodane vrednosti nadpovprečna še v skupini tradicionalnih storitev (trgovina, gostinstvo promet; G-I), kjer se je po naši oceni aktivnost v zadnjem letu najbolj povečala v trgovini z motornimi vozili (rast prodaje avtomobilov pravnim osebam) in v trgovini na drobno z motornimi gorivi, visoka medletna rast pa je bila tako kot lani značilna še za železniški blagovni promet. Precej skromnejša pa je bila v razmerah krize v gradbeništvu in v odsotnosti krepitve zasebne porabe aktivnost v trgovini na drobno (razen z motornimi gorivi), po naši oceni pa tudi v delu trgovine na debelo, ki je povezan z gradbeništvom, in v gostinstvu, kjer ocenjujemo, da je bila rast predvsem posledica povečanja obiska tujih gostov. Obseg cestnega blagovnega prometa, ki se je večji del lanskega leta zmanjševal, se letos ponovno krepi, vendar je v prvi polovici leta še zaostajal za lansko ravnjo. V razmerah zelo šibkega domačega povpraševanja so skromne medletne rasti zabeležili tudi v storitvah, za katere je značilna intenzivnejša uporaba znanja (predvsem informacijske in komunikacijske dejavnosti ter strokovne, znanstvene in tehnične dejavnosti; J in M), ter v poslovanju z nepremičninami (L). V drugih storitvenih dejavnostih (R-T), ki združujejo kulturne, razvedrilne, rekreacijske dejavnosti, storitve za osebno nego ipd., pa je bila dodana vrednost v prvi polovici leta rahlo pod ravnjo izpred leta dni.

²⁰ Medletna rast neto obrestnih prihodkov bank se je v prvi polovici leta močno umirila. Njeno dinamiko v razmerah skromne kreditne aktivnosti determinirajo predvsem gibanja na strani obrestnih odhodkov, ki se letos še povečujejo.

V javnih storitvah se je v prvi polovici leta medletna rast dodane vrednosti nekoliko upočasnila (2,3 %), kar je bilo povezano z nižjo rastjo zaposlenosti (0,8 %).

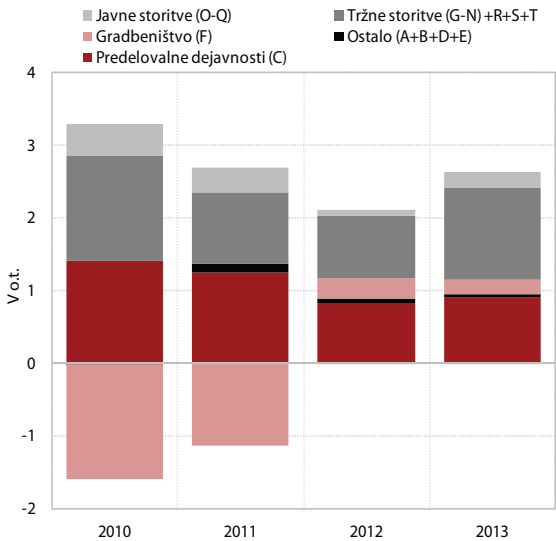
V povezavi z ukrepi za omejitev zaposlovanja pri proračunskih uporabnikih in manjšim obsegom sredstev za plače, se je rast zaposlenosti umirila v vseh dejavnostih javnih storitev. Najbolj v dejavnosti javne uprave, kjer je na medletni ravni število zaposlenih upadlo za 1,5 %, in sicer za največ v civilnem delu državne uprave. V dejavnosti izobraževanja se je v primerjavi z gibanji v preteklih letih rast zaposlenosti nekoliko umirila v vrtcih (na 5,2 %), povečevanje števila na novo vključenih otrok v vrtce pa je bilo še vedno znatno (v povprečju 4.800 letno). Bistveno nižja je bila tudi rast zaposlenosti v osnovnih šolah in na področju visokega šolstva. Nadaljevala pa se je krepitev aktivnosti na pretežno zasebnem področju drugega izobraževanja, izpopolnjevanja in usposabljanja. V dejavnosti zdravstva in socialnega varstva se je rast zaposlenosti nekoliko okrepila v zdravstvu, v socialnem varstvu pa je bila rast zaposlenosti nižja kot v povprečju v preteklih letih, kar je bilo povezano z manjšim obsegom novih kapacitet pri oskrbi starih in invalidov.

V drugi polovici letošnjega leta pričakujemo ohranitev podobne strukture rasti dodane vrednosti, ki bo v celem letu lansko raven realno presegla za 1,6 %. Rast dodane vrednosti bo tako podobna kot lani (1,7 %). Glavne spodbude za rast bodo tudi do konca leta prihajale predvsem iz tujega povpraševanja, katerega rast pa se bo po napovedih mednarodnih institucij glede na prvo polovico leta upočasnila (gl. okvir 1). To se bo preko nižje rasti blagovnega izvoza odrazilo na aktivnosti izvozno usmerjenih *predelovalnih dejavnosti*, ki se bo do konca leta povečala le nekoliko nad raven s konca drugega četrtertletja. Povprečna letna rast dodane vrednosti predelovalnih dejavnosti bo tako v letu 2011 6,3-odstotna. V *gradbeništvu*, kjer se je dodana vrednost v prvi polovici leta še naprej zniževala, pričakujemo njeno ustalitev na doseženi ravni do konca leta, v celem letu pa bo v povprečju za 18,0 % nižja kot v letu 2010. Rast dodane vrednosti *tržnih storitev* bo ob skromni domači potrošnji ostala nizka tudi v drugi polovici leta, v povprečju celega leta pa bo 2,0-odstotna. V *javnih storitvah* bo rast dodane vrednosti v povprečju leta dosegla 1,9 %.

V prihodnjih dveh letih se bo rast dodane vrednosti le nekoliko okrepila, na 2,1 % v letu 2012 ter na 2,6 % v letu 2013. Glavni dejavnik rasti bodo še vedno izvozno usmerjene *predelovalne dejavnosti*, čeprav bodo stopnje rasti dodane vrednosti (4,0 % v letu 2012 in 4,3 % v letu 2013) ob pričakovani upočasnitvi gospodarske rasti naših glavnih trgovinskih partneric in s tem nižje rasti blagovnega izvoza nekoliko nižje kot v letu 2011. Po treh letih močnega krčenja pa v prihodnjem letu pričakujemo rast dodane vrednosti tudi v *gradbeništvu*, predvsem v segmentu gradnje infrastrukture (železniške

in energetske) in nestanovanjskih stavb (predvsem investicije menjalnega sektorja). To bo prispevalo k nekoliko višji rasti posameznih tržnih storitev, ki so povezane z gradbeno aktivnostjo (predvsem arhitekturno in tehnično projektiranje, razne poslovne storitve, deloma trgovina na debelo in cestni blagovni promet), vendar pa bo ob ohranjanju slabih razmer na trgu dela, ki se bodo odrazile v skromni rasti zasebne potrošnje, in ob stagnaciji državne potrošnje skupna rast dodane vrednosti *tržnih storitvenih dejavnosti* ostala skromna. V *javnih storitvah* se bo ob omejenih javnih virih financiranja izvajalcev teh storitev rast dodane vrednosti še upočasnila, najbolj v dejavnosti javne uprave. Rast aktivnosti, ki pa bo razmeroma nizka, pričakujemo le na področjih, kjer se potrebe po javnih storitvah najhitreje povečujejo, to je v vrtcih in v socialnem varstvu, v pretežno tržnih storitvah drugega izobraževanja in usposabljanja ter v zasebnem visokem šolstvu.

Slika 18: Prispevki posameznih skupin dejavnosti k rasti dodane vrednosti slovenskega gospodarstva

Vir: SURS, napovedi UMAR.

Tabela 8: Jesenska napoved dodane vrednosti po dejavnostih

	2010	2011	2012	2013
Realne stopnje rasti v %		Jesenska napoved (sept. 2011)		
A Kmetijstvo, lov, gozdarstvo, ribištvo	-4,6	0,0	1,0	1,0
B, C D, E Predelovalne dejavnosti, rudarstvo in druga industrija	6,6	5,7	3,5	3,7
od tega: C Predelovalne dejavnosti	7,4	6,3	4,0	4,3
F Gradbeništvo	-19,9	-18,0	5,5	4,0
G, H, I Trgovina na debelo in drobno, promet, skladiščenje in gostinstvo	2,5	2,2	1,9	2,3
J Informacijske in komunikacijske dejavnosti	3,5	2,5	3,0	3,5
K Finančne in zavarovalniške dejavnosti	5,0	4,0	0,0	3,0
L Poslovanje z nepremičninami	1,2	0,6	1,1	1,5
M in N Strokovne, znanstvene, tehnične in druge poslovne dejavnosti	4,9	2,0	3,2	4,0
O, P, Q Javna uprava, obramba, izobraževanje, zdravstvo in socialno varstvo	2,5	1,9	0,5	1,3
R, S, T U Druge storitve	0,8	-0,5	0,0	0,5
DODANA VREDNOST	1,7	1,6	2,1	2,6
a) Davki na proizvode in storitve	-0,6	0,8	1,2	1,5
b) Subvencije na proizvode in storitve	2,7	2,0	-5,0	-5,0
BRUTO DOMAČI PROIZVOD	1,4	1,5	2,0	2,5

Vir: SURS, napovedi UMAR.

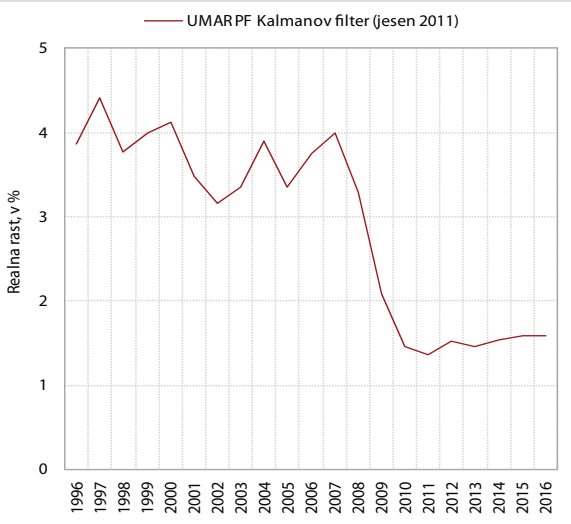
Okvir 6: Rast potencialnega BDP

Na osnovi jesenske napovedi UMAR, smo z metodo produkcijske funkcije (PF) ocenili potencialno rast bruto domačega proizvoda in proizvodno vrzel. Ocena temelji na letnih podatkih, pri čemer so za obdobje od leta 2011 upoštevane jesenske napovedi gospodarskih gibanj. Na sliki 19 prikazujemo potencialno rast BDP, izračunano z uporabo metode produkcijske funkcije, pri kateri za izločitev ciklične komponente skupne faktorske produktivnosti uporabljamo bivariatni Kalmanov filter (KF).²¹ Izračun temelji na metodi produkcijske funkcije, ki se v bistvenih značilnostih ne razlikuje od metode Evropske komisije.²²

Izračuni kažejo, da je potencialna rast za prihodnje obdobje za skoraj polovico nižja glede na obdobje pred krizo. Izračuni rasti potencialnega BDP z uporabo PF kažejo, da se je potencialna rast iz ravni okoli 4 % v obdobju pred krizo, po močnem padcu v letih 2008 in 2009, znižala na raven okoli 1,5 %.

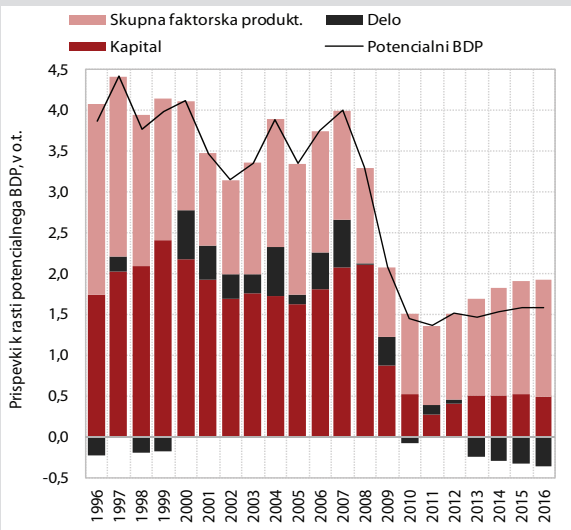
Med posameznimi komponentami izračunane potencialne rasti BDP (z uporabo PF s KF) se glede na predhodno obdobje najbolj znižuje prispevek kapitala. Prispevek kapitala se je po močnem znižanju v letu 2009 lani namreč še dodatno znižal (na 0,5 o. t.) in pričakujemo, da bo tudi na srednji rok ostal na doseženi nizki ravni. Prispevek dela k potencialni rasti je relativno nizek že skozi celotno preteklo obdobje, v prihodnje pa postane negativen. V letih 2011 in 2012 pozitivni prispevek stopnje participacije in populacije v delovno aktivni starosti še uravnotežita vpliv pričakovanega naraščanja naravne stopnje brezposelnosti²³ (NAIRU). V kasnejših letih izračunov pa na negativni prispevek dela vpliva predvsem zmanjševanja populacije v delovno aktivni starosti, glede na upoštevane Eurostatove projekcije demografskih gibanj. Ob krizi smo beležili tudi znižanje prispevka skupne faktorske produktivnosti, vendar tu lahko pričakujemo, da se takšna gibanja ne bodo nadaljevala (gl. sliko 20).

Slika 19: Rast potencialnega BDP

Vir: izračuni UMAR.

Slika 20: Prispevki posameznih komponent k potencialni rasti BDP (PF Kalmanov filter)

Vir: UMAR.

²¹ Za ocenjevanje ciklične komponente TFP in nezaposlenosti (izračune NAIRU) smo uporabili program GAP (Christophe Planas in Alessandro Rossi, Evropska Komisija, Joint Research Centre, 2010). Program je dosegljiv na eemc.jrc.ec.europa.eu/Software-GAP.htm. NAIRU in ciklična komponenta TFP sta ocenjena z uporabo serij rasti plač in izkoriščenosti kapacitet v bivariatnem modelu neopazljivih komponent.

²² Za podrobnejši opis metodologije glej F. D'Auria, Cécile Denis, K. Havik, K. Mc Morrow, C. Planas, R. Raciborski, W. Röger and A. Rossi: »The production function methodology for calculating potential growth rates and output gaps«, Economic Papers 420, July 2010, DG ECFIN.

²³ V izračunih naravne stopnje brezposelnosti (NAIRU) upoštevamo napovedi anketne brezposelnosti, ki na srednji rok ne kažejo bistvenega okrevanja (glej tudi poglavje Trg dela). NAIRU je ocenjen z bivariatnim modelom neopazljivih komponent, kjer poleg serije brezposelnosti uporabimo tudi serijo rasti plač. Izračuni kažejo na naraščanje NAIRU in postopno umiritev na ravni malo nad 7 %. Na naraščanje NAIRU, ki je sicer ne moremo direktno opazovati, posredno kaže tudi naraščanje dolgotrajne brezposelnosti.

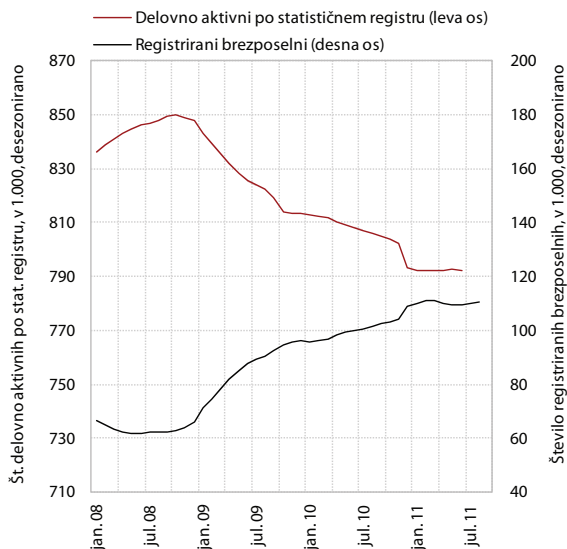
Trg dela

Zaposlenost in brezposelnost

Poslabševanje razmer na trgu dela se je letos umirilo.

Upad števila zaposlenih se letos nadaljuje, vendar v manjšem obsegu kot v zadnjih dveh letih. V prvi polovici leta je bilo po statistiki nacionalnih računov število delovno aktivnih za 1,9 % nižje, kot v enakem obdobju lani.²⁴ Prav tako so se umirili tokovi v brezposelnost, vendar pa je bilo število registriranih brezposelnih zaradi močnega povečanja na prehodu v letošnje leto v prvi polovici leta še vedno za 13,1 % višje kot v enakem obdobju lani.

Slika 21: Delovno aktivni po statističnem registru in registrirani brezposelni, desezonirano

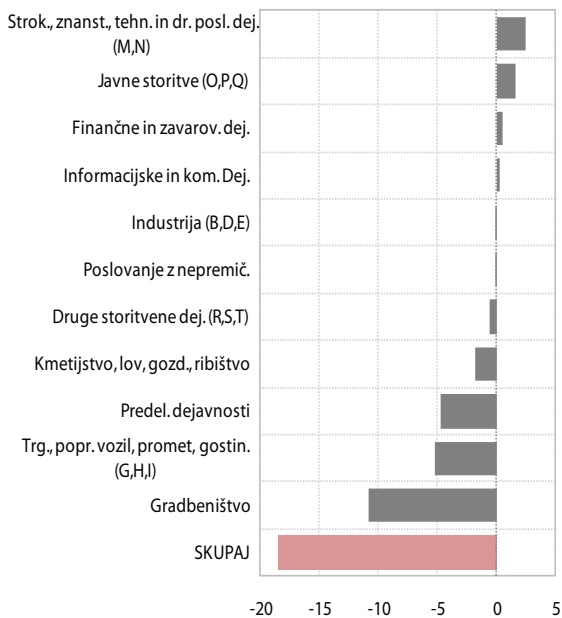

Vir: SRDAP-SURS, ZRSZ.

V letu 2011 bo povprečno število delovno aktivnih predvidoma za 1,5 % nižje kot lani (po statistiki nacionalnih računov), znižanje pa bo ponovno največji v gradbeništvu. Razen v gradbeništvu, kjer se je ob nadaljnjem padcu aktivnosti letos okrepilo tudi upadanje števila zaposlenih, v ostalih dejavnostih zasebnega sektorja pričakujemo umirjanje negativnih gibanj (predelovalne dejavnosti, tradicionalne tržne storitve), oz. celo rast zaposlovanja (informacijske, komunikacijske, zavarovalniške dejavnosti, razne strokovne in tehnične dejavnosti). Glede na omejena javnofinancijska sredstva za plače pa letos prihaja do upočasnitve zaposlovanja v dejavnostih javnih storitev in sektorja država (z 1,5 % lani na predvidoma 0,3 % letos, gl. okvir 7).

²⁴ Po statističnem registru delovno aktivnega prebivalstva (to so zaposlene in samozaposlene osebe brez samozaposlenih kmetov) je bilo število delovno aktivnih v prvem polletju za 2,3 % nižje kot v enakem obdobju lani.

Slika 22: Sprememba števila delovno aktivnih po dejavnostih, 1.polletje 2011/1.polletje 2010

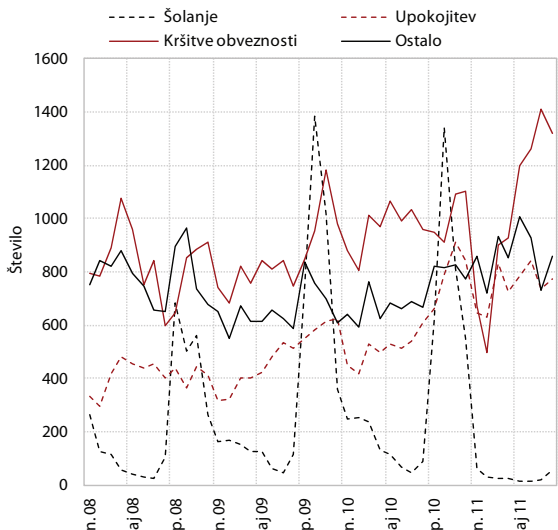

1. polletje 2011/1. polletje 2010, sprememba v tisoč

Vir: SURS, statistika nacionalnih računov.

Število registriranih brezposelnih je bilo avgusta letos za približno 8 tisoč nižje kot januarja. Po močnih povečanjih decembra lani (na okoli 110 tisoč) in januarja letos (na 115 tisoč) se je število registriranih brezposelnih pretežno zniževalo in avgusta znašalo 107,0 tisoč. Zniževanje je le deloma odraz rasti gospodarske aktivnosti. Število brezposelnih, ki so dobili delo se je namreč povečalo, vendar pa so bili močni tudi odlivi zaradi upokožitev in črtanj iz evidence zaradi kršitve obveznosti, torej odlivi iz brezposelnosti, ki niso posledica zaposlitve. Do konca leta se bo število brezposelnih ponovno povišalo. V drugi polovici leta se običajno poveča priliv iskalcev prve zaposlitve, več je tudi brezposelnih zaradi izteka pogodb za določen čas. Poleg tega pričakujemo nadaljnja odpuščanja iz poslovnih razlogov in stečajev. V povprečju leta bo število brezposelnih znašalo 110,9 tisoč (lani v povprečju 100,5 tisoč), povprečna stopnja registrirane brezposelnosti pa 11,8 % in anketne brezposelnosti 8,0 %.

Slika 23: Odliivi iz evidence brezposelnih, ki ne pomenijo zaposlitve

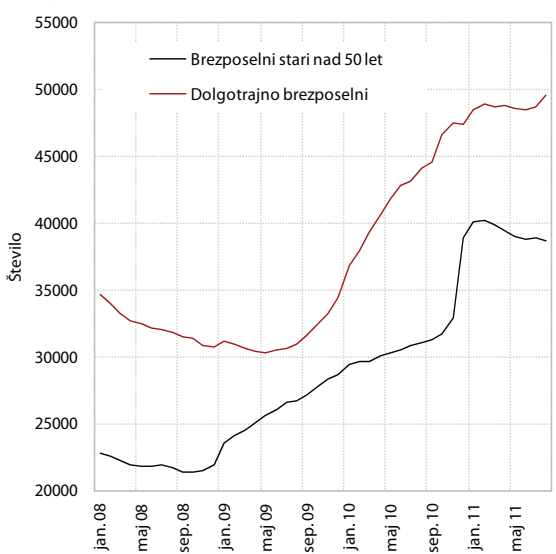

Vir: ZRSZ.

V prihodnjih dveh letih ob šibki konjunkturi pričakujemo stagnacijo zaposlenosti in ohranjanje relativno visoke brezposelnosti. Zaradi nadaljnega prilagajanja zaposlenosti nižji ravni gospodarske aktivnosti ter povečanja strukturnih neskladij, ki se kažejo preko povišane stopnje dolgotrajne brezposelnosti in naravne brezposelnosti, na trgu dela na kratek rok še ne pričakujemo izboljšanja razmer. Število zaposlenih (po statistiki nacionalnih računov) se bo v prihodnjih dveh letih ohranjalo približno na letošnji ravni, tako v zasebnem sektorju kot sektorju država, pri čemer pa med posameznimi dejavnostmi pričakujemo različna gibanja. V zasebnem sektorju pričakujemo nadaljnja znižanja zaposlenih v predelovalnih dejavnostih, trgovini, transportnih dejavnostih, vendar v manjši meri kot letos in lani, še nadalje pa bo naraščala zaposlenost v nekaterih poslovnih storitvenih dejavnostih. Javnofinančne omejitve, ki so že v letošnjem letu vplivale na upočasnitev zaposlovanja v sektorju država, se bodo po pričakovanjih

ohranjale tudi v prihodnjih dveh letih. Ocenjujemo, da bo vpliv tako kot letos najbolj viden v javni upravi. Omejitve zaposlovanja, ki izhajajo iz omejenih javnih virov financiranja izvajalcev javnih storitev, pa hkrati predstavljajo izziv za krepitev izvajanja teh storitev v zasebnem segmentu, zlasti na področju varstva otrok, različnih dejavnosti zasebnega izobraževanja ter zdravstva in socialnega varstva. Zaradi nadalje naraščajočih potreb na teh področjih pri teh izvajalcih zato pričakujemo rast zaposlovanja in s tem tudi rahlo rast zaposlenosti v dejavnostih javnih storitev. Predvidena relativno šibka konjunktura in odsotnost skupne rasti zaposlenosti ter starostna in izobrazbena struktura brezposelnih, kjer je v zadnjih dveh letih prišlo do povečanja števila starejših in nizko izobraženih brezposelnih, bodo v letih 2012 in 2013 vplivali na ohranjanje visoke brezposelnosti. Povprečno število registriranih brezposelnih se bo tako ohranjalo na ravni okoli 110 tisoč, stopnja registrirane brezposelnosti pa pri 11,8 % (anketna 8 %).

Slika 24: Gibanje števila dolgotrajno brezposelnih in starejših brezposelnih

Vir: ZRSZ.

Tabela 9: Napoved zaposlenosti in brezposelnosti

	2010	2011	2012	2013
		Jesenska napoved (sep. 2011)	Jesenska napoved (sep. 2011)	Jesenska napoved (sep. 2011)
Zaposlenost po SNA, rast v %	-2,5	-1,5	0,0	0,0
Število registriranih brezposelnih, povprečje leta, v tisoč	100,5	110,9	110,6	110,2
Stopnja registrirane brezposelnosti, v %	10,7	11,8	11,8	11,8
Stopnja brezposelnosti ILO, v %	7,2	8,0	8,0	8,0

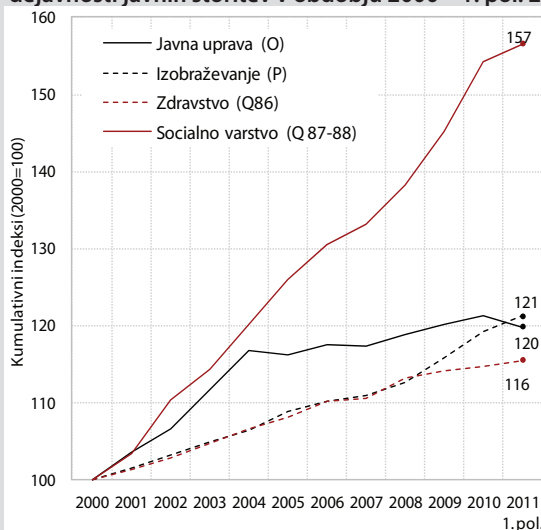
Vir: SURS, 2011–2013 napoved UMAR.

Okvir 7: Zaposlenost v dejavnostih javnih storitev

Zaradi zaostrenih javnofinančnih razmer in posledično omejene mase plač za proračunske uporabnike se je rast zaposlenosti v dejavnostih javnih storitev (O-Q) letos upočasnila. V prvi polovici leta se je po podatkih nacionalnih računov na medletni ravni v povprečju povečala za 0,9 % (v letih 2009 in 2010 za 2,2 %). Po podatkih o delovno aktivnih, se je zaposlenost v dejavnosti javne uprave (O) znižala, upočasnila pa se je v dejavnostih izobraževanja (P) ter zdravstva in socialnega varstva (Q).

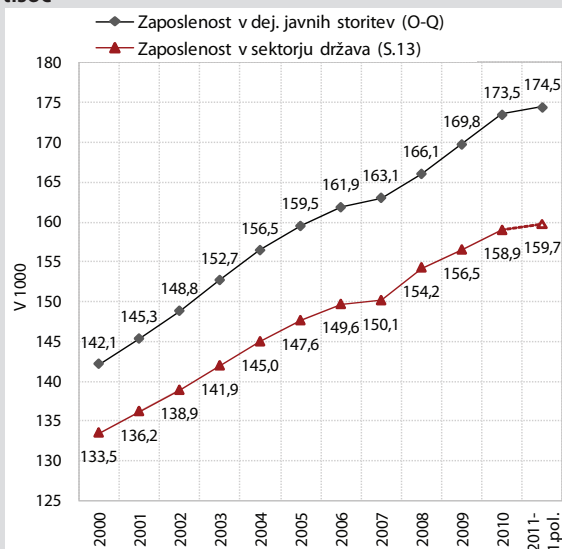
V preteklih letih se je zaposlenost hitro povečevala v vseh dejavnostih javnih storitev.²⁵ Največji pritisk na javne finance pa je predstavljala rast zaposlenosti v dejavnostih javne uprave in v osnovnem šolstvu, ki se skoraj v celoti financirajo iz javnih virov. V dejavnosti javne uprave je bila rast zaposlenosti visoka predvsem v letih vključevanja Slovenije v EU in NATO, malenkost je upadla le v letih 2005 in 2007 ter v prvi polovici letošnjega leta (medletno za 1,2 %). Celotno obdobje je zaznamovala odsotnost ukrepov, ki bi z merili za merjenje in povečanje učinkovitosti in racionalizacijo izvajanja nalog javne uprave takšno rast zaposlovanja morebiti zavezili. Podatki MJU sicer kažejo, da je bilo že v letu 2010 zniževanje zaposlenosti uspešno pri organih državne uprave (z izjemo zaposlitev v necivilnem delu) ter agencijah in skladih na ravni države, ki so omejeni z kadrovskimi načrti, povečevalo pa se je pri nevladnih proračunskih uporabnikih, občinah in v pravosodju. V dejavnosti **izobraževanja** se je rast okrepila zlasti po letu 2008, najbolj v vrtcih zaradi povečanja števila rojstev in od leta 2008 tudi zaradi možnosti brezplačne vključitve drugega otroka v vrtec. V **osnovnih šolah** se je rast umirila šele v prvi polovici letošnjega leta, kljub temu da je bilo uvajanje devetletne osnovne šole zaključeno že v letu 2008, generacije osnovnošolcev pa so v preteklih letih še naprej upadale. V visokem šolstvu se je ob širjenju mreže novih fakultet in programov povečevala tudi zaposlenost. Z vidika javnega financiranja posameznih ravni izobraževanja predstavljajo največji pritisk nove zaposlitve v osnovnem šolstvu, ki se skoraj v celoti financirajo iz državnega proračuna. V **zdravstvu** se potrebe po zaposlitvah povečujejo predvsem zaradi razvoja novih tehnologij in zdravil, ki podaljšujejo življenje, pa tudi zaradi vse večjih pričakovanj prebivalstva, medtem ko ocene MZ kažejo na možnost optimizacije poslovnih procesov v javnih zdravstvenih zavodih predvsem pri obsegu nezdravstvenega kadra. V **socialnem varstvu** (Q87-88) je bila rast v preteklem desetletju najvišja med vsemi dejavnostmi javnih storitev, povezana pa je bila predvsem s hitro širitvijo kapacitet na področju dolgotrajne oskrbe starejših, ki se sicer večinsko financira iz zasebnih virov.

Slika 25: Rast števila delovno aktivnih po področjih dejavnosti javnih storitev v obdobju 2000 – 1. pol. 2011

Vir: SURS, Delovno aktivni po SRDAP; preračuni UMAR.

Slika 26: Zaposlenost v dejavnostih javnih storitev (O-Q) in v sektorju država v obdobju 2000-1. pol. 2011, v tisoč

Vir: SURS, Nacionalni računi, preračuni UMAR.

Opomba: Za sektor država je podatek za 1. polletje 2011 ocena UMAR. V sektor država spadajo poleg proračunskih uporabnikov, ki so v dejavnostih O-Q in se večinsko financirajo iz javnih virov, še nekateri javni zavodi, agencije in skladi, ki so registrirani v drugih SKD dejavnostih (predvsem so to javni zavodi s področja raziskovalne dejavnosti, javni zavodi s področja kulture in javni zavodi s področja gospodarskih, kmetijskih in drugih dejavnosti).

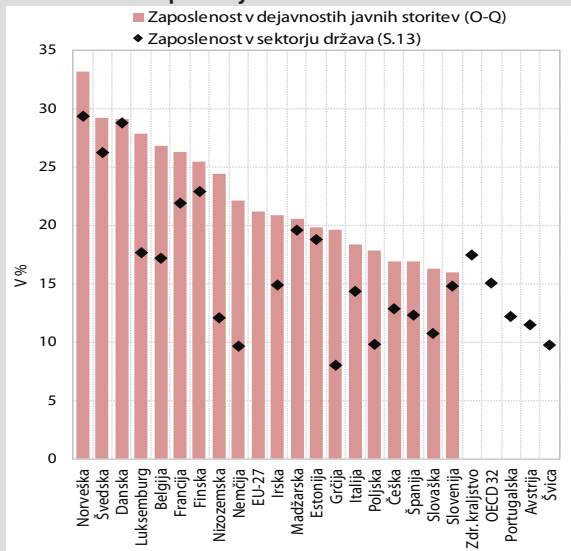
²⁵ V nacionalnih računih SURS po četrletjih objavi podatke o dodani vrednosti in zaposlenosti združeno za dejavnosti javnih storitev O-Q. Za analizo po posameznih področjih smo zato za četrletja uporabili mesečno statistiko o delovno aktivnih po SRDAP.

Okvir 7: Zaposlenost v dejavnostih javnih storitev - nadaljevanje

Rast zaposlenosti v dejavnostih javnih storitev (O-Q) je bila v Sloveniji v zadnjem desetletju povezana pretežno z rastjo zaposlovanja pri izvajalcih, ki so pod nadzorom države ali občin in se večinsko financirajo z javnimi sredstvi.

V primerjavi z državami EU je delež sektorja država²⁶ v dejavnostih javnih storitev v Sloveniji zelo visok (gl. sliko 27). To je predvsem posledica dejstva, da v preteklem obdobju ni bilo sistemskih sprememb, ki bi omogočile, da bi nekatere javne službe v večjem obsegu financirali iz zasebnih virov oziroma bi jih, ob ustrezni regulativi in nadzoru, v večji meri izvajali tudi zasebni izvajalci. Na število zaposlenih v dejavnostih javnih storitev (torej skupaj pri javnih in zasebnih izvajalcih) zato v največji meri vpliva gibanje zaposlovanja v sektorju država. V obdobju 2000-2010 se je zaposlenost v dejavnostih javnih storitev (O-Q) v povprečju letno povečala za 2,0 %, po le malo nižji stopnji pa je naraščala zaposlenost v sektorju država (1,8 %). V okviru dejavnosti javnih storitev se je po podatkih nacionalnih računov SURS v obdobju 2001-2010 delež zaposlenih pri tržnih izvajalcih le malenkost povečal, in sicer od 10 % v letu 2001 na 13 % v letu 2010. Največji delež tržnih izvajalcev ima dejavnost socialnega varstva (62 %), zdravstvo 21 %, izobraževanje le 8 %, javna uprava pa manj kot 1 %. Morebitno omejevanje zaposlovanja pri proračunskih uporabnikih v naslednjih letih bi imelo prav zaradi nerazvitega zasebnega izvajanja dejavnosti javnih storitev v Sloveniji tako verjetno večji vpliv na preskrbljenost prebivalstva s storitvami javnih služb kot v državah, kjer se je precejšen del ponudbe in rasti zaposlenosti v teh dejavnostih lahko prenesel na zasebnike. Pričakujemo pa lahko, da bo pritisk povpraševanja (zlasti po storitvah s področja varstva otrok, zdravstva in socialnega varstva) v naslednjih letih vendarle spodbudil tudi sistemske spremembe in ob ustrezni regulativi ter javno-zasebnem partnerstvu, povečal možnosti zasebnega izvajanja teh dejavnosti.

Slika 27: Zaposlenost v dejavnostih javnih storitev (O-Q) in v sektorju država kot delež v aktivnem prebivalstvu – mednarodna primerjava za leto 2008

Vir: Za sektor država: OECD, Government at a glance 2011; Za dejavnosti O-Q: Eurostat.

²⁶ V sektor država (S.13) po statistiki nacionalnih računov spadajo neposredni in posredni proračunski uporabniki (po Seznamu registra proračunskih uporabnikov), ki se večinsko financirajo iz javnih virov (v povprečju nekaj let prejmejo več kot 50 % skupnih prihodkov iz javnih virov). Sektor država se v veliki meri prekriva z javnim sektorjem kot ga definira Zakon o sistemu plač v javnem sektorju, razlika je v tem, da v javni sektor spadajo vsi proračunski uporabniki (po Seznamu RPU), torej tudi tisti, ki se večinsko financirajo iz zasebnih virov.

Plače

Nominalna rast povprečne bruto plače na zaposlenega v Sloveniji letos podobno kot lani izhaja predvsem iz rasti plač v zasebnem sektorju in bo predvidoma 2,5-odstotna. V prvi polovici leta je bila bruto plača v zasebnem sektorju nominalno za 3,3 % višja kot v enakem obdobju lani, v povprečju letošnjega leta pa napovedujemo 3,2-odstotno povišanje. To je manj kot lani (5,1 %), ko je na relativno visoko rast močno vplival dvig minimalne plače, delno pa so k rasti prispevale tudi spremembe v strukturi zaposlenih²⁷. Letos je prispevek prilagoditve novi višini minimalne plače v delu gospodarstva, kjer do tega še ni prišlo, bistveno manjši²⁸, prav tako pojema tudi učinek sprememb v strukturi zaposlenih, obenem pa je letošnje leto za tri delovne dni krajše od preteklega. Zaradi popuščanja učinka dviga minimalne plače se je medletna rast plač v industriji precej upočasnila, a znotraj sektorja ostaja še naprej najvišja. Najnižja je v nekaterih storitvenih dejavnostih, vendar se razlike v zadnjih mesecih zmanjšujejo (gl. sliko 28). V dejavnostih javnega sektorja²⁹ bo bruto plača na zaposlenega letos predvidoma nominalno višja za 0,5 % (v prvem polletju za 0,2 %). Kljub zamrznitvi večine elementov plačne politike³⁰ je tako še vedno prisotna rahla rast, in sicer kot posledica plačila nadur ter premestitev na druga delovna mesta ter splošne januarske uskladitve plač (za 0,55 %). Gibanja plač ob polletju (gl. sliko 29) nakazujejo, da bo povprečna bruto plača v javni upravi in izobraževanju letos nekoliko preseгла lansko, v zdravstvu pa bo nižja.

Slika 28: Bruto plača na zaposlenega v zasebnem sektorju

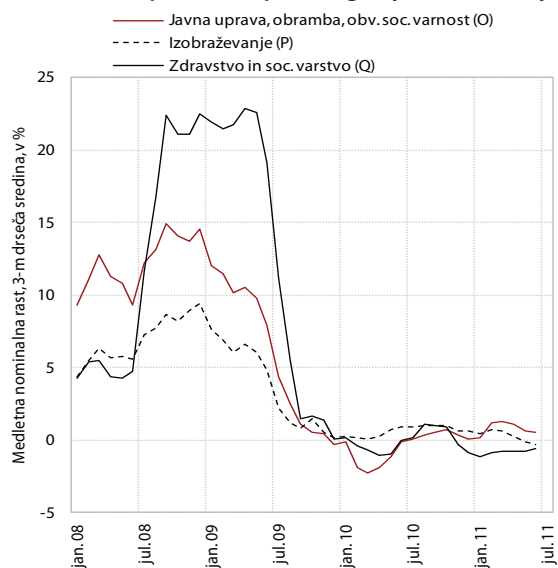

Vir: SURS, preračuni UMAR.

²⁷ Spremembe v strukturi zaposlenosti so posledica relativno večjih odpuščenj zaposlenih z nizkimi plačami.

²⁸ V najvišjem razredu minimalne plače (698 do 748 EUR) jo je letos prejelo že 80 % zaposlenih, ki prejema minimalno plačo.

Slika 29: Bruto plača na zaposlenega v javnem sektorju

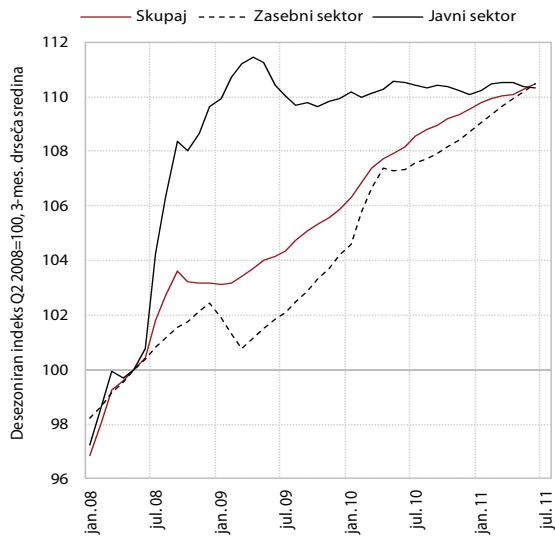
Vir: SURS, preračuni UMAR.

V zadnjih treh letih je bila dinamika rasti plač v zasebnem in javnem sektorju različna, vendar je privedla do podobnega zvišanja plač glede na drugo četrtletje 2008, tj. pred začetkom gospodarske krize in odprave plačnih nesorazmerij v javnem sektorju. Odziv zasebnega sektorja na krizo je bil takojšen (v začetku leta 2009), potem pa se je rast plač sprva statistično pospešila zaradi sprememb v strukturi zaposlenih, v letu 2010 pa še zaradi dviga minimalne plače. V javnem sektorju je prišlo do velikega zvišanja plač z izplačili prvih dveh četrtin sredstev za odpravo plačnih nesorazmerij (avgust 2008 in januar 2009), nato pa so varčevalni ukrepi povsem zaustavili njihovo rast, zato so plače javnega sektorja nominalno skoraj nespremenjene že dobri dve leti. Sredi leta 2011 sta bili ravni plače zasebnega in javnega sektorja glede na drugo četrtletje 2008 tako nominalno višji za 10,5 % oz. 10,3 % (desezonirano, gl. sliko 30).

²⁹ Zaradi pomanjkanja ustrežnejših podatkov za potrebe spremljanja gibanja plač javnega sektorja uporabljamo podatke o plačah v dejavnostih javnih storitev. Dejavnosti javnih storitev so opredeljene kot dejavnosti O-Q, kot dejavnosti zasebnega sektorja pa vse ostale dejavnosti (A-N, R-S) klasifikacije SKD 2008. Razmejitev na dejavnosti zasebnega sektorja in dejavnosti javnih storitev smo prilagodili SURS-ovi razmejitvi dejavnosti ob četrtletni objavi bruto domačega proizvoda, kar nam omogoča konsistentne primerjave rasti plač in produktivnosti dela po sektorjih tudi na četrtletni ravni. Posledično smo na novo preračunali tudi rasti povprečne bruto plače na zaposlenega za zasebni in javni sektor za leti 2009 in 2010, razlike pa so minimalne.

³⁰ Skladno z ZIU in Aneksom št. 4 h KPJS.

Slika 30: Raven bruto plače na zaposlenega v primerjavi z drugim četrtletjem 2008

Vir: SURS, preračuni UMAR.

V prihodnjih dveh letih bosta rasti povprečne bruto plače v zasebnem in javnem sektorju podobni kot letos. Nadaljnja, vendar le postopna krepitev gospodarske aktivnosti, težnje po ohranjanju konkurenčnega položaja podjetij na domačem in mednarodnih trgih, ohranjanje visoke brezposelnosti ter relativno nizka inflacija v prihodnjih letih vzpostavljajo okoliščine, ki ne bodo omogočale vidnejših usklajevanj v plač zasebnem sektorju. Upošteva tudi podobno dinamiko izrednih izplačil kot v zadnjih dveh letih in razporeditev delovnih dni se bo bruto plača v zasebnem sektorju v letu 2012 tako nominalno zvišala za 3,1 %, v letu 2013 pa za 3,4 %. Zaradi splošnega gospodarskega in javnofinančnega položaja pa se bodo v tem obdobju ohranjale tudi omejitve za vidnejšo rast plač v javnem sektorju. Ob napovedi rasti cen življenjskih potrebščin, ki kaže, da ta letos ne bo presegla 2 %, tako prihodnje leto ne bodo izpolnjeni pogoji za splošno uskladitev plač (januarja), podobno nizka inflacija pa je pričakovana tudi v letih 2012-2013. Prav tako gospodarska rast v obdobju napovedi ne bo presegla 2,5 %, kar bi bilo povod za izplačilo preostalih dveh četrtin sredstev za odpravo plačnih nesorazmerij. Upoštevajoč takšna gibanja, se bo povprečna bruto plača v javnem sektorju v letu 2012 zvišala nominalno za 0,6 % in v letu 2013 za 0,5 %.

Tabela 11: Napoved povprečne rasti bruto plače na zaposlenega

Stopnje rasti, v %	2010	2011	2012	2013
		Jesenska napoved (sep. 2011)	Jesenska napoved (sep. 2011)	Jesenska napoved (sep. 2011)
Nominalna rast				
Bruto plača na zaposlenega	3,9	2,5	2,4	2,6
- zasebni sektor	5,1	3,2	3,1	3,4
- javni sektor	-0,1	0,5	0,6	0,5
Realna rast				
Bruto plača na zaposlenega	2,1	0,9	0,6	0,6
- zasebni sektor	3,2	1,6	1,3	1,4
- javni sektor	-1,8	-1,1	-1,2	-1,5

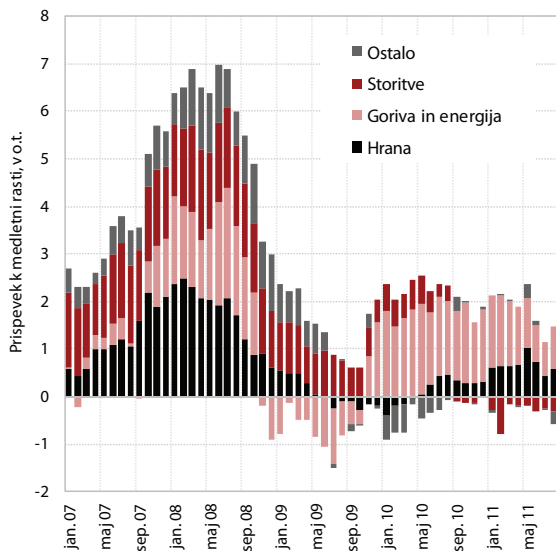
Vir: SURS, 2011–2013 napoved UMAR.

Inflacija

Ob šibki rasti gospodarske aktivnosti se inflacija tudi letos giblje na nizki ravni. V osmih mesecih letos so se cene življenjskih potrebščin povišale za 1,0 %, kar je najmanj v zadnjih desetih letih. K rasti cen v osmih mesecih so največ prispevale podražitve hrane in energentov, izjemno nizka rast cen storitev ter nadaljnji padec cen neenergetskega blaga v tem obdobju pa odražata vpliv šibke konjunktura, ki se bo po napovedi nadaljevala tudi v prihodnje.

Dražja hrana in energenti so predvsem posledica kratkoročnih vplivov iz mednarodnega okolja. Po visoki rasti cen nafte, ostalih surovin in hrane na svetovnem trgu ob koncu lanskega leta, so se letos povišale tudi domače cene energentov in hrane. Cene energentov so k 1-odstotni inflaciji v osmih mesecih letos prispevale okoli 0,9 o. t. Ob umirjeni rasti cen, ki so pod neposrednim nadzorom vlade (0,7 %) so bile cene energentov tudi glavni dejavnik rasti reguliranih cen v tem obdobju (5,1 %). Prenos cenovnega šoka pri hrani v domače maloprodajne cene je bil zaradi slabših gospodarskih razmer veliko manjši kot pri primerljivem šoku v letu 2007. Prispevek rasti cen hrane k inflaciji je znašal približno 0,7 o. t., od tega predelane hrane okoli 0,8 o. t., cene nepredelane hrane pa so po visoki rasti v lanskem letu in v začetku letošnjega leta nato upadle kot posledica gibanj v mednarodnem okolju (padec cen zelenjave po okužbah z zelenjavo v nekaterih državah).

Slika 31: Razčlenitev medletne inflacije na prispevke posameznih skupin blaga in storitev

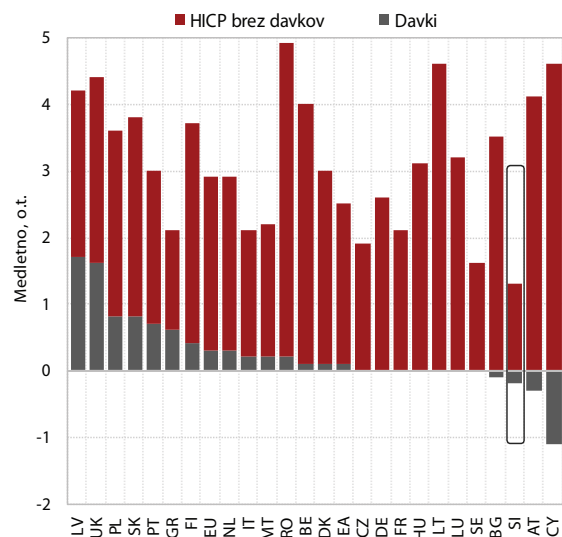

Vir: SURS, preračuni UMAR.

Osnovna inflacija je tudi letos umirjena. Različni kazalniki osnovne inflacije³³ so se v osmih mesecih leta gibali med 0,3 % in 1,4 %, kar je podobno kot v tem obdobju lani. Umirjeni stroški dela in slabe razmere na trgu dela tudi letos ne predstavljajo pritiskov na rast večine maloprodajnih cen, zlasti pa storitev in neenergetskega industrijskega blaga. Prve so se letos povišale za 3,3 %, kar je najmanj v tem obdobju v zadnjih desetih letih, druge pa so se znižale za približno 5 %, kar je podobno kot v zadnjih treh letih.

Vpliv davčnih sprememb na inflacijo je letos nevtralen, v večini držav evrskega območja pa pozitiven. Za razliko od zadnjih dveh let, ko je bil davčni vpliv v Sloveniji med največjimi v evrskem območju (v 2009 1 o. t. in v 2010 dobre 0,6 o. t.), je bil vpliv v osmih mesecih letos nevtralen (na medletni ravni avgusta pa rahlo negativen). Z namenom blažitve nihanj, ki so izhajala iz gibanja cen nafte je vlada uravnavala trošarine na tekoča goriva za prevoz in ogrevanje, kar je v osmih mesecih znižalo rast cen (-0,2 o. t.). V skladu z določili Zakona o trošarinah pa so se aprila povišale trošarine na tobak in tobačne izdelke (0,2 o. t.).

Slika 32: Vpliv davčnih sprememb na inflacijo v EU v juliju 2011

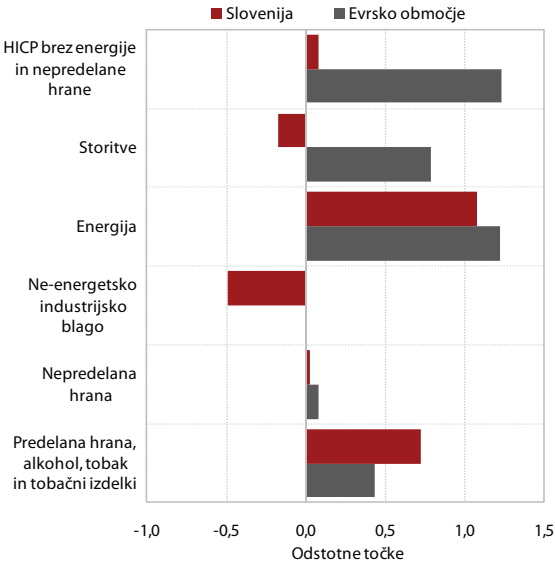

Vir: Eurostat.

³¹ Kazalniki, kjer iz indeksa cen življenjskih potrebščin izločimo vpliv cen proizvodov in storitev, ki najbolj nihanje (npr. energenti in nepredelana hrana) in kazalniki, kjer iz indeksa v vsakem mesecu izmed vseh proizvodov in storitev izključimo določen odstotek tistih, katerih cene se v tem mesecu najbolj povišajo oz. najbolj znižajo.

Medletna inflacija v Sloveniji je nižja kot v evrskem območju. Ob istih ključnih dejavnikih inflacije (šibka gospodarska rast, dražja hrana in energenti) je medletna inflacija od februarja letos nižja kot v evrskem območju. Najpomembnejši razlog je v rasti cen storitev, ki se bo ohranjal do septembra letos pod vplivom znižanja cen šolske prehrane zaradi uvedbe subvencije septembra lani. Zaradi znižanja trošarin so se v Sloveniji manj podražili energenti, še večja razlika pa je pri neenergetskem industrijskem blagu, kjer so cene avgusta medletno padle za -1,7 %, v evrskem območju pa so bile nespremenjene.

Slika 33: Prispevek posameznih cenovnih skupin k medletni inflaciji v avgustu 2011

Vir: Eurostat, preračuni UMAR.

Pričakujemo, da se bo medletna inflacija ob koncu leta 2011 gibala okoli 1,7 %, v povprečju leta pa bo znašala 1,6 %. Z 0,9 %, kolikor je znašala avgusta, se bo inflacija na medletni ravni zaradi učinka lanskoletnega znižanja cen šolske prehrane v septembru vidneje povečala. Nato pa se bo do konca leta ob podobno umirjenem gibanju cen kot v zadnjih mesecih lanskega in predlanskega leta gibala okoli 1,7 %. To je za 1,3 o. t. nižje od pomladanske napovedi, največji del razlik pa izhaja iz počasnejše rasti cen energentov od predpostavljenih (pri gibanju tečaja in trošarin) in slabših gospodarskih razmer, ki osnovno inflacijo ohranjajo na zelo nizki ravni.

V letu 2012 se bo inflacija povišala na 1,9 %, v povprečju leta pa bo znašala 1,8 %. Pod predpostavko nadaljnega umirjanja cen surovin na mednarodnih trgih in ob nadalje šibkem okrevanju gospodarske aktivnosti v Sloveniji in evrskem območju bo inflacija v prihodnjih dveh letih tako blizu 2 %, se pa v povezavi z negotovimi gibanji v mednarodnem in domačem okolju ohranjajo tveganja, ki so približno enakomerno porazdeljena v smeri nižje oz. višje inflacije (gl. poglavje Tveganja za uresničitev jesenske napovedi).

Tabela 11: Napoved inflacije

V %	2010	2011	2012	2013
		Jesenska napoved (sep. 2011)	Jesenska napoved (sep. 2011)	Jesenska napoved (sep. 2011)
Inflacija - povprečje leta	1,8	1,6	1,8	2,0
Inflacija - dec./dec.	1,9	1,7	1,9	1,9

Vir: SURS, 2011–2013 napoved UMAR.

Okvir 8: Cenovna in stroškovna konkurenčnost

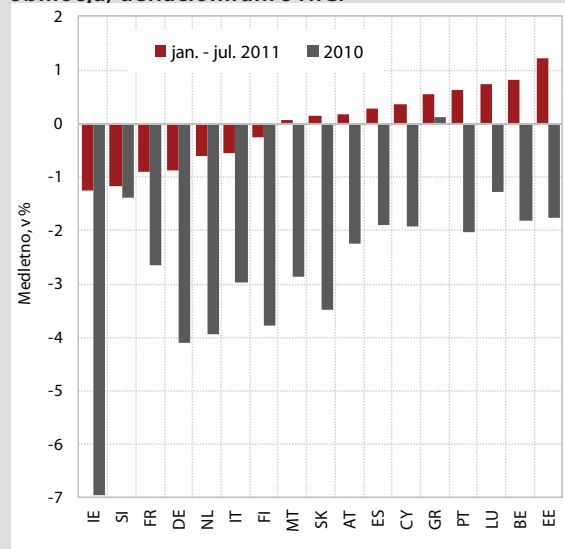
Cenovna in stroškovna konkurenčnost se letos izboljšujeta pod vplivom padca relativnih cen in stroškov. Kljub takšnim gibanjem, pa se zaradi poslabšanja v predhodnih letih konkurenčni položaj ni opazneje izboljšal. V letu 2012, ko napovedi predvidevajo relativno bolj skladno rast cen življenjskih potrebščin v Sloveniji in najpomembnejših partnericah kot letos, pričakujemo, da se bo cenovna konkurenčnost ohranila na letošnji ravni. Rast produktivnosti, ki bo v primerjavi z dolgoročnim povprečjem pred krizo sicer opazno nižja, bo po napovedi rast plač prehitela tudi prihodnje leto, tako da se bo stroškovna konkurenčnost gospodarstva izboljšala.

Cenovna konkurenčnost gospodarstva se je v sedmih mesecih letos izboljšala predvsem zaradi padanja relativnih cen, Slovenija pa je med članicami evrskega območja z najrazitejšim izboljšanjem. Poslabšanje cenovne konkurenčnosti Slovenije je bilo v obdobju 2007-2009 večje, izboljšanje v letu 2010 pa manjše kot v večini članic evrskega območja. Kljub izboljšanim gibanjem v zadnjih dveh letih tako še nismo uspeli nadoknaditi poslabšanega položaja v predhodnem obdobju. Nominalni efektivni tečaj je bil zaradi okrepitve evra predvsem do USD, GBP in JPY julija v primerjavi z decembrom nekoliko višji (za 0,3 %). Na medletni ravni je v prvih sedmih mesecih beležil padec (-0,3 %), ki pa je bil manjši kot v enakem obdobju lani (-1,2 %). Realni efektivni tečaj, deflacioniran s HICP, je zaradi padca relativnih cen julija v primerjavi z decembrom padel, v vseh ostalih članicah evrskega območja pa se je povečal. Upadel je tudi v prvih sedmih mesecih glede na enako obdobje lani (-1,2 %), večje znižanje kot v Sloveniji pa je bilo le na Irskem (gl. sliko 34). Po večletnem postopnem slabšanju relativnega položaja Slovenije je letošnje izboljšanje posledica ugodnejšega gibanja relativnih cen in nominalnega tečaja evra. Padec relativnih cen je bil v Sloveniji namreč med največjimi, v nekaterih članicah evrskega območja pa so se relativne cene tudi povečale. Pri tem je treba opozoriti, da je na nižjo rast cen življenjskih potrebščin v Sloveniji v primerjavi s trgovinskimi partnericami, poleg šibke gospodarske aktivnosti, vplival tudi enkratni dejavnik, povezan z znižanjem cen šolske prehrane septembra 2010, ki v zadnjih štirih letošnjih mesecih ne bo več prisoten. Na izboljšanje relativnega položaja pa je letos vplival tudi nominalni tečaj evra, saj so bili zaradi strukture naše zunanjetrgovinske menjave učinki krepitve evra na cenovno konkurenčnost Slovenije relativno manjši³².

Pričakujemo, da bo izboljšanje cenovne konkurenčnosti pod vplivom padca relativnih cen zaznamovalo tudi celo leto 2011, v letu 2012 pa se bo ta ohranila na doseženi ravni. Nominalni efektivni tečaj bo letos in prihodnje leto stabilen, ob tehnično predpostavljenem razmerju 1,434 USD za evro od septembra letos. Realni efektivni tečaj, deflacioniran z relativno rastjo cen življenjskih potrebščin, pa bo letos padel (-1 %), ker bo rast cen v Sloveniji po napovedi nižja kot v trgovinskih partnericah. V letu 2012, ko napovedi predvidevajo relativno podobno rast cen življenjskih potrebščin v Sloveniji in partnericah pa se bo realni efektivni tečaj ohranil na približno letošnji ravni (-0,2 %).

Letos se pod vplivom padanja relativnih stroškov dela na enoto proizvoda stroškovna konkurenčnost gospodarstva medletno izboljšuje podobno kot v povprečju EU in bolj kot v evrskem območju. Z umirjanjem rasti sredstev za zaposlene na zaposlenega zaradi upočasnjene rasti plač so v prvem polletju letos realni stroški dela na enoto proizvoda medletno padli (-1,2 %), po več kot triletni rasti. V prvem polletju se je predvsem pod vplivom umirjanja rasti gospodarske aktivnosti upočasnila tudi rast produktivnosti dela, vendar je bila v primerjavi z rastjo sredstev za zaposlene višja. Padec realnih stroškov dela na enoto proizvoda je bil v prvem polletju na ravni povprečja EU in nekoliko večji kot v povprečju evrskega območja, potem ko je bila lani Slovenija še v manjši skupini članic EU (treh) in edina članica evrskega območja z rastjo realnih stroškov dela na enoto proizvoda³³. V Sloveniji je bil v razmerah nižje rasti gospodarske aktivnosti obrat v gibanju realnih stroškov dela v veliki meri posledica nadaljnega padanja zaposlenosti, ki pa se v EU in evrskem območju letos že povečuje. Realni efektivni tečaj, ki se je zaradi znižanja vrednosti evra znižal že lani, vendar manj kot v drugih članicah evrskega območja, je v prvem polletju letos padel (-2 %)³⁴ predvsem pod vplivom padca relativnih stroškov dela na enoto proizvoda.

Slika 34: Realni efektivni tečaji članic evrskega območja, deflacionirani s HICP

Vir: ECB, preračuni UMAR.

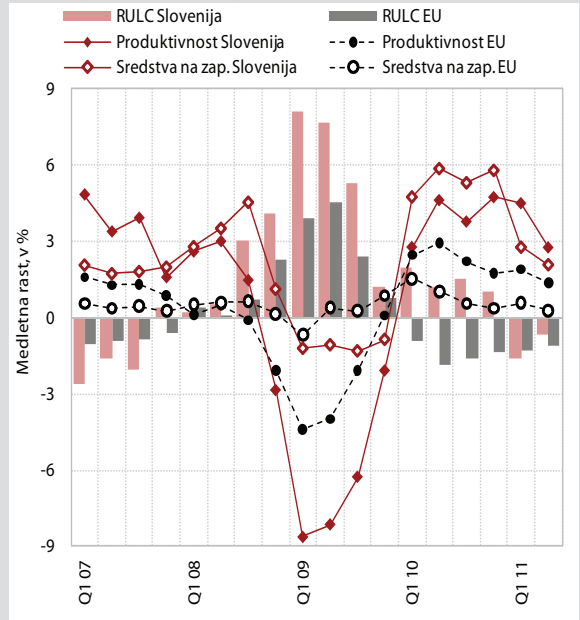
³² Delež blagovne menjave Slovenije z evrskim območjem je nadpovprečno velik, učinki krepitve evra na nominalni efektivni tečaj pa posledično manjši kot v večini drugih članic in nasprotno: ko evro pada, so tudi pozitivni učinki na gibanje nominalnega efektivnega tečaja Slovenije relativno manjši.

³³ Po podatkih letnih nacionalnih računov za leto 2010 so se realni stroški dela na enoto proizvoda tudi v tem letu povečali, prva ocena po četrletnih računih pa je še kazala na njihov rahli padec.

Okvir 8: Cenovna in stroškovna konkurenčnost - nadaljevanje

Stroškovna konkurenčnost se bo tako kot letos tudi drugo leto izboljšala zaradi zaostajanja rasti plač za produktivnostjo dela. Realni stroški dela na enoto proizvoda bodo tako upadli (-0,5 % oz. -1,5 %), znižal pa se bo tudi realni efektivni tečaj, deflacionalen z relativnimi stroški dela na enoto proizvoda (-1,3 % oz. -0,9 %).

Slika 35: Realni stroški dela na enoto proizvoda (RULC) v Sloveniji in v povprečju EU

Vir: Eurostat, preračuni UMAR.

³⁴ Po oceni UMAR, podatki ECB za članice evrskega območja še niso dosegli.

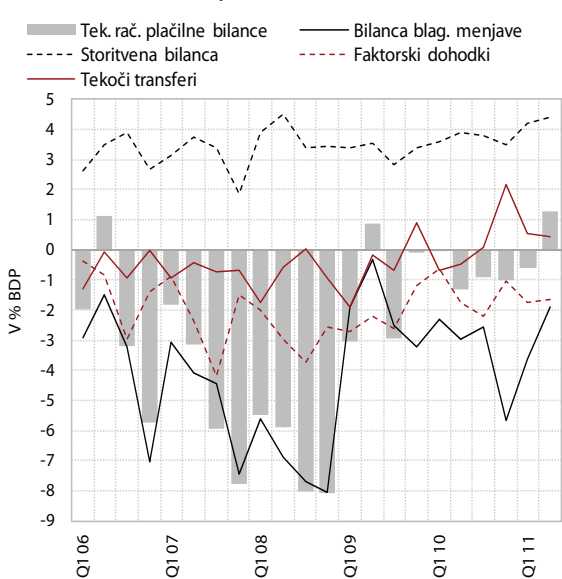
Tekoči račun plačilne bilance

Tekoči račun plačilne bilance tudi letos ne izkazuje bistvenega neravnovesja. V prvi polovici letošnjega leta je izkazoval presežek v višini 68,1 mio EUR, v enakem obdobju lani pa primanjkljaj v višini 122,3 mio EUR. Na spremembo salda tekočih transakcij so najbolj vplivali povečani prilivi EU sredstev in višji presežek v storitveni menjavi.

Blagovni primanjkljaj se je v prvi polovici letošnjega leta ohranil na podobni višini kot v enakem obdobju lani. Znašal je 478,4 mio EUR (lani 462,8 mio EUR). Pri tem so se pogoji menjave zaradi hitreje rasti uvoznih od izvoznih cen v polletju medletno poslabšali za 2,5 %³⁵, realna rast izvoza pa je bila precej višja od realne rasti uvoza. Tudi skozi ohranjanje blagovnega primanjkljaja na relativno nizki ravni se tako odraža struktura okrevanja slovenskega gospodarstva, ki temelji na rasti izvoza, medtem ko domače povpraševanje še ne okreva.

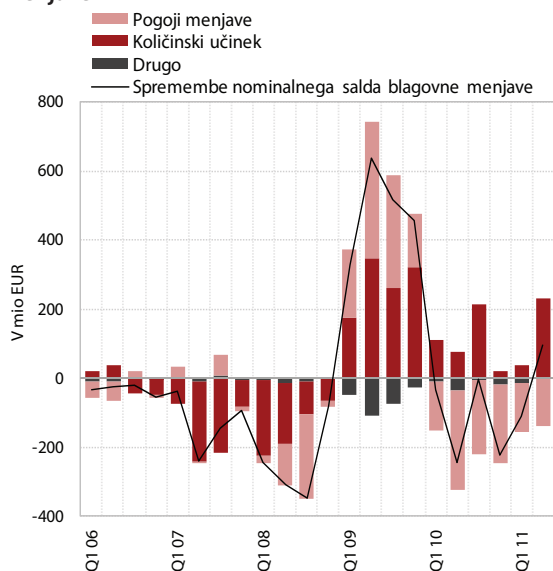
³⁵ Na rast uvoznih cen (7,8 %), je predvsem vplivala podražitev energentov in polizdelkov, cene uvoza proizvodov za investicije pa so rahlo upadle. Izvozne cene so bile ob rasti cen vseh glavnih skupin proizvodov po namenu porabe višje za 5,1 %.

Slika 36: Tekoči račun plačilne bilance

Vir: BS, preračuni UMAR.

Slika 37: Razčlenitev sprememb salda blagovne menjave

Vir: BS, izračuni UMAR.

Opomba: pri izračunu učinka pogojev menjave in količinskega učinka so upoštevani podatki statistike nacionalnih računov. Prispevek pogojev menjave kaže, koliko k medletni spremembi nominalnega salda prispeva rast zunanjetrgovinskih cen, pri čemer se upošteva raven obsega blagovne menjave v enakem četrtletju predhodnega leta. Prispevek količin pa pokaže, koliko k spremembi nominalnega salda prispeva realna rast blagovne menjave, upošteva raven pogojev menjave v enakem obdobju predhodnega leta. Postavka »drugo« predstavlja vzajemen vpliv rasti cen in rasti količin.

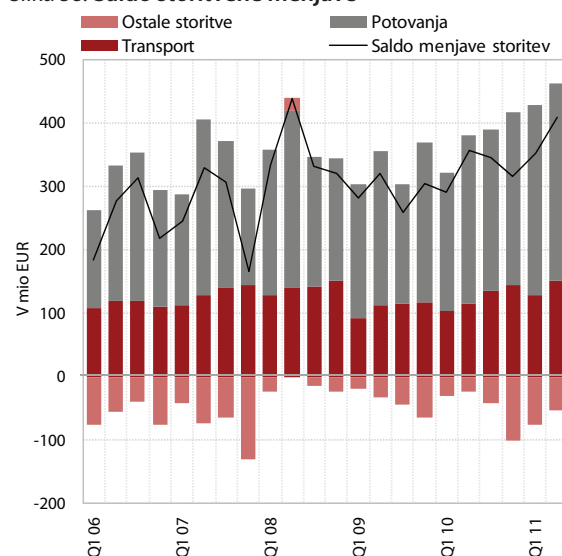
Presežek v storitveni bilanci je bil v prvi polovici letošnjega leta višji kot v enakem obdobju lani.

Presežek v storitveni bilanci je v polletju znašal 761,0 mio EUR (v enakem obdobju lani 646,7 mio EUR). Na to je vplival predvsem višji presežek v bilanci potovanj, kot posledica rasti izvoza potovanj in upadanja izdatkov za potovanja domačega prebivalstva, višji pa je bil tudi presežek cestnega transporta. V bilanci skupine ostalih storitev se je medletno najbolj povečal primanjkljaj v bilanci raznih poslovnih, profesionalnih in tehničnih storitev. Zaradi krize v gradbeništvu je bil medletno nižji tudi presežek v bilanci konstrukcijskih storitev.

Primanjkljaj v bilanci faktorskih dohodkov so v prvi polovici leta povečale neto plačane obresti tujini.

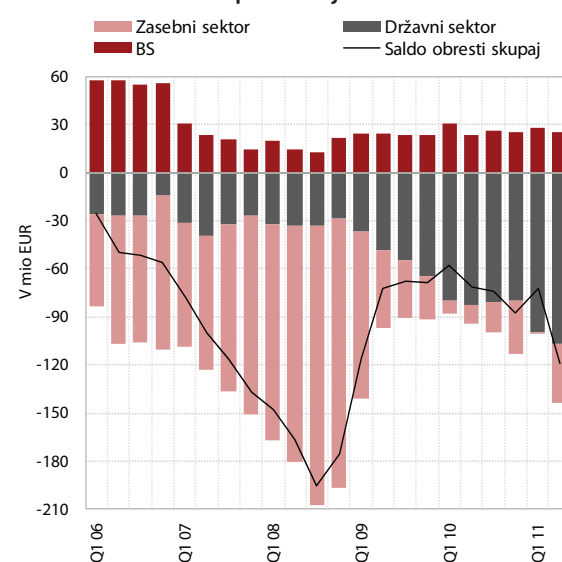
Država je od začetka finančne krize do marca letos izdala dolgoročne obveznice v skupni vrednosti 9,5 mrd EUR, plačila obresti pa se povečujejo od drugega četrtletja 2009 (gl. sliko 39). Po drugi strani poslovne banke, na katere odpade večina dolga zasebnega sektorja, že tretje leto odplačujejo več tujih posojil in vlog, kot jih prejmejo, vendar pa so zaradi zaostrovanja pogojev financiranja na mednarodnih finančnih trgih v prvem polletju tujini plačale več obresti, kot so jih prejele. Višji so bili tudi neto odlivi obresti iz medsebojnega kreditiranja kapitalsko povezanih podjetij. Nekoliko višji presežek dohodkov od dela je bil večinoma posledica višjih nakazil dohodkov od dela v tujini.

Slika 38: Saldo storitvene menjave

Vir: BS, preračuni UMAR.

Slika 39: Saldo obresti po sektorjih

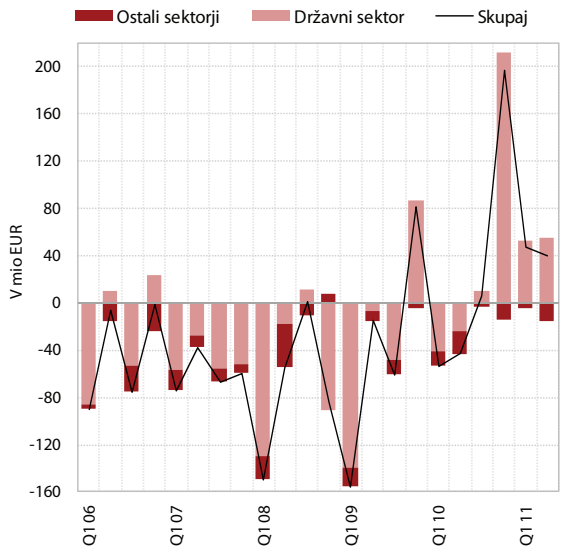

Vir: BS, izračuni UMAR.

Večji presežek v bilanci tekočih transferov je bil večinoma posledica večjega črpanja evropskih sredstev.

Presežek tekočih transferov je v prvem polletju znašal 86,4 mio EUR, lani pa v tem obdobju primanjkljaj v višini 96,5 mio EUR. Prihodki državnega proračuna iz evropskega proračuna so letos znašali 386,6 mio EUR (lani 227,2 mio EUR), Slovenija pa je izrazito povečala zlasti črpanje sredstev iz strukturnih skladov, prejela pa je tudi več sredstev za kmetijsko in ribiško politiko. Vplačila v evropski proračun pa so bila celo nekoliko nižja kot v enakem obdobju lani (209,8 mio EUR, lani 218,4 mio EUR). Državni proračun RS je do proračuna EU v polletju realiziral presežek v višini 176,8 mio EUR, transferji zasebnega sektorja pa rahel primanjkljaj.

Slika 40: Saldo tekočih transferov

Vir: BS, izračuni UMAR.

Primanjkljaj tekočega računa plačilne bilance se bo letos (-1,0 % BDP) ohranil na podobni ravni kot lani (-0,8 % BDP). V primerjavi z lanskim letom se bo letos predvidoma povečal blagovni primanjkljaj, deloma pa

bodo večja kot lani tudi neto plačila obresti državnega sektorja. Čeprav ocenjujemo, da bo neto črpanje sredstev iz proračuna EU na ravni lanskega ugodnega rezultata, bo zaradi večjega primanjkljaja tekočih transferov zasebnega sektorja, presežek v bilanci tekočih transferjev nižji kot lani. Presežek v storitveni bilanci bo podobno kot ob polletju tudi v celem letu višji predvsem zaradi višjega presežka potovanj in transporta.

V letu 2012 se bo primanjkljaj tekočega računa plačilne bilance znižal (na 0,5 % BDP), v letu 2013 pa predvidevamo presežek (1,0 % BDP). Glavni dejavnik izboljšanja zunanega ravnovesja v obeh letih bo povečanje presežka v blagovno-storitveni menjavi s tujino. Ob gospodarski rasti, ki bo po napovedi tudi v prihodnjih dveh letih v večji meri temeljila na krepitvi izvoza kot pa domače potrošnje in ob predpostavki približno nespremenjenih pogojev menjave namreč pričakujemo zniževanje blagovnega primanjkljaja, nadaljevala pa se bo tudi rast presežka v storitveni menjavi. Upoštevajoč realizacijo pri črpanju sredstev iz EU na podobni ravni kot v zadnjih dveh letih bo slovenski položaj tudi v letih 2012 in 2013 ostal ugoden. Po drugi strani bodo predvidoma še naraščala neto plačila obresti državnega sektorja tujini, deloma pa tudi neto odlivi dividend in reinvestiranih dobičkov, kar bo zviševalo primanjkljaj v bilanci faktorskih dohodkov.

Tabela 12: Napoved tekočega računa plačilne bilance

	2010	2011	2012	2013
		Jesenska napoved (sep. 2011)	Jesenska napoved (sep. 2011)	Jesenska napoved (sep. 2011)
V %				
Tekoči račun, v mio EUR	-297	-351	-181	378
Tekoči račun, v % BDP	-0,8	-1,0	-0,5	1,0

Vir: SURS, 2011–2013 napoved UMAR.

Javne finance

Javnofinančni primanjkljaj se tudi letos ohranja na visoki ravni. V prvih šestih mesecih letos so po podatkih konsolidirane bilance³⁶ MF javnofinančni prihodki znašali 7,4 mrd EUR, odhodki pa 8,3 mrd EUR. Konsolidirana bilanca je tako izkazala primanjkljaj v višini 922 mio EUR, kar je manj kot lani (1.370 mio EUR).

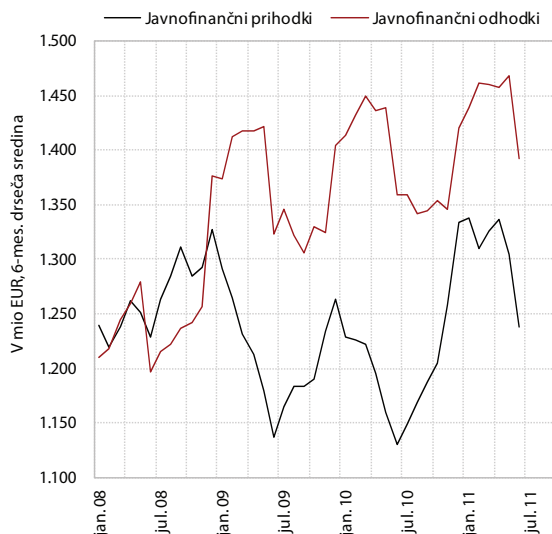
Javnofinančni odhodki so bili v polletju za 2,4 % višji kot v enakem obdobju lani (lani v tem obdobju rast 2,7 %). V ekonomski strukturi odhodkov so bile večje vse kategorije odhodkov, razen izdatkov za investicije in investicijske transfere (-11,4 %) in plačil v proračun EU (-3,9 %). Upad izdatkov za investicije in investicijske transfere je deloma

posledica visoke ravni teh izdatkov v začetku lanskega leta in precej nižje letošnje investicijske aktivnosti države. Najbolj pa so se povečali izdatki za obresti (9,6 %) in subvencije (5,4 %). Rast izdatkov za transferje posameznikom in gospodinjstvom je bila 4,7-odstotna, brez pokojnin pa 6,8-odstotna. Izdatki za pokojnine so bili, po skromni valorizaciji pokojnin februarja večji za 3,6 %. Že četrto leto zapored se hitreje povečujejo izdatki za transfere posameznikom in gospodinjstvom (brez pokojnin), med katerimi se predvsem zaradi slabih razmer na trgu dela in tudi sistemskih sprememb še vedno najhitreje povečujejo izdatki za transfere brezposelnim (39,9 %). Visoko rast beležijo tudi drugi transferi posameznikom in gospodinjstvom (9,9 %) in izdatki za bolezni (6,6 %). Po drugi strani se je rast izdatkov za blago in storitve upočasnila na 1,7 %. Skromna (0,4 %) pa je bila tudi rast izdatkov za plače in druge izdatke zaposlenim (lani -0,1 %).

³⁶ Konsolidirana bilanca (po metodologiji denarnega toka) vključuje prihodke in odhodke državnega proračuna in občinskih proračunov ter prihodke in odhodke pokojninske ter zdravstvene blagajne.

Javnofinančni prihodki so bili v polletju medletno višji za 9,4 % (lani v tem obdobju padec za 0,6 %). V tem obdobju so se davčni prihodki povečali za 7,0 %, še bolj pa nedavčni in drugi prihodki, zlasti sredstva iz evropskega proračuna, ki so se povečala kar za 70,2 %. Med davčnimi prihodki so se predvsem zaradi učinka lanske nizke osnove nadpovprečno povečali prihodki iz davkov na dohodek in dobiček (19,0 %), med davki na blago in storitve pa prihodki davka na dodano vrednost. Relativno visoka medletna rast prihodkov davkov na dohodek in dobiček je posledica lanske nizke osnove, ko so bili davčni prihodki medletno manjši zaradi poračunov davkov na podlagi slabih poslovnih rezultatov, ta učinek pa je bil največji pri davku od dohodka pravnih oseb. Samo izločitev poračuna davka na dohodek pravnih oseb v obeh letih bi pomenila znižanje medletne rasti davčnih prihodkov v prvi polovici leta na 3,1 % (namesto dejanskih 7,0 %). Pri letošnji rasti prihodkov davka na dodano vrednost pa je lanska nizka osnova povezana z zmanjšanimi prilivi tega davka, na kar so poleg rednih poračunov vplivala tudi hitrejša vračila davka po zakonskem skrajšanju rokov za vračila (s 60 na 21 dni).

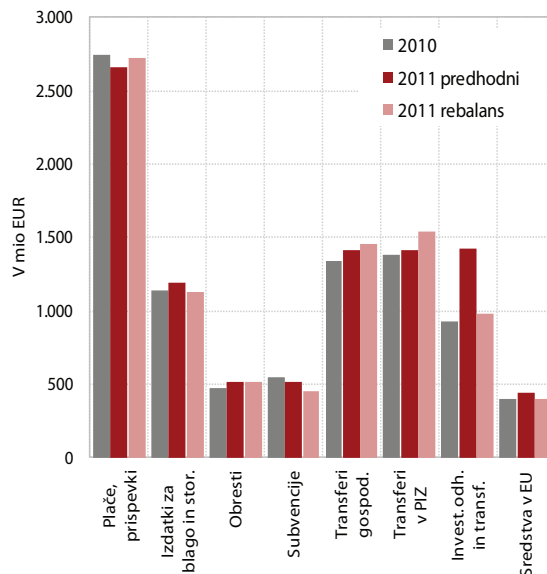
Slika 41: Konsolidirani javnofinančni prihodki in odhodki

Vir: MF, preračun UMAR.

Zaradi nižjih prihodkov od predvidenih, je vlada pripravila rebalans državnega proračuna za leto 2011, s katerim je višino odhodkov prilagodila nižjim ocenjenim prihodkom, primanjkljaj pa se glede na predhodno sprejeti proračun ne bo zmanjšal. S sprejetim rebalansom državnega proračuna so bili prihodki in odhodki decembra lani sprejetega državnega proračuna za leto 2011 zmanjšani za 365 mio EUR. Višina primanjkljaja pa zaradi enake višine zmanjšanja prihodkov in odhodkov ni bila spremenjena, tako da naj bi primanjkljaj državnega proračuna v letu 2011 znašal 1,7 mrd EUR oz. 4,7 % BDP in bo le za 43 mio EUR nižji kot leto prej. Struktura znižanja odhodkov proračuna z rebalansom kaže, da se varčuje predvsem pri naložbah, katerih realizacija se

Slika 42: Odhodki državnega proračuna 2010–2011

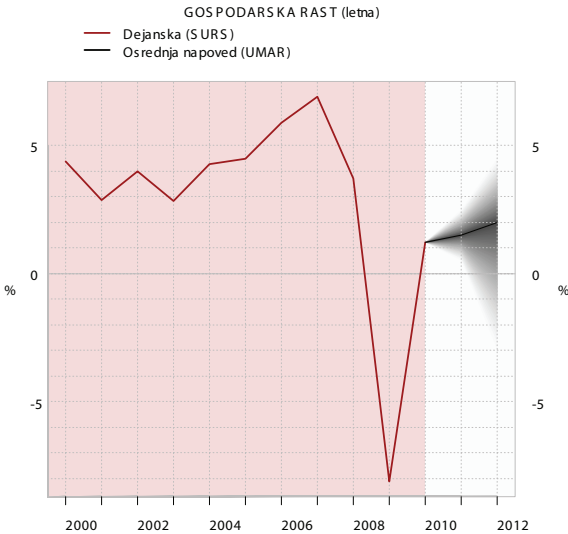
Vir: MF, preračun UMAR.

hkrati potiska v naslednja leta. Rebalans proračuna ne predvideva večjih posegov v odhodke z bolj sistemskimi varčevalnimi ukrepi, kot so jih uvedle nekatere druge evropske države, kar bi bilo nujno za doseganje trajnejše konsolidacije javnih financ. To ostaja izziv fiskalne politike v prihodnjih letih.

Tveganja za uresničitev napovedi

Največja tveganja za počasnejšo rast gospodarske aktivnosti so povezana z razmerami na mednarodnih finančnih trgih. Dolžniška kriza v evrskem območju se je v poletnih mesecih zaostila. Za umiritev razmer na finančnih trgih so članice evrskega območja na julijskem vrhu dosegle dogovor o dodatni pomoči Grčiji, o ukrepih za izboljšanje učinkovitosti EFSF ter okrepile zavezo o znižanju javnofinančnih primanjkljajev pod 3,0 % BDP najpozneje do konca leta 2012. Kljub sprejetim ukrepom in zavezam so razmere na trgih državnih obveznic ostale zaostrene, zahtevane donosnosti instrumentov zadolževanja več držav so se povišale, znižale so se tudi njihove bonitetne ocene. Poleg Grčije in Portugalske sta se pod pritiskom znašli predvsem Italija in Španija, donosnosti njunih 10-letnih obveznic pa so se v začetku avgusta povišale nad 6 %. Z namenom umiritve razmer na finančnih trgih je ECB avgusta izvedla dodatno operacijo dolgoročnejšega financiranja za povečanje likvidnosti in oživila program nakupa državnih obveznic. Države z največjimi javnofinančnimi težavami pa so napovedale in nekatere tudi že sprejele nove varčevalne ukrepe. Nezaupanje finančnih trgov v države evrskega območja se ohranja, tveganjem za nadaljnje poslabšanje percepcije na finančnih trgih pa je izpostavljena tudi Slovenija.

Slika 43: Osrednja napoved rasti BDP in porazdelitev pričakovanih tveganj

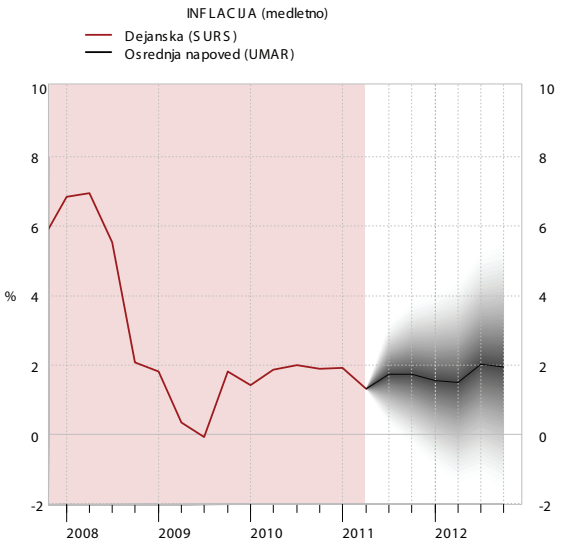
Vir: SURS, 2011-2013 napoved UMAR.

Nadaljnja zaostritev dolžniške krize v nekaterih državah evrskega območja predstavlja tveganje za njihovo gospodarsko aktivnost in posledično za aktivnost v Sloveniji. Nadaljnje zaostrovanje razmer na mednarodnih finančnih trgih, katerega povod bi bilo poglobljanje dolžniške krize v državah evrskega območja, bi po oceni IMF močno znižalo gospodarsko rast v teh državah.³⁷ Simulacije kažejo, da bi se ob predpostavki 3 o. t. nižje gospodarske rasti v evrskem območju v letu 2012 (glede na izhodiščni scenarij) prekinilo predvideno nadaljnje okrevanje slovenskega gospodarstva, saj to v zadnjih dveh letih izhaja predvsem iz krepitve mednarodne trgovinske menjave. Bruto domači proizvod v Sloveniji bi v tem primeru v letu 2012 realno upadel za 1,7 %. Izvoz bi upadel za 2,4 %, investicije v osnovna sredstva bi se preko manjšega izvoznega povpraševanja in zaradi zaostrenih

posojilnih pogojev znižale za 4 %, zasebna potrošnja pa bi se v razmerah povečane negotovosti znižala za 1 %.

Prisotna so tudi tveganja za odstopanje inflacije od osrednje napovedi, ki pa so za razliko od tveganj pri BDP porazdeljena enakomerno. Največja tveganja za uresničitev osrednje napovedi inflacije so povezana z negotovostjo glede prihodnjih gospodarskih gibanj, ki se lahko poslabšajo in dodatno omilijo pritiske na rast cen. S tem so povezana tudi tveganja glede gibanja cen energentov, ki so v času priprave napovedi stabilne, glede na negotove gospodarske obete pa bi se lahko znižale bolj kot smo predpostavili. V smeri poviševanja inflacije pa bi lahko delovali nekateri dejavniki iz domačega okolja, ki izhajajo iz možnih dodatnih ukrepov vlade na davčnem področju, povezanih z znižanjem javnofinančnega primanjkljaja.

Slika 44: Osrednja napoved inflacije in porazdelitev pričakovanih tveganj

Vir: SURS, napoved 2011-2013 UMAR.

Tabela 37: Simulacija vpliva padca gospodarske aktivnosti v evrskem območju na gospodarsko aktivnost v Sloveniji

	2011	2012	2012
	Jesenska napoved		Simulacija
Realna rast v %			
Bruto domači proizvod	1,5	2,0	-1,7
Izvoz blaga in storitev	7,9	6,3	-2,4
Uvoz blaga in storitev	5,2	4,6	-2,8
Zasebna potrošnja	0,0	0,2	-1,0
Državna potrošnja	0,3	-0,5	-0,5
Bruto investicije v osnovna sredstva	-7,5	6,0	-4,0
Prispevek spremembe zalog k rasti BDP v o. t.	1,1	-0,5	-0,5

Vir: izračuni UMAR.

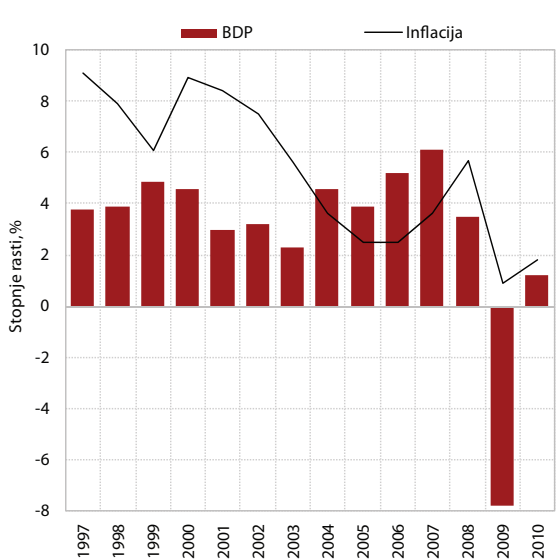
³⁷ IMF World Economic Outlook Update, april 2011. Scenarij predpostavlja večji šok, ki mu ne sledijo pravočasni in dovolj močni protiukrepi politike, kar ima za posledico velike izgube na delniških trgih in zmanjšanje kreditne aktivnosti v državah na obrobju evrskega območja (t. im. peripheral countries). To bi povzročilo občuten padec kapitalne ustreznosti v številnih državah evrskega območja. Sledilo bi zaostrovanje posojilnih pogojev v podobnem obsegu kot ob zlomu banke Lehman Brothers jeseni 2008. Posledično bi bila gospodarska rast v evrskem območju za 3 o. t. nižja kot v izhodiščnem scenariju.

Ocena uspešnosti napovedi UMAR

V nadaljevanju je prikazana ocena uspešnosti napovedi, ki je bila objavljena že v Pomladanski napovedi gospodarskih gibanj 2011. Ker analiza uspešnosti napovedi temelji na prvi objavi četrtnih statističnih podatkov in ne na kasnejših letnih podatkih oz. njihovih revizijah, ti izračuni predstavljajo zadnjo oceno uspešnosti. Nova ocena uspešnosti bo tako izdelana spomladi 2012 in sicer za leto 2011 oz. za obdobje 1997–2011).

V redni letni analizi pripravljamo oceno uspešnosti napovedi različnih institucij, ki se ukvarjajo z napovedovanjem gospodarskih gibanj za Slovenijo. Analiza je izdelana za napovedi v obdobju od leta 1997 do vključno 2010 za UMAR in SKEP oz. za obdobje 2002 do 2010, za katerega so razpoložljive tudi napovedi drugih institucij. S tem je zajeto obdobje, v katerem je slovensko gospodarstvo beležilo visoko konjunkturo in so bile napake napovedi relativno majhne, ter obdobje svetovne gospodarske in finančne krize, kar je bilo za večino napovedovalcev nepredvidljivo in se odraža tudi pri velikosti napak napovedi.

Slika 45: Gibanje spremenljivk, vključenih v analizo ocene uspešnosti

Vir: SURS.

V analizo sta vključeni realna gospodarska rast in inflacija. Vse napovedi³⁸ primerjamo s prvo statistično letno oceno, ki je za gospodarsko rast sestavljena na osnovi četrtnih podatkov. Sistematična primerjava odstopanj naših napovedi od dejanskega stanja v daljšem časovnem obdobju nam pokaže točnost napovedi oz. povprečne napake, ki jih naredimo pri napovedovanju

³⁸ Pomladanske napovedi za prihodnje leto (Pnt+1), jesenske napovedi za prihodnje leto (Jnt+1), pomladanske napovedi za tekoče leto (Pnt) in jesenske napovedi za tekoče leto (Jnt).

posameznega agregata. Če so napake enakomerno porazdeljene, je vrednost te mere blizu nič. Pozitivna vrednost signalizira tendenco, kjer napoved v povprečju podcenjuje realizacijo in nasprotno.

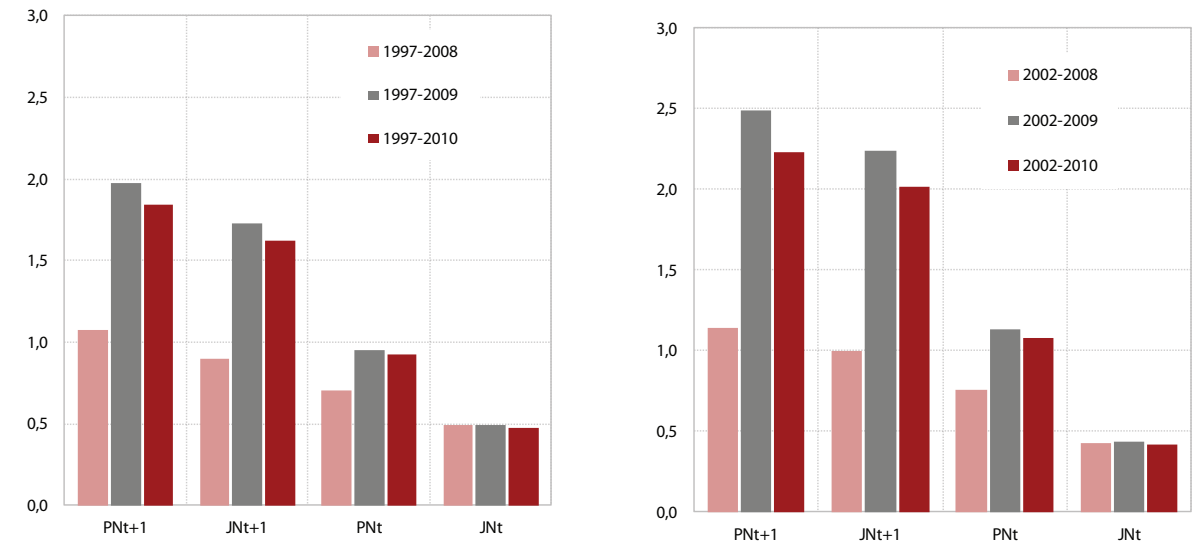
Kakovost napovedi je odvisna tudi od časa objave napovedi. Ob napovedovanju gibanja ekonomskih spremenljivk se napovedovalci srečujemo z različnimi omejitvami, kot npr. razpoložljivostjo podatkov ob napovedi, ki se s časom spreminjajo. Pri napovedih je zelo pomembno kdaj so narejene, saj kasnejše napovedi omogočajo vključitev novih informacij, ki lahko bistveno spremenijo gospodarsko sliko. Te nove informacije so lahko nadaljnji podatki o gibanju kazalnika v posameznem mesecu ali četrtnetu, revizije že objavljenih podatkov, pa tudi spremembe predpostavk o gibanjih v mednarodnem okolju, ki za Slovenijo kot odprto gospodarstvo predstavljajo močan dejavnik negotovosti. V analizi primerjamo točnosti napovedi šestih³⁹ institucij, ki se ukvarjajo z napovedovanjem posameznih ključnih makroekonomskih spremenljivk za Slovenijo. Vse institucije svoje napovedi praviloma objavljajo dvakrat letno, največji nabor makroekonomskih kategorij pa objavlja UMAR.

Slika 46: Časovnica objav napovedi posameznih institucij v letu 2010

jan.		
feb.	WIIW	
mar.	UMAR	Consensus Forecasts
apr.	BS	IMF
maj	SKEP	EC
jun.	OECD	WIIW
jul.		
avg.		
sep.	UMAR	Consensus Forecasts
okt.	BS	IMF
nov.	SKEP	EC
dec.		OECD

³⁹ Poleg Urada za makroekonomske analize in razvoj (UMAR) so v analizo vključene še napovedi, ki jih pripravljajo: Banka Slovenije (BS) in Služba za konjunkturo in ekonomsko politiko pri GZS (SKEP), iz tujine pa Mednarodni denarni sklad (IMF), Evropska komisija (EC), OECD, Consensus in Wiener Institut fuer Internationale Wirtschaftsvergleiche (WIIW).

Slika 47: Povprečna absolutna napaka UMAR pri napovedih realne stopnje rasti BDP za različna obdobja

Vir: napovedi UMAR.

Povečana napaka napovedi za leto 2009 je močno vplivala na mere točnosti napovedi za daljše obdobje. Napovedi posameznega makroekonomskega agregata zaradi negotovosti gospodarskih gibanj običajno odstopajo od dejanskega stanja. Da je napovedovanje uspešno, mora biti njihova povprečna napaka preko daljšega obdobja čim manjša. Če je analizirano obdobje relativno kratko, lahko vsaka napaka v pozitivno ali v negativno smer bistveno spremeni ugotovitve predhodnih analiz točnosti napovedi. V napovedih za leto 2009 je prišlo do bistveno višje vrednosti napak, ki so zelo vplivale na izračun povprečnih napak v celotnem

obdobju (v krajšem obdobju 2002–2010 večja napaka kot za obdobje 1997–2010), kar je razvidno iz spodnjih slik (gl. tudi Tabela 13 v statistični prilogi).

Realno gospodarsko rast za leto 2010 je polovica institucij, med njimi tudi UMAR, v svojih napovedih podcenila (0,1 do 0,7 o. t.), polovica pa precenila (0,1 do 1,5 o. t.). Napovedi realne gospodarske rasti za leto 2010 so bile najbolj precenjene pri pomladanski napovedi za prihodnje leto s strani WIIW in BS (-0,8 oz. -0,7 o. t.), najmanjše napake napovedi pa so naredili Consensus (-0,1 o. t.), UMAR (0,2 o. t.) in IMF (-0,2 o. t.).

Tabela 15: Napake v napovedani realni gospodarski rasti posameznih institucij za leto 2010

Realizacija: 1,2 %	Pomladanska napoved za prihodnje leto		Jesenska napoved za prihodnje leto		Pomladanska napoved za tekoče leto		Jesenska napoved za tekoče leto	
	Napoved	Napaka v o.t.	Napoved	Napaka v o.t.	Napoved	Napaka v o.t.	Napoved	Napaka v o.t.
UMAR	1,0	0,2	0,9	0,3	0,6	0,6	0,9	0,3
BS	1,9	-0,7	1,6	-0,4	1,3	-0,1	1,1	0,1
SKEP	1,6	-0,4	0,7	0,5	0,7	0,5	0,8	0,4
EC	0,7	0,5	1,3	-0,1	1,1	0,1	1,1	0,1
IMF	1,4	-0,2	0,6	0,6	1,1	0,1	0,8	0,4
WIIW	2,0	-0,8	1,0	0,2	1,0	0,2	0,5	0,7
OECD	0,7	0,5	2,7	-1,5	1,4	-0,2	1,1	0,1
Consensus Forecasts	1,3	-0,1	0,6	0,6	1,0	0,2	1,0	0,2

Vir: napovedi posameznih institucij.

Institucije so inflacijo za leto 2010 pri svojih napovedih podcenile za 0,1 do 0,7 o. t., precenile pa za 0,1 do 0,9 o. t. Točne napovedi sta imela pri pomladanski napovedi za prihodnje leto BS in SKEP, pri pomladanski napovedi za tekoče leto pa SKEP, EC in Consensus.

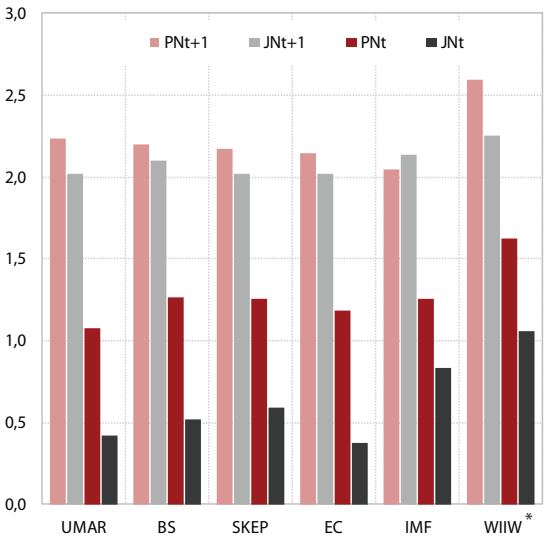
Tabela 16: Napake v napovedani stopnji povprečne inflacije posameznih institucij za leto 2010

Realizacija: 1,8 %	Pomladanska napoved za prihodnje leto		Jesenska napoved za prihodnje leto		Pomladanska napoved za tekoče leto		Jesenska napoved za tekoče leto	
	Napoved	Napaka v o.t.	Napoved	Napaka v o.t.	Napoved	Napaka v o.t.	Napoved	Napaka v o.t.
UMAR	1,6	0,2	1,5	0,3	1,3	0,5	2,1	-0,3
BS	1,8	0,0	1,5	0,3	1,6	0,2	2,3	-0,5
SKEP	1,8	0,0	1,3	0,5	1,8	0,0	1,9	-0,1
EC	2,0	-0,2	1,7	0,1	1,8	0,0	2,1	-0,3
IMF	1,5	0,3	1,5	0,3	1,5	0,3	1,5	0,3
WIIW	2,5	-0,7	2,0	-0,2	1,5	0,3	1,5	0,3
OECD	1,6	0,2	1,1	0,7	1,9	-0,1	2,1	-0,3
Consensus Forecasts	2,7	-0,9	2,1	-0,3	1,8	0,0	1,9	-0,1

Vir: napovedi posameznih institucij.

Pri napovedovanju gospodarske rasti v daljšem obdobju med slovenskimi institucijami, ki se ukvarjajo z napovedovanjem BDP za Slovenijo, v povprečju najmanjše napake naredi UMAR, kar še posebej velja za tekoče leto, pri inflaciji pa so bolj točne napovedi SKEP in Banke Slovenije. Na podlagi primerjave mer uspešnosti napovedi različnih institucij ugotavljamo, da so povprečne absolutne napake pri napovedih realne gospodarske rasti v obdobju 2002-2010 znašale med 0,38 in 2,60. Koreni povprečnih kvadratnih napak, ki večjim napakam pripišejo večjo težo, so bili zaradi napake v letu 2009 precej višji (med 0,46 in 4,38). Pri napovedih povprečne inflacije so bile povprečne absolutne napake nižje kot pri napovedih BDP (med 0,09 in 2,02), koreni povprečnih kvadratnih napak pa so znašali med 0,11 in 2,96.

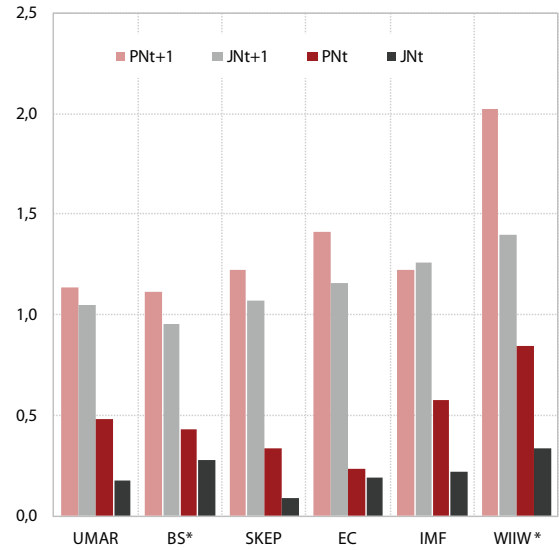
Slika 48: Povprečna absolutna napaka napovedi realne gospodarske rasti za obdobje 2002-2010

Vir: napovedi posameznih institucij.

Opomba: * Podatki WIIW za napoved PNT+1 za obdobje 2003-2010.

Slika 49: Povprečna absolutna napaka napovedi povprečne inflacije za obdobje 2002-2010

Vir: napovedi posameznih institucij.

Opomba: * Podatki BS in WIIW za napoved PNT+1 za obdobje 2003-2010.

Na podlagi analize točnosti napovedi v daljšem obdobju ugotavljamo, da napovedi UMAR ne kažejo sistematičnega precenjevanja ali podcenjevanja. Posamezne napovedi zaradi negotovosti prihodnjih gospodarskih gibanj nikoli ne morejo biti povsem točne, pomembno pa je, da je njihova povprečna napaka preko daljšega obdobja čim manjša. Za obdobje od leta 1997 do 2010 povprečje absolutnih napak napovedi realne gospodarske rasti pri jesenskih napovedih za prihodnje leto znaša 1,62 o. t., pri pomladanskih napovedih za tekoče leto pa 0,93 o. t. Povprečje absolutne napake pomladanske napovedi inflacije za tekoče leto znaša 0,51 o. t., pri jesenskih napovedih za prihodnje leto pa je nekoliko višja, 1,04 o. t. Na osnovi te analize ocenjujemo, da ti kazalniki kažejo nepristranskost naših napovedi.

statistična priloga

Kazalo tabel

Tabela 1:	Pomembnejši makroekonomski kazalniki razvoja Republike Slovenije
Tabela 2a:	Dodana vrednost po dejavnostih in bruto domači proizvod (tekoče cene)
Tabela 2b:	Dodana vrednost po dejavnostih in bruto domači proizvod (struktura v %, tekoče cene)
Tabela 3a:	Dodana vrednost po dejavnostih in bruto domači proizvod (stalne cene)
Tabela 3b:	Dodana vrednost po dejavnostih in bruto domači proizvod (realne stopnje rasti v %)
Tabela 4a:	Stroškovna struktura bruto domačega proizvoda (tekoče cene)
Tabela 4b:	Stroškovna struktura bruto domačega proizvoda (struktura v %, tekoče cene)
Tabela 5a:	Izdatkovna struktura bruto domačega proizvoda (tekoče cene)
Tabela 5b:	Izdatkovna struktura bruto domačega proizvoda (struktura v %, tekoče cene)
Tabela 6a:	Izdatkovna struktura bruto domačega proizvoda (stalne cene)
Tabela 6b:	Izdatkovna struktura bruto domačega proizvoda (realne stopnje rasti v %)
Tabela 7a:	Temeljni agregati nacionalnih računov (tekoče cene)
Tabela 7b:	Temeljni agregati nacionalnih računov (struktura v %, tekoče cene)
Tabela 8:	Prebivalstvo in trg dela (števila v tisoč, kazalniki in letne stopnje rasti v %)
Tabela 9:	Indikatorji mednarodne konkurenčnosti (letne stopnje rasti v %)
Tabela 10:	Plačilna bilanca (v mio EUR)
Tabela 11a:	Konsolidirana bilanca javnega financiranja po metodologiji GFS - IMF, prihodki (tekoče cene)
Tabela 11b:	Konsolidirana bilanca javnega financiranja po metodologiji GFS - IMF, prihodki (delež v primerjavi z BDP v %)
Tabela 12a:	Konsolidirana bilanca javnega financiranja po metodologiji GFS - IMF, odhodki (tekoče cene)
Tabela 12b:	Konsolidirana bilanca javnega financiranja po metodologiji GFS - IMF, odhodki (delež v primerjavi z BDP v %)
Tabela 13:	Primerjava uspešnosti napovedi gospodarske rasti in inflacije posameznih institucij

Tabela 1: Pomembnejši makroekonomski kazalniki razvoja Republike Slovenije

Realne stopnje rasti v %, razen kjer ni drugače navedeno

	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013
											napoved		
BRUTO DOMAČI PROIZVOD	2,9	3,8	2,9	4,4	4,0	5,8	6,9	3,6	-8,0	1,4	1,5	2,0	2,5
BDP v mio EUR (tekoče cene in tekoči tečaj)	22.912	24.570	25.835	27.253	28.723	31.050							
BDP v mio EUR (tekoče cene in fiksni tečaj 2007)	20.765	23.195	25.195	27.165	28.722	31.045	34.562	37.280	35.311	35.416	35.924	37.334	38.871
BDP na prebivalca v EUR (tekoče cene in tekoči tečaj)	11.502	12.316	12.942	13.645	14.355	15.464	17.120	18.437	17.295	17.286	17.601	18.256	18.974
BDP na prebivalca v USD (tekoče cene in tekoči tečaj)	10.291	11.597	14.603	16.942	17.852	19.396	23.463	27.117	24.123	22.916	24.958	26.179	27.209
BDP na prebivalca po kupni moči (PPS) ¹	15.800	16.900	17.300	18.800	19.600	20.700	22.100	22.800	20.700	21.200			
BDP na prebivalca po kupni moči (PPS EU27=100) ¹	80	82	84	87	87	88	88	91	88	87			
ZAPOSLENOST, PLAČE IN PRODUKTIVNOST													
Zaposlenost po SNA	0,6	0,0	-0,3	0,4	-0,5	1,5	3,3	2,6	-1,8	-2,5	-1,5	0,0	0,0
Število registriranih brezposelnih (povprečje leta, v tisoč)	101,9	102,8	97,7	92,8	91,9	85,8	71,3	63,2	86,4	100,5	110,9	110,6	110,2
Stopnja registrirane brezposelnosti v %	11,2	11,3	10,9	10,3	10,2	9,4	7,7	6,7	9,1	10,7	11,8	11,8	11,8
Stopnja brezposelnosti po ILO v %	6,4	6,4	6,7	6,3	6,5	6,0	4,9	4,4	5,9	7,2	8,0	8,0	8,0
Bruto plače na zaposlenega	3,2	2,0	1,8	2,0	2,2	2,2	2,2	2,5	2,5	2,1	0,9	0,6	0,6
- zasebni sektor	2,3	2,3	2,1	3,1	2,8	2,8	3,2	2,0	1,0	3,2	1,6	1,3	1,4
- javni sektor	5,1	1,1	1,0	-0,8	0,9	1,0	0,5	3,9	5,8	-1,8	-1,1	-1,2	-1,5
Produktivnost dela (BDP na zaposlenega)	2,4	3,8	3,2	4,0	4,5	4,2	3,4	1,0	-6,3	4,0	3,0	2,0	2,5
MENJAVA S TUJINO - PLAČILNO BILANČNA STATISTIKA													
Izvoz proizvodov in storitev ²	6,4	6,8	3,1	12,4	10,6	12,5	13,7	2,9	-17,2	9,5	7,9	6,3	6,7
Izvoz proizvodov	7,0	6,4	4,4	12,8	10,3	13,4	13,9	0,5	-18,1	11,0	8,7	6,9	7,1
Izvoz storitev	3,5	8,2	-2,5	10,9	12,0	8,6	13,2	14,3	-13,7	4,1	4,6	3,8	4,9
Uvoz proizvodov in storitev ²	3,1	4,9	6,7	13,3	6,7	12,2	16,7	3,7	-19,6	7,2	5,2	4,6	4,9
Uvoz proizvodov	3,2	4,4	7,3	14,6	6,8	12,7	16,2	3,0	-20,8	8,0	5,5	4,6	4,9
Uvoz storitev	2,3	8,4	2,8	5,6	5,5	8,8	19,7	8,2	-12,0	2,6	3,1	4,9	5,4
SALDO tekočega računa plačilne bilance v mio EUR	38	247	-196	-720	-498	-771	-1.646	-2.574	-456	-297	-351	-181	378
- delež v primerjavi z BDP v %	0,2	1,1	-0,8	-2,6	-1,7	-2,5	-4,8	-6,9	-1,3	-0,8	-1,0	-0,5	1,0
Saldo menjave s tujino v mio EUR	-149	355	-3	-322	-106	-158	-619	-1.224	463	103	153	692	1.209
- delež v primerjavi z BDP v %	-0,7	1,5	0,0	-1,2	-0,4	-0,5	-1,8	-3,3	1,3	0,3	0,4	1,9	3,1
DOMAČE POVPRASEVANJE													
Končna potrošnja	2,8	2,8	3,1	3,1	2,4	3,1	4,7	4,3	0,6	-0,1	0,1	0,1	0,4
Delež v BDP v % *	75,8	74,9	74,8	73,8	73,2	71,6	69,8	71,3	76,1	76,8	77,2	75,5	74,0
v tem:													
Zasebna potrošnja	2,5	2,6	3,4	3,0	2,1	2,8	6,1	3,7	-0,1	-0,7	0,0	0,2	0,5
Delež v BDP v % *	56,5	55,8	55,9	55,0	54,3	52,8	52,4	53,2	55,8	56,0	56,3	55,3	54,4
Državna potrošnja	3,7	3,3	2,3	3,3	3,5	4,0	0,6	6,1	2,9	1,5	0,3	-0,5	0,1
Delež v BDP v % *	19,3	19,1	19,0	18,8	19,0	18,8	17,3	18,1	20,3	20,8	20,8	20,1	19,6
Investicije v osnovna sredstva	1,3	0,3	7,6	5,0	3,0	10,4	13,3	7,8	-23,3	-8,3	-7,5	6,0	5,0
Delež v BDP v % *	25,0	23,3	24,1	25,0	25,4	26,5	27,8	28,8	23,4	21,6	20,0	20,8	21,5
TEČAJ IN CENE													
Tečaj USD (povprečje leta), BS	242,7	240,2	207,1	192,4	192,7	191,0	174,8						
Tečaj EUR (povprečje leta), BS	217,2	226,2	233,7	238,9	239,6	239,6	239,6						
Razmerje USD za 1 EUR	0,895	0,942	1,128	1,242	1,244	1,254	1,371	1,471	1,393	1,327	1,418	1,434	1,434
Realni efektivni tečaj - deflator CPI ³	-0,3	1,7	3,3	0,1	-0,2	0,7	2,3	2,8	0,7	-1,4	-1,0	-0,2	
Inflacija (konec leta) ⁴	7,0	7,2	4,6	3,2	2,3	2,8	5,6	2,1	1,8	1,9	1,7	1,9	1,9
Inflacija (povprečje leta) ⁴	8,4	7,5	5,6	3,6	2,5	2,5	3,6	5,7	0,9	1,8	1,6	1,8	2,0
Cena nafte Brent v USD / sodček	24,5	25,0	28,9	38,3	54,6	65,2	72,4	96,9	61,7	79,6	110,0	105,0	105,0

Vir podatkov: SURS, BS, ECB, Eurostat; preračuni in napoved UMAR.
Opombe: ¹Merjeno v standardih kupne moči (PPS); ²Plačilnobilančna statistika (izvoz F.O.B., uvoz F.O.B.); z izračunom realnih stopenj rasti je izločen vpliv medvalutnih sprememb in cen na tujih trgih; ³Rast vrednosti pomeni realno apreciacijo nacionalne valute in obratno; ⁴Merilo inflacije je indeks cen življenjskih potrebščin; *Deleži v BDP so preračunani na BDP v tekočih cenah in fiksni tečaju 2007 (EUR=239,64).

Tabela 2a: Dodana vrednost po dejavnostih in bruto domači proizvod

tekoče cene, mio EUR (fiksni tečaj 2007)

	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013
											napoved		
A Kmetijstvo, lov, gozdarstvo, ribištvo	549,6	659,5	540,1	629,8	666,4	627,0	743,4	798,0	749,8	766,6	826,2	858,7	894,0
BCDE Rudarstvo, predelovalne dejavnosti, oskrba z elektriko in vodo, ravnanje z odpadkami, saniranje okolja	5.136,0	5.676,6	6.215,2	6.678,1	6.814,2	7.317,2	8.070,1	8.264,8	7.111,4	7.258,8	7.454,5	7.840,1	8.279,4
od tega: C Predelovalne dejavnosti	4.460,3	4.899,4	5.377,4	5.699,7	5.787,6	6.208,6	6.880,6	6.980,7	5.840,0	5.966,8	6.107,0	6.458,7	6.802,4
F Gradbeništvo	1.141,6	1.216,3	1.372,5	1.481,5	1.671,6	1.957,4	2.450,8	2.761,5	2.464,8	1.968,8	1.692,0	1.717,4	1.749,2
GHI Trgovina in popravila vozil, promet in skladiščenje, gostinstvo	3.457,9	3.869,7	4.257,6	4.579,6	4.966,6	5.437,3	6.234,1	6.852,0	6.337,9	6.342,4	6.448,6	6.794,8	7.074,5
J Informacijske in komunikacijske dejavnosti	728,2	746,2	832,8	915,4	1.011,8	1.099,9	1.216,1	1.293,7	1.209,1	1.258,1	1.361,6	1.370,2	1.400,6
K Finančne in zavarovalniške dejavnosti	804,7	900,7	996,8	1.087,6	1.163,8	1.376,1	1.460,3	1.539,2	1.581,6	1.731,2	1.778,6	1.885,7	2.021,3
L Poslovanje z nepremičninami	1.434,4	1.584,9	1.662,9	1.779,4	1.920,2	2.007,6	2.150,6	2.387,1	2.356,9	2.265,3	2.173,7	2.165,4	2.196,6
MN Strokovne, znanstvene, tehnične dejavnosti in druge raznovrstne poslovne dejavnosti	1.317,0	1.652,6	1.843,7	2.010,3	2.050,1	2.269,2	2.610,6	2.902,1	2.755,0	2.838,2	2.892,2	3.098,7	3.304,0
OPQ Uprava in obramba, izobraževanje, zdravstvo in socialno varstvo	3.023,9	3.312,1	3.649,6	3.929,6	4.170,6	4.370,7	4.596,9	5.064,3	5.360,9	5.515,2	5.622,4	5.786,7	5.947,2
RST Druge storitvene dejavnosti	579,7	593,4	629,9	684,3	742,2	762,6	802,8	853,5	860,6	877,8	928,8	914,2	913,8
1. DODANA VREDNOST	18.173,0	20.212,2	22.001,1	23.775,7	25.177,4	27.225,0	30.335,6	32.716,1	30.788,1	30.822,4	31.178,7	32.431,9	33.780,6
2. KOREKCIJSKE POSTAVKE (a-b)	2.591,9	2.982,5	3.194,2	3.389,0	3.544,9	3.820,0	4.226,8	4.563,5	4.522,6	4.593,3	4.744,9	4.901,9	5.090,1
a) Davki na proizvode	2.695,7	3.078,7	3.318,8	3.520,2	3.697,3	3.953,5	4.420,4	4.769,2	4.728,6	4.810,4	4.969,8	5.119,0	5.300,3
b) Subvencije po proizvodih	103,8	96,2	124,6	131,2	152,4	133,5	193,7	205,7	206,1	217,1	224,9	217,1	210,2
3. BRUTO DOMAČI PROIZVOD (3=1+2)	20.764,9	23.194,7	25.195,3	27.164,7	28.722,3	31.045,0	34.562,3	37.279,5	35.310,6	35.415,8	35.923,6	37.333,8	38.870,6

Vir podatkov: SURS; napoved UMAR.

Tabela 2b: Dodana vrednost po dejavnostih in bruto domači proizvod

deleži v % BDP, tekoče cene

	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013
											napoved		
A Kmetijstvo, lov, gozdarstvo, ribištvo	2,6	2,8	2,1	2,3	2,3	2,0	2,2	2,1	2,1	2,2	2,3	2,3	2,3
BCDE Rudarstvo, predelovalne dejavnosti, oskrba z elektriko in vodo, ravnanje z odpadkami, saniranje okolja	24,7	24,5	24,7	24,6	23,7	23,6	23,3	22,2	20,1	20,5	20,8	21,0	21,3
od tega: C Predelovalne dejavnosti	21,5	21,1	21,3	21,0	20,2	20,0	19,9	18,7	16,5	16,8	17,0	17,3	17,5
F Gradbeništvo	5,5	5,2	5,4	5,5	5,8	6,3	7,1	7,4	7,0	5,6	4,7	4,6	4,5
GHI Trgovina in popravila vozil, promet in skladiščenje, gostinstvo	16,7	16,7	16,9	16,9	17,3	17,5	18,0	18,4	17,9	17,9	18,0	18,2	18,2
J Informacijske in komunikacijske dejavnosti	3,5	3,2	3,3	3,4	3,5	3,5	3,5	3,5	3,4	3,6	3,8	3,7	3,6
K Finančne in zavarovalniške dejavnosti	3,9	3,9	4,0	4,0	4,1	4,4	4,2	4,1	4,5	4,9	5,0	5,1	5,2
L Poslovanje z nepremičninami	6,9	6,8	6,6	6,6	6,7	6,5	6,2	6,4	6,7	6,4	6,1	5,8	5,7
MN Strokovne, znanstvene, tehnične dejavnosti in druge raznovrstne poslovne dejavnosti	6,3	7,1	7,3	7,4	7,1	7,3	7,6	7,8	7,8	8,0	8,1	8,3	8,5
OPQ Uprava in obramba, izobraževanje, zdravstvo in socialno varstvo	14,6	14,3	14,5	14,5	14,5	14,1	13,3	13,6	15,2	15,6	15,7	15,5	15,3
RST Druge storitvene dejavnosti	2,8	2,6	2,5	2,5	2,6	2,5	2,3	2,3	2,4	2,5	2,6	2,4	2,4
1. DODANA VREDNOST	87,5	87,1	87,3	87,5	87,7	87,7	87,8	87,8	87,2	87,0	86,8	86,9	86,9
2. KOREKCIJSKE POSTAVKE (a-b)	12,5	12,9	12,7	12,5	12,3	12,3	12,2	12,2	12,8	13,0	13,2	13,1	13,1
a) Davki na proizvode	13,0	13,3	13,2	13,0	12,9	12,7	12,8	12,8	13,4	13,6	13,8	13,7	13,6
b) Subvencije po proizvodih	0,5	0,4	0,5	0,5	0,5	0,4	0,6	0,6	0,6	0,6	0,6	0,6	0,5
3. BRUTO DOMAČI PROIZVOD (3=1+2)	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0
BRUTO DOMAČI PROIZVOD	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0
v tem:													
1. Kmetijstvo, lov, gozdarstvo, ribištvo (A)	2,6	2,8	2,1	2,3	2,3	2,0	2,2	2,1	2,1	2,2	2,3	2,3	2,3
2. Industrija in gradbeništvo (B+C+D+E+F)	30,2	29,7	30,1	30,0	29,5	29,9	30,4	29,6	27,1	26,1	25,5	25,6	25,8
3. Storitve (G...T)	54,6	54,6	55,1	55,2	55,8	55,8	55,2	56,0	57,9	58,8	59,0	59,0	58,8
4. Korekcijske postavke	12,5	12,9	12,7	12,5	12,3	12,3	12,2	12,2	12,8	13,0	13,2	13,1	13,1
deleži v dodani vrednosti v %													
SKUPAJ DODANA VREDNOST	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0
v tem:													
1. Kmetijstvo, lov, gozdarstvo, ribištvo (A)	3,0	3,3	2,5	2,6	2,6	2,3	2,5	2,4	2,4	2,5	2,7	2,6	2,6
2. Industrija in gradbeništvo (B+C+D+E+F)	34,5	34,1	34,5	34,3	33,7	34,1	34,7	33,7	31,1	29,9	29,3	29,5	29,7
- industrija (B+C+D+E)	28,3	28,1	28,2	28,1	27,1	26,9	26,6	25,3	23,1	23,6	23,9	24,2	24,5
- gradbeništvo F	6,3	6,0	6,2	6,2	6,6	7,2	8,1	8,4	8,0	6,4	5,4	5,3	5,2
3. Storitve (G...T)	62,4	62,6	63,1	63,0	63,6	63,6	62,9	63,9	66,5	67,6	68,0	67,9	67,7

Vir podatkov: SURS, preračuni, napoved UMAR.

Tabela 3a: Dodana vrednost po dejavnostih in bruto domači proizvod

mio EUR (fiksni tečaj 2007)

	stalne cene preteklega leta									stalne cene 2009			
	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013
	napoved												
A Kmetijstvo, lov, gozdarstvo, ribištvo	543,2	635,8	481,5	692,1	604,3	661,2	645,9	740,9	742,4	715,2	715,2	722,0	728,8
BCDE Rudarstvo, predelovalne dejavnosti, oskrba z elektriko in vodo, ravnanje z odpadkami, saniranje okolja	4.694,6	5.405,4	5.959,5	6.498,4	6.905,0	7.314,4	7.866,9	8.153,9	6.992,5	7.579,2	8.011,3	8.287,7	8.590,3
od tega: C Predelovalne dejavnosti	4.131,5	4.715,4	5.164,3	5.613,2	5.897,6	6.216,2	6.731,3	6.895,7	5.793,3	6.273,4	6.668,6	6.932,1	7.230,1
F Gradbeništvo	1.072,3	1.170,1	1.284,2	1.381,4	1.533,0	1.914,9	2.301,3	2.569,1	2.332,7	1.973,3	1.618,1	1.706,3	1.773,7
GHI Trgovina in popravila vozil, promet in skladiščenje, gostinstvo	3.268,7	3.638,8	3.989,1	4.389,1	4.810,5	5.324,2	5.816,9	6.436,5	6.197,3	6.494,8	6.637,6	6.760,5	6.912,6
J Informacijske in komunikacijske dejavnosti	660,6	720,2	830,0	901,6	1.019,7	1.103,9	1.199,4	1.334,8	1.234,2	1.251,6	1.282,8	1.320,7	1.366,3
K Finančne in zavarovalniške dejavnosti	822,0	878,3	939,2	1.096,5	1.207,4	1.228,6	1.582,2	1.581,5	1.580,9	1.661,0	1.727,5	1.727,5	1.778,4
L Poslovanje z nepremičninami	1.294,6	1.460,8	1.611,1	1.680,3	1.837,7	1.971,8	2.093,4	2.271,8	2.317,3	2.384,2	2.398,5	2.423,7	2.458,9
MN Strokovne, znanstvene, tehnične dejavnosti in druge raznovrstne poslovne dejavnosti	1.180,9	1.359,0	1.688,5	1.902,4	1.978,7	2.205,3	2.422,4	2.726,8	2.697,5	2.889,5	2.947,3	3.040,1	3.160,3
OPQ Uprava in obramba, izobraževanje, zdravstvo in socialno varstvo	2.683,1	3.110,4	3.447,1	3.784,2	4.069,1	4.247,2	4.454,2	4.691,0	5.184,2	5.493,5	5.597,9	5.623,2	5.693,5
RST Druge storitvene dejavnosti	529,5	574,8	603,6	646,4	729,9	740,5	760,5	804,9	829,4	867,2	862,8	862,8	866,7
1. DODANA VREDNOST	16.749,3	18.953,7	20.833,8	22.972,5	24.695,2	26.712,2	29.142,9	31.311,1	30.108,5	31.309,5	31.799,0	32.474,5	33.329,6
2. KOREKCIJSKE POSTAVKE (a-b)	2.362,1	2.605,8	3.040,5	3.331,8	3.558,0	3.690,2	4.035,0	4.491,8	4.185,8	4.488,2	4.521,6	4.589,4	4.669,3
a) Davki na proizvode	2.466,5	2.710,3	3.138,4	3.454,7	3.688,4	3.842,7	4.171,3	4.678,4	4.376,4	4.700,0	4.737,6	4.794,4	4.864,0
b) Subvencije po proizvodih	104,4	104,5	97,9	122,9	130,4	152,4	136,4	186,6	190,6	211,7	216,0	205,1	194,7
3. BRUTO DOMAČI PROIZVOD (3=1+2)	19.111,4	21.559,5	23.874,4	26.304,3	28.253,2	30.402,4	33.177,8	35.802,9	34.294,2	35.797,7	36.320,6	37.063,9	37.998,9

Vir podatkov: SURS; napoved UMAR.

Tabela 3b: Dodana vrednost po dejavnostih in bruto domači proizvod

realne stopnje rasti v %

	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013
											napoved		
A Kmetijstvo, lov, gozdarstvo, ribištvo	0,0	15,7	-27,0	28,1	-4,1	-0,8	3,0	-0,3	-7,0	-4,6	0,0	1,0	1,0
BCDE Rudarstvo, predelovalne dejavnosti, oskrba z elektriko in vodo, ravnanje z odpadkami, saniranje okolja	3,4	5,2	5,0	4,6	3,4	7,3	7,5	1,0	-15,4	6,6	5,7	3,5	3,7
od tega: C Predelovalne dejavnosti	4,5	5,7	5,4	4,4	3,5	7,4	8,4	0,2	-17,0	7,4	6,3	4,0	4,3
F Gradbeništvo	-0,3	2,5	5,6	0,7	3,5	14,6	17,6	4,8	-15,5	-19,9	-18,0	5,5	4,0
GHI Trgovina in popravila vozil, promet in skladiščenje, gostinstvo	7,5	5,2	3,1	3,1	5,0	7,2	7,0	3,2	-9,6	2,5	2,2	1,9	2,3
J Informacijske in komunikacijske dejavnosti	5,8	-1,1	11,2	8,3	11,4	9,1	9,0	9,8	-4,6	3,5	2,5	3,0	3,5
K Finančne in zavarovalniške dejavnosti	4,4	9,1	4,3	10,0	11,0	5,6	15,0	8,3	2,7	5,0	4,0	0,0	3,0
L Poslovanje z nepremičninami	1,5	1,8	1,7	1,0	3,3	2,7	4,3	5,6	-2,9	1,2	0,6	1,1	1,5
MN Strokovne, znanstvene, tehnične dejavnosti in druge raznovrstne poslovne dejavnosti	3,0	3,2	2,2	3,2	-1,6	7,6	6,7	4,5	-7,0	4,9	2,0	3,2	4,0
OPQ Uprava in obramba, izobraževanje, zdravstvo in socialno varstvo	2,9	2,9	4,1	3,7	3,5	1,8	1,9	2,0	2,4	2,5	1,9	0,5	1,3
RST Druge storitvene dejavnosti	-1,8	-0,8	1,7	2,6	6,7	-0,2	-0,3	0,3	-2,8	0,8	-0,5	0,0	0,5
1. DODANA VREDNOST	3,5	4,3	3,1	4,4	3,9	6,1	7,0	3,2	-8,0	1,7	1,6	2,1	2,6
2. KOREKCIJSKE POSTAVKE (a-b)	-1,1	0,5	1,9	4,3	5,0	4,1	5,6	6,3	-8,3	-0,8	0,7	1,5	1,7
a) Davki na proizvode	-1,0	0,5	1,9	4,1	4,8	3,9	5,5	5,8	-8,2	-0,6	0,8	1,2	1,5
b) Subvencije po proizvodih	1,6	0,6	1,8	-1,4	-0,6	0,0	2,2	-3,6	-7,3	2,7	2,0	-5,0	-5,0
3. BRUTO DOMAČI PROIZVOD (3=1+2)	2,9	3,8	2,9	4,4	4,0	5,8	6,9	3,6	-8,0	1,4	1,5	2,0	2,5

Vir podatkov: SURS; napoved UMAR.

Tabela 4a: Stroškovna struktura bruto domačega proizvoda

tekoče cene, mio EUR (fiksni tečaj 2007)

	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013
											napoved		
1. Sredstva za zaposlene	10.759,8	11.816,9	12.759,5	13.815,0	14.615,8	15.649,7	17.211,6	18.956,0	18.791,9	18.989,4	19.037,9	19.447,6	19.925,8
Bruto plače in prejemi	9.375,5	10.223,2	11.000,7	11.857,8	12.538,6	13.420,4	14.781,9	16.302,8	16.130,0	16.308,2	16.349,7	16.700,1	17.112,2
Socialni prispevki delodajalcev	1.384,3	1.593,7	1.758,8	1.957,2	2.077,1	2.229,3	2.429,8	2.653,2	2.661,8	2.681,2	2.688,1	2.747,4	2.813,6
2. Davki na proizvodnjo in uvoz	3.221,1	3.667,8	4.019,0	4.288,7	4.527,2	4.725,2	5.154,3	5.361,6	5.093,4	5.172,4	5.346,5	5.511,3	5.710,5
Davki na proizvode in storitve	2.695,7	3.078,7	3.318,8	3.520,2	3.697,3	3.953,5	4.420,4	4.769,2	4.728,6	4.810,4	4.969,8	5.119,0	5.300,3
Drugi davki na proizvodnjo	525,3	589,0	700,2	768,5	829,9	771,7	733,9	592,4	364,7	362,0	376,7	392,3	410,2
3. Subvencije na proizvodnjo	378,3	421,4	503,5	521,6	590,2	669,5	753,6	764,6	915,0	916,2	878,4	739,8	715,6
Subvencije po proizvodih in storitvah	103,8	96,2	124,6	131,2	152,4	133,5	193,7	205,7	206,1	217,1	224,9	217,1	210,2
Druge subvencije	274,5	325,2	378,9	390,5	437,8	536,0	560,0	558,8	708,9	699,1	653,5	522,7	505,3
4. Bruto poslovni presežek / raznovrstni dohodek	7.162,3	8.131,5	8.920,2	9.582,6	10.169,5	11.339,6	12.950,0	13.726,4	12.340,4	12.170,2	12.417,7	13.114,7	13.949,9
Potrošnja stalnega kapitala	3.505,3	3.768,2	3.884,1	4.159,5	4.405,5	4.627,9	5.039,2	5.514,0	5.706,1	5.768,5	5.865,8	6.195,1	6.589,6
Neto presežek	3.656,9	4.363,3	5.036,1	5.423,1	5.764,0	6.711,7	7.910,8	8.212,4	6.634,3	6.401,7	6.551,8	6.919,6	7.360,2
Bruto poslovni presežek	5.013,4	5.630,0	6.376,6	6.838,7	7.190,9	8.121,1	9.306,2	9.916,7	8.927,0	8.837,3	9.027,0	9.523,7	10.130,2
Potrošnja stalnega kapitala	3.127,5	3.361,6	3.468,3	3.725,1	3.949,2	4.148,2	4.513,8	4.967,6	5.168,0	5.272,2	5.359,4	5.650,3	6.010,1
Neto presežek	1.885,9	2.268,4	2.908,4	3.113,6	3.241,6	3.972,9	4.792,4	4.949,1	3.759,0	3.565,1	3.667,6	3.873,4	4.120,1
Bruto raznovrstni dohodek	2.148,9	2.501,5	2.543,6	2.743,9	2.978,6	3.218,6	3.643,9	3.809,7	3.413,4	3.332,9	3.390,7	3.591,0	3.819,7
Potrošnja stalnega kapitala	377,8	406,6	415,9	434,4	456,2	479,7	525,4	546,4	538,1	496,4	506,5	544,8	579,5
Neto raznovrstni dohodek	1.771,1	2.094,9	2.127,7	2.309,5	2.522,4	2.738,8	3.118,4	3.263,3	2.875,3	2.836,6	2.884,3	3.046,2	3.240,1
5. BDP (5=1+2-3+4)	20.764,9	23.194,7	25.195,3	27.164,7	28.722,3	31.045,0	34.562,3	37.279,5	35.310,6	35.415,8	35.923,6	37.333,8	38.870,6

Vir podatkov: SURS; napoved UMAR.

Tabela 4b: Stroškovna struktura bruto domačega proizvoda

struktura v %

	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013
											napoved		
1. Sredstva za zaposlene	51,8	50,9	50,6	50,9	50,9	50,4	49,8	50,8	53,2	53,6	53,0	52,1	51,3
Bruto plače in prejemki	45,2	44,1	43,7	43,7	43,7	43,2	42,8	43,7	45,7	46,0	45,5	44,7	44,0
Socialni prispevki delodajalcev	6,7	6,9	7,0	7,2	7,2	7,2	7,0	7,1	7,5	7,6	7,5	7,4	7,2
2. Davki na proizvodnjo in uvoz	15,5	15,8	16,0	15,8	15,8	15,2	14,9	14,4	14,4	14,6	14,9	14,8	14,7
Davki na proizvode in storitve	13,0	13,3	13,2	13,0	12,9	12,7	12,8	12,8	13,4	13,6	13,8	13,7	13,6
Drugi davki na proizvodnjo	2,5	2,5	2,8	2,8	2,9	2,5	2,1	1,6	1,0	1,0	1,0	1,1	1,1
3. Subvencije na proizvodnjo	1,8	1,8	2,0	1,9	2,1	2,2	2,2	2,1	2,6	2,6	2,4	2,0	1,8
Subvencije po proizvodih in storitvah	0,5	0,4	0,5	0,5	0,5	0,4	0,6	0,6	0,6	0,6	0,6	0,6	0,5
Druge subvencije	1,3	1,4	1,5	1,4	1,5	1,7	1,6	1,5	2,0	2,0	1,8	1,4	1,3
4. Bruto poslovni presežek / raznovrstni dohodek	34,5	35,1	35,4	35,3	35,4	36,5	37,5	36,8	34,9	34,4	34,6	35,1	35,9
Potrošnja stalnega kapitala	16,9	16,2	15,4	15,3	15,3	14,9	14,6	14,8	16,2	16,3	16,3	16,6	17,0
Neto presežek	17,6	18,8	20,0	20,0	20,1	21,6	22,9	22,0	18,8	18,1	18,2	18,5	18,9
Bruto poslovni presežek	24,1	24,3	25,3	25,2	25,0	26,2	26,9	26,6	25,3	25,0	25,1	25,5	26,1
Potrošnja stalnega kapitala	15,1	14,5	13,8	13,7	13,7	13,4	13,1	13,3	14,6	14,9	14,9	15,1	15,5
Neto presežek	9,1	9,8	11,5	11,5	11,3	12,8	13,9	13,3	10,6	10,1	10,2	10,4	10,6
Bruto raznovrstni dohodek	10,3	10,8	10,1	10,1	10,4	10,4	10,5	10,2	9,7	9,4	9,4	9,6	9,8
Potrošnja stalnega kapitala	1,8	1,8	1,7	1,6	1,6	1,5	1,5	1,5	1,5	1,4	1,4	1,5	1,5
Neto raznovrstni dohodek	8,5	9,0	8,4	8,5	8,8	8,8	9,0	8,8	8,1	8,0	8,0	8,2	8,3
5. BDP (5=1+2-3+4)	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0

Vir podatkov: SURS; napoved UMAR.

Tabela 5a: Izdatkovna struktura bruto domačega proizvoda

tekoče cene, mio EUR (fiksni tečaj 2007)

	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013
											napoved		
1 BRUTO DOMAČI PROIZVOD (1=4+5)	20.764,9	23.194,7	25.195,3	27.164,7	28.722,3	31.045,0	34.562,3	37.279,5	35.310,6	35.415,8	35.923,6	37.333,8	38.870,6
2 IZVOZ PROIZVODOV IN STORITEV	11.458,5	12.775,2	13.554,4	15.703,6	17.858,9	20.657,5	24.040,6	25.030,4	20.617,7	23.170,7	25.952,3	28.131,2	30.623,8
3 UVOZ PROIZVODOV IN STORITEV	11.629,7	12.504,2	13.612,2	16.054,3	17.976,2	20.818,1	24.635,9	26.231,0	20.110,6	22.970,7	25.696,6	27.330,8	29.299,0
4 SALDO menjave s tujino (4=2-3)	-171,2	271,0	-57,8	-350,7	-117,2	-160,6	-595,2	-1.200,6	507,1	200,0	255,8	800,4	1.324,7
5 DOMAČA POTROŠNJA (5=6+9)	20.936,1	22.923,7	25.253,0	27.515,3	28.839,5	31.205,6	35.157,6	38.480,1	34.803,5	35.215,8	35.667,8	36.533,4	37.545,9
6 KONČNA POTROŠNJA (6=7+8)	15.736,0	17.364,3	18.858,4	20.049,8	21.038,9	22.228,3	24.113,2	26.574,9	26.856,8	27.202,9	27.716,9	28.174,9	28.749,7
7 ZASEBNA POTROŠNJA	11.731,8	12.942,7	14.079,5	14.932,7	15.586,5	16.403,6	18.123,6	19.816,6	19.704,7	19.840,4	20.241,3	20.657,3	21.143,6
- gospodinjstva	11.549,0	12.746,7	13.862,5	14.703,1	15.367,9	16.167,4	17.841,5	19.543,5	19.434,3	19.577,4	19.969,0	20.379,3	20.859,1
- izdatki zasebnih neprofitnih institucij	182,8	195,9	217,0	229,6	218,6	236,2	282,1	273,1	270,5	263,0	272,3	278,0	284,5
8 DRŽAVNA POTROŠNJA (vključuje individualno in kolektivno)	4.004,1	4.421,7	4.778,9	5.117,2	5.452,3	5.824,7	5.989,6	6.758,3	7.152,0	7.362,5	7.475,6	7.517,6	7.606,1
9 BRUTO INVESTICIJE (9=10+11)	5.200,1	5.559,4	6.394,6	7.465,5	7.800,6	8.977,3	11.044,4	11.905,2	7.946,8	8.012,9	7.951,0	8.358,5	8.796,2
10 BRUTO INVESTICIJE V OSNOVNA SREDSTVA	5.195,1	5.408,3	6.079,3	6.789,5	7.294,4	8.234,6	9.603,6	10.729,7	8.267,5	7.650,6	7.183,0	7.769,9	8.337,9
11 SPREMEMBE ZALOG IN VREDNOSTNI PREDMETI	5,1	151,1	315,3	676,0	506,3	742,7	1.440,8	1.175,5	-320,8	362,3	768,0	588,6	458,3

Vir podatkov: SURS; napoved UMAR.

Tabela 5b: Izdatkovna struktura bruto domačega proizvoda

struktura v %, tekoče cene

	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013
											napoved		
1 BRUTO DOMAČI PROIZVOD (1=4+5)	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0
2 IZVOZ PROIZVODOV IN STORITEV	55,2	55,1	53,8	57,8	62,2	66,5	69,6	67,1	58,4	65,4	72,2	75,4	78,8
3 UVOZ PROIZVODOV IN STORITEV	56,0	53,9	54,0	59,1	62,6	67,1	71,3	70,4	57,0	64,9	71,5	73,2	75,4
4 SALDO menjave s tujino (4=2-3)	-0,8	1,2	-0,2	-1,3	-0,4	-0,5	-1,7	-3,2	1,4	0,6	0,7	2,1	3,4
5 DOMAČA POTROŠNJA (5=6+9)	100,8	98,8	100,2	101,3	100,4	100,5	101,7	103,2	98,6	99,4	99,3	97,9	96,6
6 KONČNA POTROŠNJA (6=7+8)	75,8	74,9	74,8	73,8	73,2	71,6	69,8	71,3	76,1	76,8	77,2	75,5	74,0
7 ZASEBNA POTROŠNJA	56,5	55,8	55,9	55,0	54,3	52,8	52,4	53,2	55,8	56,0	56,3	55,3	54,4
- gospodinjstva	55,6	55,0	55,0	54,1	53,5	52,1	51,6	52,4	55,0	55,3	55,6	54,6	53,7
- izdatki zasebnih neprofitnih institucij	0,9	0,8	0,9	0,8	0,8	0,8	0,8	0,7	0,8	0,7	0,8	0,7	0,7
8 DRŽAVNA POTROŠNJA (vključuje individualno in kolektivno)	19,3	19,1	19,0	18,8	19,0	18,8	17,3	18,1	20,3	20,8	20,8	20,1	19,6
9 BRUTO INVESTICIJE (9=10+11)	25,0	24,0	25,4	27,5	27,2	28,9	32,0	31,9	22,5	22,6	22,1	22,4	22,6
10 BRUTO INVESTICIJE V OSNOVNA SREDSTVA	25,0	23,3	24,1	25,0	25,4	26,5	27,8	28,8	23,4	21,6	20,0	20,8	21,5
11 SPREMEMBE ZALOG IN VREDNOSTNI PREDMETI	0,0	0,7	1,3	2,5	1,8	2,4	4,2	3,2	-0,9	1,0	2,1	1,6	1,2

Vir podatkov: SURS; napoved UMAR.

Tabela 6b: Izdatkovna struktura bruto domačega proizvoda

mio EUR (fiksni tečaj 2007)

	stalne cene preteklega leta									stalne cene 2009			
	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013
	napoved												
1 BRUTO DOMAČI PROIZVOD (1=4+5)	19.111,4	21.559,5	23.874,4	26.304,3	28.253,2	30.402,4	33.177,8	35.802,9	34.294,2	35.797,7	36.320,6	37.063,9	37.998,9
2 IZVOZ PROIZVODOV IN STORITEV	10.603,5	12.232,3	13.174,8	15.241,4	17.363,0	20.097,6	23.494,5	24.739,7	20.727,8	22.584,3	24.360,2	25.889,9	27.630,7
3 UVOZ PROIZVODOV IN STORITEV	10.942,5	12.199,9	13.336,6	15.424,7	17.123,8	20.162,1	24.290,8	25.544,1	21.081,3	21.549,6	22.660,0	23.711,2	24.879,4
4 SALDO menjave s tujino (4=2-3)	-339,0	32,4	-161,8	-183,2	242,5	-64,6	-796,2	-804,4	-353,4	1.034,7	1.700,2	2.178,6	2.751,3
5 DOMAČA POTROŠNJA (5=6+9)	19.450,4	21.527,1	24.036,1	26.487,6	28.014,0	30.466,8	33.974,1	36.607,3	34.647,7	34.763,0	34.620,3	34.885,2	35.247,6
6 KONČNA POTROŠNJA (6=7+8)	14.508,0	16.172,6	17.907,4	19.440,4	20.540,7	21.692,8	23.270,0	25.151,3	26.739,3	26.828,0	26.857,3	26.873,3	26.991,2
7 ZASEBNA POTROŠNJA	10.909,4	12.034,4	13.384,1	14.502,8	15.242,7	16.023,1	17.407,5	18.795,4	19.787,5	19.571,0	19.574,9	19.623,7	19.730,8
- gospodinjstva	10.737,2	11.842,9	13.179,3	14.283,1	15.030,4	15.793,9	17.140,7	18.535,5	19.521,6	19.310,8	19.310,8	19.358,3	19.464,0
- izdatki zasebnih neprofitnih institucij	172,2	191,5	204,8	219,7	212,3	229,2	266,8	260,0	265,9	260,2	264,1	265,4	266,8
8 DRŽAVNA POTROŠNJA (vključuje individualno in kolektivno)	3.598,7	4.138,2	4.523,3	4.937,6	5.298,0	5.669,7	5.862,5	6.355,9	6.951,9	7.257,0	7.282,4	7.249,6	7.260,4
9 BRUTO INVESTICIJE (9=10+11)	4.942,4	5.354,4	6.128,8	7.047,1	7.473,3	8.774,1	10.704,1	11.456,0	7.908,3	7.935,0	7.763,0	8.011,9	8.256,4
10 BRUTO INVESTICIJE V OSNOVNA SREDSTVA	4.932,9	5.212,2	5.817,4	6.381,7	6.992,2	8.053,1	9.328,3	10.349,8	8.227,7	7.580,8	7.012,3	7.436,5	7.808,3
11 SPREMEMBE ZALOG IN VREDNOSTNI PREDMETI	9,5	142,2	311,4	665,4	481,1	721,0	1.375,8	1.106,2	-319,4	354,2	750,8	575,4	448,1

Vir podatkov: SURS; preračuni in napoved UMAR.

Tabela 6b: Izdatkovna struktura bruto domačega proizvoda

realne stopnje rasti v %

	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013
	napoved												
1 BRUTO DOMAČI PROIZVOD (1=4+5)	2,9	3,8	2,9	4,4	4,0	5,8	6,9	3,6	-8,0	1,4	1,5	2,0	2,5
2 IZVOZ PROIZVODOV IN STORITEV	6,4	6,8	3,1	12,4	10,6	12,5	13,7	2,9	-17,2	9,5	7,9	6,3	6,7
3 UVOZ PROIZVODOV IN STORITEV	3,1	4,9	6,7	13,3	6,7	12,2	16,7	3,7	-19,6	7,2	5,2	4,6	4,9
4 SALDO menjave s tujino ¹	1,6	1,0	-1,9	-0,5	2,2	0,2	-2,0	-0,6	2,3	1,5	1,9	1,3	1,5
5 DOMAČA POTROŠNJA (5=6+9)	1,3	2,8	4,9	4,9	1,8	5,6	8,9	4,1	-10,0	-0,1	-0,4	0,8	1,0
6 KONČNA POTROŠNJA (6=7+8)	2,8	2,8	3,1	3,1	2,4	3,1	4,7	4,3	0,6	-0,1	0,1	0,1	0,4
7 ZASEBNA POTROŠNJA	2,5	2,6	3,4	3,0	2,1	2,8	6,1	3,7	-0,1	-0,7	0,0	0,2	0,5
- gospodinjstva	2,6	2,5	3,4	3,0	2,2	2,8	6,0	3,9	-0,1	-0,6	0,0	0,2	0,5
- izdatki zasebnih neprofitnih institucij	-7,7	4,8	4,5	1,2	-7,5	4,8	12,9	-7,8	-2,6	-3,8	1,5	0,5	0,5
8 DRŽAVNA POTROŠNJA (vključuje individualno in kolektivno)	3,7	3,3	2,3	3,3	3,5	4,0	0,6	6,1	2,9	1,5	0,3	-0,5	0,1
9 BRUTO INVESTICIJE	-2,9	3,0	10,2	10,2	0,1	12,5	19,2	3,7	-33,6	-0,1	-2,2	3,2	3,1
10 BRUTO INVESTICIJE V OSNOVNA SREDSTVA	1,3	0,3	7,6	5,0	3,0	10,4	13,3	7,8	-23,3	-8,3	-7,5	6,0	5,0
11 SPREMEMBE ZALOG IN VREDNOSTNI PREDMETI ¹	-1,1	0,7	0,7	1,4	-0,7	0,7	2,0	-1,0	-4,0	1,9	1,1	-0,5	-0,3

Vir podatkov: SURS; preračuni in napoved UMAR.

Opomba: ¹ Kot prispevek k realni rasti BDP (v odstotnih točkah).

Tabela 7a: Temeljni agregati nacionalnih računov

tekoče cene, mio EUR (fiksni tečaj 2007)

	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013
											napoved		
1 BRUTO DOMAČI PROIZVOD	20.764,9	23.194,7	25.195,3	27.164,7	28.722,3	31.045,0	34.562,3	37.279,5	35.310,6	35.415,8	35.923,6	37.333,8	38.870,6
2 Saldo primarnih dohodkov s tujino (a-b)	44,2	-128,6	-193,7	-313,1	-243,6	-367,7	-734,5	-1.047,7	-717,3	-522,1	-566,5	-811,5	-838,6
a) primarni dohodki iz tujine	449,3	450,1	482,0	563,3	765,4	1.032,5	1.333,5	1.373,9	733,8	704,8	932,0	1.107,6	1.119,3
b) primarni dohodki v tujino	405,0	578,7	675,7	876,3	1.009,0	1.400,3	2.068,0	2.421,6	1.451,2	1.226,9	1.498,5	1.919,0	1.957,9
3 BRUTO NACIONALNI DOHODEK (3=1+2)	20.809,1	23.066,2	25.001,5	26.851,6	28.478,7	30.677,3	33.827,9	36.231,9	34.593,3	34.893,7	35.357,1	36.522,4	38.032,0
4 Saldo tekočih transferjev s tujino (c-d)	47,4	63,0	31,6	-43,4	-143,1	-215,3	-227,3	-360,8	-249,3	46,4	62,7	-62,0	7,2
c) tekoči transferji iz tujine	419,8	471,4	465,5	546,7	630,9	672,2	818,4	561,7	711,3	960,9	1.270,0	1.225,1	1.295,4
d) tekoči transferji v tujino	372,3	408,5	433,9	590,1	774,0	887,4	1.045,6	922,5	960,6	914,5	1.207,3	1.287,1	1.288,2
5 BRUTO NACIONALNI RAZPOLOŽLJIVI DOHODEK (5=3+4)	20.856,5	23.129,2	25.033,1	26.808,2	28.335,5	30.462,0	33.600,6	35.871,0	34.344,0	34.940,1	35.419,8	36.460,4	38.039,2
6 Izdatki za končno potrošnjo (e+f)	15.736,0	17.364,3	18.858,4	20.049,8	21.038,9	22.228,3	24.113,2	26.574,9	26.856,8	27.202,9	27.716,9	28.174,9	28.749,7
e) zasebna potrošnja	11.731,8	12.942,7	14.079,5	14.932,7	15.586,5	16.403,6	18.123,6	19.816,6	19.704,7	19.840,4	20.241,3	20.657,3	21.143,6
f) državna potrošnja	4.004,1	4.421,7	4.778,9	5.117,2	5.452,3	5.824,7	5.989,6	6.758,3	7.152,0	7.362,5	7.475,6	7.517,6	7.606,1
7 BRUTO VARČEVANJE (7=5-6)	5.120,5	5.764,8	6.174,7	6.758,3	7.296,7	8.233,7	9.487,4	9.296,1	7.487,2	7.737,2	7.703,0	8.285,4	9.289,5
8 BRUTO INVESTICIJE	5.200,1	5.559,4	6.394,6	7.465,5	7.800,6	8.977,3	11.044,4	11.905,2	7.946,8	8.012,9	7.951,0	8.358,5	8.796,2
-investicije v osnovna sredstva	5.195,1	5.408,3	6.079,3	6.789,5	7.294,4	8.234,6	9.603,6	10.729,7	8.267,5	7.650,6	7.183,0	7.769,9	8.337,9
-spremembe zalog	5,1	151,1	315,3	676,0	506,3	742,7	1.440,8	1.175,5	-320,8	362,3	768,0	588,6	458,3
9 Saldo na računu tekočih transakcij (9=7-8)	-79,6	205,5	-219,9	-707,1	-504,0	-743,6	-1.557,0	-2.609,1	-459,6	-275,7	-248,0	-73,1	493,3

Vir podatkov: SURS; napoved UMAR.

Tabela 7b: Temeljni agregati nacionalnih računov

struktura v %, tekoče cene

	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013
											napoved		
1 BRUTO DOMAČI PROIZVOD	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0
2 Saldo primarnih dohodkov s tujino (a-b)	0,2	-0,6	-0,8	-1,2	-0,8	-1,2	-2,1	-2,8	-2,0	-1,5	-1,6	-2,2	-2,2
a) primarni dohodki iz tujine	2,2	1,9	1,9	2,1	2,7	3,3	3,9	3,7	2,1	2,0	2,6	3,0	2,9
b) primarni dohodki v tujino	2,0	2,5	2,7	3,2	3,5	4,5	6,0	6,5	4,1	3,5	4,2	5,1	5,0
3 BRUTO NACIONALNI DOHODEK (3=1+2)	100,2	99,4	99,2	98,8	99,2	98,8	97,9	97,2	98,0	98,5	98,4	97,8	97,8
4 Saldo tekočih transferjev s tujino (c-d)	0,2	0,3	0,1	-0,2	-0,5	-0,7	-0,7	-1,0	-0,7	0,1	0,2	-0,2	0,0
c) tekoči transferji iz tujine	2,0	2,0	1,8	2,0	2,2	2,2	2,4	1,5	2,0	2,7	3,5	3,3	3,3
d) tekoči transferji v tujino	1,8	1,8	1,7	2,2	2,7	2,9	3,0	2,5	2,7	2,6	3,4	3,4	3,3
5 BRUTO NACIONALNI RAZPOLOŽLJIVI DOHODEK (5=3+4)	100,4	99,7	99,4	98,7	98,7	98,1	97,2	96,2	97,3	98,7	98,6	97,7	97,9
6 Izdatki za končno potrošnjo (e+f)	75,8	74,9	74,8	73,8	73,2	71,6	69,8	71,3	76,1	76,8	77,2	75,5	74,0
e) zasebna potrošnja	56,5	55,8	55,9	55,0	54,3	52,8	52,4	53,2	55,8	56,0	56,3	55,3	54,4
f) državna potrošnja	19,3	19,1	19,0	18,8	19,0	18,8	17,3	18,1	20,3	20,8	20,8	20,1	19,6
7 BRUTO VARČEVANJE (7=5-6)	24,7	24,9	24,5	24,9	25,4	26,5	27,5	24,9	21,2	21,8	21,4	22,2	23,9
8 BRUTO INVESTICIJE	25,0	24,0	25,4	27,5	27,2	28,9	32,0	31,9	22,5	22,6	22,1	22,4	22,6
-investicije v osnovna sredstva	25,0	23,3	24,1	25,0	25,4	26,5	27,8	28,8	23,4	21,6	20,0	20,8	21,5
-spremembe zalog	0,0	0,7	1,3	2,5	1,8	2,4	4,2	3,2	-0,9	1,0	2,1	1,6	1,2
9 Saldo na računu tekočih transakcij (9=7-8)	-0,4	0,9	-0,9	-2,6	-1,8	-2,4	-4,5	-7,0	-1,3	-0,8	-0,7	-0,2	1,3

Vir podatkov: SURS; napoved UMAR.

Tabela 8: **Prebivalstvo in trg dela**

števila v tisoč, kazalniki v %

	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013
											napoved		
PREBIVALSTVO 1. julij (v tisoč)	1992,0	1995,7	1996,8	1997,0	2001,1	2008,5	2019,4	2022,6	2042,3	2049,3	2041,0	2045,0	2048,6
Starostna sestava (v %): 0-14 let	15,6	15,2	14,8	14,5	14,2	14,0	13,9	13,9	14,0	14,1	13,9	13,9	13,9
15-64 let	70,1	70,2	70,4	70,4	70,3	70,2	70,1	69,7	69,5	69,3	69,4	69,1	68,7
65 let in več	14,3	14,6	14,9	15,2	15,5	15,7	16,0	16,3	16,5	16,6	16,7	17,0	17,3
Letna rast prebivalstva (v %)													
- Skupaj	0,1	0,2	0,1	0,0	0,2	0,4	0,5	0,2	1,0	0,3	-0,4	0,2	0,2
- 15-64 let	0,1	0,3	0,3	0,0	0,1	0,3	0,3	-0,3	0,7	0,1	-0,3	-0,2	-0,4
- 65 let in več	2,4	2,5	1,7	2,0	2,2	2,2	2,3	2,1	2,0	0,7	0,6	1,7	2,2
Komponente demografske rasti													
Pričakovano trajanje življenja: - moški	72,1	72,3	73,2	73,5	74,1	74,8	74,6	75,4	75,8	76,3	75,3	75,5	75,7
- ženske	79,6	79,9	80,7	81,1	81,3	81,9	81,8	82,3	82,3	82,7	82,4	82,5	82,7
Stopnja celotne rodnosti	1,2	1,2	1,2	1,3	1,3	1,3	1,4	1,5	1,5	1,6	1,3	1,3	1,3
Selitveni koeficient (na 1000 prebival.)	1,5	0,9	1,7	1,0	3,2	3,1	7,1	9,2	5,6	-0,3	2,5	2,5	2,5
PONUDBA NA TRGU DELA													
Stopnja aktivnosti (15-64 let)	68,3	67,8	67,1	69,8	70,7	70,9	71,3	72,1	71,9	71,5	70,6	70,8	70,9
- 15-24 let	37,4	36,7	35,3	40,6	40,6	40,6	42,0	42,9	41,0	39,9	37,6	37,0	36,7
- 25-54 let	87,6	87,3	87,0	88,2	88,9	89,0	89,0	89,9	89,6	89,7	90,3	91,0	90,6
- 55-64 let	26,8	25,5	23,9	29,4	32,2	33,4	34,6	34,9	36,9	36,5	33,1	33,0	34,5
Stopnja aktivnosti (65 let in več)	8,7	7,4	6,5	8,6	6,8	6,8	8,2	7,7	6,2	7,5	7,6	7,4	7,5
Aktivno prebivalstvo po anketi	979	971	962	1007	1016	1022	1036	1042	1042	1042	1026	1027	1024
- letna rast (v %)	1,1	-0,8	-1,0	4,7	0,9	0,6	1,4	0,6	0,0	0,0	-1,5	0,1	-0,2
POVPRAŠEVANJE NA TRGU DELA													
Letne rasti (v %)													
Bruto domači proizvod	2,9	3,8	2,9	4,4	4,0	5,8	6,9	3,6	-8,0	1,4	1,5	2,0	2,5
Produktivnost	2,4	3,8	3,2	4,0	4,5	4,2	3,4	1,0	-6,3	4,0	3,0	2,0	2,5
Zaposlenost po nacionalnih računih*	0,6	0,0	-0,3	0,4	-0,5	1,5	3,3	2,6	-1,8	-2,5	-1,5	0,0	0,0
Delovno aktivni po anketi	1,7	-0,7	-1,4	5,1	0,6	1,3	2,5	1,1	-1,5	-1,5	-2,3	0,1	-0,2
Formalno delovno aktivni **	0,7	0,3	-0,9	0,8	0,7	1,4	3,5	3,0	-2,4	-2,7	-1,0	0,0	0,0
od teh: osebe v delovnem razmerju	0,9	-0,1	0,1	0,3	1,0	1,4	3,3	3,1	-2,8	-2,6	-2,2	-0,2	-0,2
Število (v tisoč)													
Zaposlenost po nac.računih (000)	919,7	934,2	931,4	935,1	930,8	945,2	976,7	1001,9	983,7	958,8	944,2	944,2	944,2
Formalno delovno aktivni **	806,3	808,7	801,4	807,5	813,1	824,8	854,0	879,3	858,2	835,0	827,0	826,9	826,6
- osebe v delovnem razmerju	722,1	721,4	722,1	724,4	731,6	741,6	766,0	789,9	767,4	747,2	731,0	729,9	728,6
- samozaposleni	84,2	87,3	79,2	83,1	81,5	83,3	87,9	89,4	90,8	87,8	96,0	97,0	98,0
Delovno aktivni po anketi	916	910	897	943	949	961	985	996	981	966	944	944	942
- stopnja zaposlenosti (15-64 let, v %)	63,9	63,4	62,6	65,3	66,0	66,6	67,8	68,8	67,5	66,2	64,8	65,0	65,0
Struktura delovno aktivnih po anketi (v %)													
v agrarnem sektorju	10,4	9,2	8,4	9,8	9,1	9,6	9,9	8,6	9,1	8,8	8,9	8,8	8,5
v industriji in gradbeništvu	38,5	38,6	37,5	36,5	37,1	35,5	35,2	35,3	33,2	32,6	31,2	30,9	30,7
v storitvah	51,2	52,2	54,1	53,7	53,8	54,9	54,9	56,2	57,7	58,6	60,0	60,3	60,8
BREZPOSELNOST													
Brezposelni po merilih ILO	63,0	61,7	64,4	63,8	66,5	61,0	50,4	46,3	61,0	75,5	82,2	82,2	82,2
Registrirani brezposelni	101,9	102,8	97,7	92,8	91,9	85,8	71,3	63,2	86,4	100,5	110,9	110,6	110,2
Stopnja anketne brezposelnosti (v %)	6,4	6,4	6,7	6,3	6,5	6,0	4,9	4,4	5,9	7,2	8,0	8,0	8,0
St. registrirane brezposelnosti (v %)	11,2	11,3	10,9	10,3	10,2	9,4	7,7	6,7	9,1	10,7	11,8	11,8	11,8

Viri: SURS, ZRSZ; ocene in projekcije UMAR in Eurostat (projekcija Europop 2008 od leta 2011 dalje).
Opomba *v letu 2002 ni upoštevano povečanje zaposlenosti po pogodbenem delu in avtorskih pogodbah; ** po statističnem registru delovno aktivnega prebivalstva vključno z oceno SURS o številu zasebnih kmetov.

Tabela 9: Indikatorji mednarodne konkurenčnosti

letne stopnje rasti, v %

	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012
											napoved	
Efektivni tečaj ¹												
Nominalno	-5,7	-3,6	-0,5	-1,3	-0,7	0,2	0,8	0,5	0,4	-1,7	0,0	-0,1
Realno - deflator cene življenjskih potrebščin	-0,3	1,7	3,3	0,1	-0,2	0,7	2,3	2,8	0,7	-1,4	-1,0	-0,2
Realno - deflator stroški dela na enoto proizvoda gospodarstvo	0,1	0,3	2,4	1,5	-0,4	0,5	2,1	3,2	5,0	-1,1	-1,3	-0,9
Komponente stroškov dela na enoto proizvoda												
Nominalni stroški dela na enoto proizvoda	9,0	5,8	4,4	3,6	1,5	1,1	2,6	6,2	8,7	0,3	-0,5	0,3
Sredstva za zaposlene na zaposlenega, nominalno	11,6	9,9	7,8	7,7	6,0	5,4	6,2	7,2	1,8	4,3	2,5	2,4
Produktivnost dela, realno ²	2,4	3,9	3,2	4,0	4,5	4,2	3,4	1,0	-6,3	4,0	3,0	2,0
Realni stroški dela na enoto proizvoda	0,3	-1,7	-1,0	0,3	-0,2	-1,0	-1,5	2,0	5,6	1,4	-0,5	-1,5
Produktivnost dela, nominalno ³	11,2	11,8	9,0	7,4	6,2	6,4	7,7	5,1	-3,5	2,9	3,0	3,9

Vir podatkov: SURS statistika nacionalnih računov, BS, ECB, OECD, Consensus Forecasts Avg 2011, napoved in preračuni UMAR.
Opombe: ¹ Tehtano geometrično povprečje valut 17 trgovinskih partneric, uteži so deleži partnerice v slovenskem izvozu (dvojno tehtanem) in uvozu proizvodov predelovalnih dejavnosti v povprečju let 2001-2003. Rast vrednosti pomeni apreciacijo nacionalne valute in obratno; ² Bruto domači proizvod na zaposlenega, v stalnih cenah; ³ Bruto domači proizvod na zaposlenega, v tekočih cenah.

Tabela 10: **Plačilna bilanca (Plačilno bilančna statistika)**

v mio EUR

	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013
											napoved		
I. TEKOČI RAČUN	38	247	-196	-720	-498	-771	-1.646	-2.574	-456	-297	-351	-181	378
1. BLAGO	-684	-265	-543	-1.009	-1.026	-1.151	-1.666	-2.648	-703	-1.205	-1.331	-839	-415
1.1.Izvoz blaga	10.454	11.082	11.417	12.933	14.599	17.028	19.798	20.032	16.167	18.386	20.805	22.685	24.793
1.2.Uvoz blaga	11.139	11.347	11.960	13.942	15.625	18.179	21.464	22.680	16.870	19.591	22.136	23.525	25.208
2. STORITVE	536	620	540	688	920	993	1.047	1.424	1.165	1.308	1.484	1.531	1.624
2.1.Izvoz storitev	2.178	2.440	2.465	2.783	3.214	3.572	4.145	4.957	4.347	4.633	4.984	5.273	5.646
- Transport	559	635	680	809	923	1.058	1.259	1.436	1.085	1.206	1.351	1.438	1.526
- Potovanja	1.105	1.143	1.186	1.312	1.451	1.555	1.665	1.827	1.804	1.935	2.069	2.188	2.366
- Ostalo	514	662	599	662	840	959	1.221	1.694	1.458	1.492	1.564	1.648	1.754
2.2.Uvoz storitev	1.642	1.820	1.925	2.095	2.293	2.580	3.098	3.533	3.182	3.325	3.500	3.742	4.022
- Transport	356	385	420	485	525	601	734	875	648	710	742	774	813
- Potovanja	601	635	664	703	707	772	831	922	913	923	848	890	940
- Ostalo	685	800	841	906	1.061	1.206	1.533	1.736	1.621	1.692	1.910	2.077	2.269
1.,2. BLAGO IN STORITVE	-149	355	-3	-322	-106	-158	-619	-1.224	463	103	153	692	1.209
Izvoz blaga in storitev	12.632	13.521	13.882	15.715	17.813	20.601	23.944	24.989	20.514	23.019	25.789	27.959	30.439
Uvoz blaga in storitev	12.781	13.166	13.885	16.037	17.918	20.759	24.562	26.213	20.052	22.916	25.636	27.266	29.230
3. DOHODKI	43	-168	-219	-322	-295	-440	-789	-1.062	-766	-507	-566	-811	-839
3.1.Premij	511	490	510	530	647	872	1.169	1.262	666	682	932	1.108	1.119
- Od dela	197	207	192	201	205	218	229	238	198	233	235	240	240
- Od kapitala	314	282	318	329	442	654	940	1.024	468	449	697	868	879
3.2.Izdatki	468	657	728	852	942	1.312	1.957	2.324	1.432	1.188	1.499	1.919	1.958
- Od dela	30	47	57	63	77	110	179	263	128	94	100	120	140
- Od kapitala	438	610	671	789	866	1.202	1.778	2.062	1.303	1.094	1.399	1.799	1.818
4. TEKOČI TRANSFERJI	144	60	26	-76	-97	-173	-239	-287	-152	106	63	-62	7
4.1.Premij	436	500	474	561	738	785	941	887	966	1.218	1.270	1.225	1.295
4.2.Izdatki	293	439	449	638	835	958	1.180	1.174	1.118	1.112	1.207	1.287	1.288
II. KAPITALSKI IN FINANČNI RAČUN	-148	3	46	698	970	1.092	1.920	2.605	154	319			
A. KAPITALSKI RAČUN	-4	-164	-165	-96	-114	-131	-52	-25	-9	8			
1.Kapitalski transferji	1	-163	-164	-96	-109	-126	-51	-26	-4	16			
2.Patenti in licence	-5	-1	-2	0	-5	-5	-1	1	-5	-8			
B. FINANČNI RAČUN	-144	167	211	794	1.084	1.223	1.972	2.631	164	311			
1.Neposredne naložbe	251	1.556	-151	224	-43	-174	-210	346	-644	334			
- Domače v tujini	-161	-166	-421	-441	-516	-687	-1.317	-983	-174	60			
- Tuje v Sloveniji	412	1.722	270	665	473	513	1.106	1.329	-470	274			
2.Naložbe v vrednostne papirje	80	-69	-223	-637	-1.313	-1.442	-2.255	572	4.628	1.947			
3.Finančni derivativi	0	0	0	6	-10	-13	-15	46	-2	-117			
4. Ostale naložbe	964	565	849	945	2.639	1.571	4.313	1.645	-3.985	-1.872			
4.1.Terjatve	248	-538	-730	-1.308	-1.459	-1.939	-4.741	-333	-277	683			
4.2.Obveznosti	716	1.104	1.579	2.252	4.098	3.510	9.054	1.978	-3.708	-2.555			
5. Mednarodne denarne rezerve (BS)	-1.439	-1.885	-264	256	-189	1.281	140	21	167	19			
III. STATISTIČNA NAPAKA	110	-250	150	22	-473	-321	-273	-31	302	-21			

Vir podatkov: BS; napoved UMAR.

Tabela 11a: Konsolidirana bilanca javnega financiranja po metodologiji GFS - IMF

v mio EUR (fiksni tečaj), tekoče cene

BILANCA PRIHODKOV	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010
I. SKUPAJ PRIHODKI	8.547	9.082	10.338	11.196	11.976	12.959	14.006	15.339	14.408	14.794
DAVČNI PRIHODKI	7.840	8.355	9.560	10.211	10.884	11.762	12.758	13.937	12.955	12.848
DAVKI NA DOHODEK IN DOBIČEK	1.493	1.648	1.922	2.115	2.242	2.735	2.918	3.442	2.805	2.491
Dohodnina	1.206	1.335	1.474	1.596	1.648	1.793	1.805	2.185	2.092	2.039
Davek od dobička pravnih oseb	287	314	448	519	594	942	1.113	1.257	712	449
PRISPEVKI ZA SOCIALNO VARNOST	2.927	3.231	3.502	3.753	3.988	4.231	4.598	5.095	5.161	5.234
DAVKI NA PLAČILNO LISTO IN DELOVNO SILO	348	392	448	491	526	473	418	258	28	28
Davek na izplačane plače	330	371	430	472	506	450	392	230	0	0
Posebni davek na določene prejemke	18	20	19	19	20	23	27	28	28	28
DAVKI NA PREMOŽENJE	138	144	144	165	170	189	206	215	207	220
DOMAČI DAVKI NA BLAGO IN STORITVE	2.810	2.807	3.399	3.575	3.915	4.077	4.498	4.805	4.660	4.781
DAVKI NA MEDN. TRGOVINO IN TRANSAKCIJE	124	131	145	81	39	51	117	120	91	91
DRUGI DAVKI	1	2	1	31	4	5	2	2	3	4
NEDAVČNI PRIHODKI	580	559	623	677	633	633	709	855	684	923
KAPITALSKI PRIHODKI	43	63	66	87	113	167	136	118	107	176
DONACIJE	45	59	56	8	9	5	12	10	11	13
TRANSFERNI PRIHODKI	39	46	33	31	34	43	43	54	54	110
SREDSTVA PREJETA IZ PRORAČUNA EU	0	0	0	183	302	348	348	365	597	723

Vir podatkov: Ministrstvo za finance, Bilten javnih financ.

Tabela 11b: Konsolidirana bilanca javnega financiranja po metodologiji GFS - IMF

delež v primerjavi z BDP v %

BILANCA PRIHODKOV	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010
I. SKUPAJ PRIHODKI	41,2	39,2	41,0	41,2	41,7	41,7	40,5	41,1	40,8	41,8
DAVČNI PRIHODKI	37,8	36,0	37,9	37,6	37,9	37,9	36,9	37,4	36,7	36,3
DAVKI NA DOHODEK IN DOBIČEK	7,2	7,1	7,6	7,8	7,8	8,8	8,4	9,2	7,9	7,0
Dohodnina	5,8	5,8	5,8	5,9	5,7	5,8	5,2	5,9	5,9	5,8
Davek od dobička pravnih oseb	1,4	1,4	1,8	1,9	2,1	3,0	3,2	3,4	2,0	1,3
PRISPEVKI ZA SOCIALNO VARNOST	14,1	13,9	13,9	13,8	13,9	13,6	13,3	13,7	14,6	14,8
DAVKI NA PLAČILNO LISTO IN DELOVNO SILO	1,7	1,7	1,8	1,8	1,8	1,5	1,2	0,7	0,1	0,1
Davek na izplačane plače	1,6	1,6	1,7	1,7	1,8	1,4	1,1	0,6	0,0	0,0
Posebni davek na določene prejemke	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1
DAVKI NA PREMOŽENJE	0,7	0,6	0,6	0,6	0,6	0,6	0,6	0,6	0,6	0,6
DOMAČI DAVKI NA BLAGO IN STORITVE	13,5	12,1	13,5	13,2	13,6	13,1	13,0	12,9	13,2	13,5
DAVKI NA MEDN. TRGOVINO IN TRANSAKCIJE	0,6	0,6	0,6	0,3	0,1	0,2	0,3	0,3	0,3	0,3
DRUGI DAVKI	0,0	0,0	0,0	0,1	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
NEDAVČNI PRIHODKI	2,8	2,4	2,5	2,5	2,2	2,0	2,1	2,3	1,9	2,6
KAPITALSKI PRIHODKI	0,2	0,3	0,3	0,3	0,4	0,5	0,4	0,3	0,3	0,5
DONACIJE	0,2	0,3	0,2	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
TRANSFERNI PRIHODKI	0,2	0,2	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,2	0,3
SREDSTVA PREJETA IZ PRORAČUNA EU	0,0	0,0	0,0	0,7	1,1	1,1	1,0	1,0	1,7	2,0

Vir podatkov: Ministrstvo za finance, Bilten javnih financ.

Tabela 12a: Konsolidirana bilanca javnega financiranja po metodologiji GFS - IMF

mio EUR (fiksni tečaj), tekoče cene,

BILANCA ODHODKOV	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010
II. SKUPAJ ODHODKI	8.811	9.733	10.666	11.552	12.276	13.209	13.915	15.442	16.368	16.693
TEKOČI ODHODKI	4.191	4.668	5.114	5.150	5.354	5.689	5.951	6.557	6.800	6.960
PLAČE IN DRUGI IZDATKI ZAPOSLENIM	1.905	2.149	2.342	2.456	2.521	2.671	2.761	3.037	3.363	3.359
PRISPEVKI DELODAJALCEV ZA SOC. VARNOST	336	386	424	466	495	509	515	542	549	553
IZDATKI ZA BLAGO IN STORITVE	1.610	1.743	1.884	1.794	1.911	2.073	2.212	2.527	2.510	2.512
PLAČILA OBRESTI	304	349	387	384	372	376	357	335	336	488
REZERVE	38	41	78	50	55	59	105	116	42	47
TEKOČI TRANSFERI	3.789	4.202	4.579	5.216	5.599	5.926	6.144	6.743	7.340	7.629
SUBVENCije	264	252	290	324	381	403	423	477	598	582
TRANSFERI POSAMEZNIKOM	3.427	3.799	4.115	4.396	4.629	4.871	5.093	5.619	6.024	6.278
DRUGI TEKOČI TRANSFERI	98	151	174	496	589	651	628	647	718	769
INVESTICIJSKI ODHODKI - SKUPAJ	830	863	972	1.017	1.038	1.306	1.464	1.714	1.789	1.707
INVESTICIJSKI ODHODKI	534	537	593	631	654	901	1.130	1.256	1.294	1.311
INVESTICIJSKI TRANSFERI	296	326	379	386	383	405	334	459	495	396
PLAČILA SREDSTEV V PRORAČUN EU	0	0	0	170	286	288	356	428	439	397
III. JAVNOFINANČNI PRESEŽEK / PRIMANJLJAJ (I. - II.)	-264	-651	-327	-356	-300	-250	91	-103	-1.961	-1.899

Vir podatkov: Ministrstvo za finance, Bilten javnih financ.

Tabela 12b: Konsolidirana bilanca javnega financiranja po metodologiji GFS - IMF

deleži v primerjavi z BDP v %

BILANCA ODHODKOV	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010
II. SKUPAJ ODHODKI	42,4	42,0	42,3	42,5	42,7	42,5	40,3	41,4	46,4	47,1
TEKOČI ODHODKI	20,2	20,1	20,3	19,0	18,6	18,3	17,2	17,6	19,3	19,7
PLAČE IN DRUGI IZDATKI ZAPOSLENIM	9,2	9,3	9,3	9,0	8,8	8,6	8,0	8,1	9,5	9,5
PRISPEVKI DELODAJALCEV ZA SOC. VARNOST	1,6	1,7	1,7	1,7	1,7	1,6	1,5	1,5	1,6	1,6
IZDATKI ZA BLAGO IN STORITVE	7,8	7,5	7,5	6,6	6,7	6,7	6,4	6,8	7,1	7,1
PLAČILA OBRESTI	1,5	1,5	1,5	1,4	1,3	1,2	1,0	0,9	1,0	1,4
REZERVE	0,2	0,2	0,3	0,2	0,2	0,2	0,3	0,3	0,1	0,1
TEKOČI TRANSFERI	18,2	18,1	18,2	19,2	19,5	19,1	17,8	18,1	20,8	21,5
SUBVENCije	1,3	1,1	1,2	1,2	1,3	1,3	1,2	1,3	1,7	1,6
TRANSFERI POSAMEZNIKOM	16,5	16,4	16,3	16,2	16,1	15,7	14,7	15,1	17,1	17,7
DRUGI TEKOČI TRANSFERI	0,5	0,7	0,7	1,8	2,0	2,1	1,8	1,7	2,0	2,2
INVESTICIJSKI ODHODKI - SKUPAJ	4,0	3,7	3,9	3,7	3,6	4,2	4,2	4,6	5,1	4,8
INVESTICIJSKI ODHODKI	2,6	2,3	2,4	2,3	2,3	2,9	3,3	3,4	3,7	3,7
INVESTICIJSKI TRANSFERI	1,4	1,4	1,5	1,4	1,3	1,3	1,0	1,2	1,4	1,1
PLAČILA SREDSTEV V PRORAČUN EU	0,0	0,0	0,0	0,6	1,0	0,9	1,0	1,1	1,2	1,1
III. JAVNOFINANČNI PRESEŽEK / PRIMANJLJAJ (I. - II.)	-1,3	-2,8	-1,3	-1,3	-1,0	-0,8	0,3	-0,3	-5,6	-5,4

Vir podatkov: Ministrstvo za finance, Bilten javnih financ.

Tabela 13: Primerjava uspešnosti napovedi gospodarske rasti in inflacije posameznih institucij

		Bruto domači proizvod, realna rast				Inflacija, povprečje leta			
		PNt+1	JNt+1	PNt	JNt	PNt+1	JNt+1	PNt	JNt
Aritmetično povprečje napak, ME									
UMAR	2002 - 2008	-0,03	-0,17	-0,24	0,03	-0,76	-0,36	-0,47	0,11
	2002 - 2009	1,46	1,21	0,26	0,09	-0,38	0,06	-0,48	0,11
	2002 - 2010	1,28	1,04	0,17	0,04	-0,36	0,02	-0,48	0,13
	1997 - 2008	0,01	-0,19	-0,10	0,09	-0,97	-0,45	-0,28	0,14
	1997 - 2009	1,00	0,73	0,20	-0,04	-0,70	-0,17	-0,29	0,14
	1997 - 2010	0,91	0,65	0,14	-0,06	-0,66	-0,18	-0,31	0,15
BS	2002 - 2008	-0,11	-0,43	-0,39	-0,10	-0,88	-0,81	-0,46	-0,03
	2002 - 2009	1,36	1,04	0,39	0,05	-0,39	-0,39	-0,46	0,00
	2002 - 2010	1,29	0,97	0,36	0,03	-0,34	-0,38	-0,43	-0,06
SKEP	2002 - 2008	-0,14	-0,24	-0,33	0,04	-0,63	-0,43	-0,24	0,06
	2002 - 2009	1,38	1,19	0,38	0,14	-0,23	-0,04	-0,20	0,04
	2002 - 2010	1,27	1,00	0,28	0,08	-0,20	-0,09	-0,18	0,04
	1997 - 2008	-0,18	-0,14	-0,26	0,10	-0,99	-0,71	-0,32	0,09
	1997 - 2009	0,83	0,80	0,17	0,15	-0,69	-0,43	-0,28	0,08
	1997 - 2010	0,80	0,70	0,12	0,11	-0,64	-0,43	-0,26	0,08
EC	2002 - 2008	-0,23	-0,34	-0,37	-0,16	-0,36	-0,10	-0,13	0,17
	2002 - 2009	1,25	1,04	0,23	-0,09	-0,01	0,26	-0,14	0,15
	2002 - 2010	1,06	0,93	0,19	-0,09	0,01	0,22	-0,12	0,17
IMF	2002 - 2008	-0,19	-0,39	-0,42	-0,34	-0,66	-0,63	-0,58	0,07
	2002 - 2009	1,25	1,10	0,27	0,09	-0,39	-0,25	-0,56	0,01
	2002 - 2010	1,13	0,91	0,23	0,03	-0,38	-0,26	-0,53	-0,02
WIIW	2002 - 2008	-0,73	-0,29	-0,23	-0,43	-1,53	-0,90	-0,44	-0,01
	2002 - 2009	0,90	1,26	0,78	0,10	-1,01	-0,28	-0,19	0,06
	2002 - 2010	0,89	1,10	0,67	0,01	-0,82	-0,22	-0,20	0,02
Povprečna absolutna napaka, MAE									
UMAR	2002 - 2008	1,14	1,00	0,76	0,43	1,10	0,87	0,47	0,17
	2002 - 2009	2,49	2,24	1,14	0,44	1,25	1,14	0,48	0,16
	2002 - 2010	2,23	2,02	1,08	0,42	1,13	1,04	0,48	0,18
	1997 - 2008	1,08	0,90	0,71	0,49	1,34	0,93	0,51	0,19
	1997 - 2009	1,98	1,73	0,95	0,49	1,42	1,10	0,51	0,18
	1997 - 2010	1,84	1,62	0,93	0,48	1,32	1,04	0,51	0,19
BS	2002 - 2008	1,06	1,03	0,79	0,50	1,05	0,81	0,46	0,26
	2002 - 2009	2,39	2,31	1,41	0,58	1,27	1,04	0,46	0,25
	2002 - 2010	2,20	2,10	1,27	0,52	1,11	0,96	0,43	0,28
SKEP	2000 - 2008	1,03	0,93	0,79	0,59	1,20	0,91	0,41	0,09
	2002 - 2009	2,40	2,21	1,35	0,61	1,38	1,14	0,38	0,09
	2002 - 2010	2,18	2,02	1,26	0,59	1,22	1,07	0,33	0,09
	1997 - 2008	0,95	1,00	0,76	0,68	1,61	1,11	0,62	0,19
	1997 - 2009	1,87	1,85	1,11	0,69	1,69	1,24	0,58	0,18
	1997 - 2010	1,75	1,74	1,06	0,67	1,56	1,18	0,54	0,18
EC	2002 - 2008	1,03	1,06	0,89	0,41	1,44	1,07	0,27	0,20
	2002 - 2009	2,35	2,26	1,33	0,41	1,56	1,29	0,26	0,18
	2002 - 2010	2,14	2,02	1,19	0,38	1,41	1,16	0,23	0,19
IMF	2002 - 2008	0,99	1,01	0,88	0,57	1,31	1,23	0,64	0,19
	2002 - 2009	2,28	2,33	1,41	0,89	1,34	1,38	0,61	0,21
	2002 - 2010	2,04	2,13	1,26	0,83	1,22	1,26	0,57	0,22
WIIW	2002 - 2008	1,47	1,14	0,94	0,71	2,13	1,19	0,81	0,30
	2002 - 2009	2,83	2,51	1,80	1,10	2,19	1,55	0,91	0,34
	2002 - 2010	2,60	2,26	1,62	1,06	2,02	1,40	0,84	0,33

Tabela 13: Primerjava uspešnosti napovedi gospodarske rasti in inflacije posameznih institucij - nadaljevanje

		Bruto domači proizvod, realna rast				Inflacija, povprečje leta			
		PNT+1	JNT+1	PNT	JNT	PNT+1	JNT+1	PNT	JNT
Koren povprečne kvadratne napake, RMSE									
UMAR	2002 - 2008	1,31	1,14	0,88	0,60	1,45	1,12	0,64	0,23
	2002 - 2009	4,38	4,00	1,58	0,58	1,58	1,49	0,62	0,22
	2002 - 2010	4,13	3,77	1,50	0,56	1,49	1,41	0,61	0,23
	1997 - 2008	1,21	1,03	0,89	0,63	1,78	1,24	0,67	0,28
	1997 - 2009	3,36	3,30	1,35	0,62	1,83	1,47	0,66	0,27
	1997 - 2010	3,48	3,17	1,32	0,60	1,76	1,42	0,65	0,27
BS	2002 - 2008	1,19	1,19	0,96	0,59	1,47	1,18	0,53	0,32
	2002 - 2009	4,28	4,15	2,24	0,67	1,68	1,44	0,53	0,31
	2002 - 2010	4,05	3,91	2,11	0,64	1,57	1,36	0,50	0,33
SKEP	2002 - 2008	1,17	1,08	0,94	0,70	1,53	1,14	0,53	0,11
	2002 - 2009	4,38	4,09	2,07	0,71	1,70	1,43	0,49	0,11
	2002 - 2010	4,13	3,86	1,96	0,68	1,60	1,36	0,46	0,11
	1997 - 2008	1,08	1,19	0,92	0,86	1,98	1,46	0,74	0,31
	1997 - 2009	3,61	3,43	1,71	0,86	2,04	1,60	0,71	0,30
	1997 - 2010	3,47	3,30	1,66	0,83	1,96	1,54	0,68	0,29
EC	2002 - 2008	1,19	1,21	1,05	0,50	1,71	1,22	0,43	0,26
	2002 - 2009	4,25	3,95	1,84	0,49	1,81	1,51	0,40	0,24
	2002 - 2010	4,01	3,72	1,74	0,46	1,71	1,42	0,38	0,25
IMF	2002 - 2008	1,14	1,19	0,99	0,67	1,58	1,57	0,89	0,22
	2002 - 2009	4,14	4,22	2,03	1,26	1,57	1,69	0,85	0,25
	2002 - 2010	3,90	3,98	1,91	1,20	1,48	1,60	0,81	0,26
WIIW	2002 - 2008	1,73	1,31	1,08	0,79	3,20	1,58	1,00	0,43
	2002 - 2009	4,64	4,45	2,94	1,53	3,13	2,07	1,10	0,46
	2002 - 2010	4,38	4,20	2,77	1,46	2,96	1,95	1,04	0,44
Standardizirana povprečna absolutna napaka, stdMAE									
UMAR	2002 - 2008	0,89	0,78	0,59	0,33	0,58	0,46	0,25	0,09
	2002 - 2009	0,57	0,51	0,26	0,10	0,58	0,53	0,22	0,08
	2002 - 2010	0,54	0,49	0,26	0,10	0,53	0,49	0,22	0,08
	1997 - 2008	1,03	0,86	0,68	0,46	0,55	0,38	0,21	0,08
	1997 - 2009	0,57	0,50	0,28	0,14	0,52	0,40	0,19	0,07
	1997 - 2010	0,55	0,48	0,28	0,14	0,47	0,37	0,18	0,07
BS	2002 - 2008	0,82	0,80	0,61	0,39	0,56	0,43	0,24	0,14
	2002 - 2009	0,55	0,53	0,32	0,13	0,59	0,48	0,22	0,12
	2002 - 2010	0,53	0,51	0,31	0,13	0,52	0,45	0,20	0,13
SKEP	2002 - 2008	0,80	0,72	0,61	0,46	0,64	0,49	0,22	0,05
	2002 - 2009	0,55	0,51	0,31	0,14	0,64	0,53	0,18	0,04
	2002 - 2010	0,53	0,49	0,30	0,14	0,57	0,50	0,16	0,04
	1997 - 2008	0,90	0,95	0,72	0,65	0,66	0,45	0,25	0,08
	1997 - 2009	0,54	0,54	0,32	0,20	0,62	0,45	0,21	0,07
	1997 - 2010	0,52	0,52	0,32	0,20	0,56	0,42	0,19	0,06
EC	2002 - 2008	0,80	0,82	0,69	0,32	0,77	0,57	0,14	0,11
	2002 - 2009	0,54	0,52	0,30	0,09	0,73	0,60	0,12	0,08
	2002 - 2010	0,52	0,49	0,29	0,09	0,66	0,54	0,11	0,09
IMF	2002 - 2008	0,77	0,79	0,68	0,44	0,70	0,65	0,34	0,10
	2002 - 2009	0,52	0,53	0,32	0,20	0,62	0,64	0,28	0,10
	2002 - 2010	0,50	0,52	0,31	0,20	0,57	0,59	0,27	0,10
WIIW	2002 - 2008	1,15	0,89	0,73	0,56	1,13	0,63	0,43	0,16
	2002 - 2009	0,65	0,57	0,41	0,25	1,02	0,72	0,43	0,16
	2002 - 2010	0,63	0,55	0,39	0,26	0,95	0,66	0,40	0,16

Tabela 13: Primerjava uspešnosti napovedi gospodarske rasti in inflacije posameznih institucij - nadaljevanje

		Bruto domači proizvod, realna rast				Inflacija, povprečje leta			
		PNt+1	JNt+1	PNt	JNt	PNt+1	JNt+1	PNt	JNt
Standardiziran koren povprečne kvadratne napake, stdRMSE									
UMAR	2002 - 2008	1,02	0,88	0,69	0,46	0,77	0,60	0,34	0,12
	2002 - 2009	1,00	0,91	0,36	0,13	0,74	0,70	0,29	0,10
	2002 - 2010	1,00	0,91	0,36	0,14	0,70	0,66	0,29	0,11
	1997 - 2008	1,15	0,98	0,84	0,60	0,73	0,51	0,27	0,11
	1997 - 2009	1,05	0,96	0,39	0,18	0,67	0,54	0,24	0,10
BS	2002 - 2008	0,93	0,92	0,75	0,46	0,78	0,63	0,28	0,17
	2002 - 2009	0,98	0,95	0,51	0,15	0,79	0,67	0,25	0,14
	2002 - 2010	0,98	0,95	0,51	0,15	0,74	0,64	0,23	0,16
	2002 - 2008	0,91	0,84	0,74	0,54	0,81	0,61	0,28	0,06
	2002 - 2009	1,00	0,93	0,47	0,16	0,79	0,67	0,23	0,05
SKEP	2002 - 2010	1,00	0,94	0,48	0,17	0,75	0,64	0,22	0,05
	1997 - 2008	1,03	1,14	0,87	0,82	0,81	0,60	0,30	0,13
	1997 - 2009	1,05	1,00	0,50	0,25	0,75	0,59	0,26	0,11
	1997 - 2010	1,04	0,98	0,49	0,25	0,70	0,55	0,24	0,10
	2002 - 2008	0,92	0,94	0,82	0,39	0,91	0,65	0,23	0,14
EC	2002 - 2009	0,97	0,90	0,42	0,11	0,84	0,70	0,19	0,11
	2002 - 2010	0,97	0,90	0,42	0,11	0,80	0,67	0,18	0,12
	2002 - 2008	0,89	0,93	0,77	0,52	0,84	0,83	0,48	0,12
IMF	2002 - 2009	0,94	0,96	0,46	0,29	0,73	0,79	0,40	0,12
	2002 - 2009	0,95	0,97	0,46	0,29	0,70	0,75	0,38	0,12
	2002 - 2008	1,35	1,02	0,84	0,62	1,70	0,84	0,53	0,23
WIIW	2002 - 2009	1,06	1,02	0,67	0,35	1,46	0,97	0,51	0,21
	2002 - 2010	1,06	1,02	0,67	0,36	1,39	0,92	0,49	0,21

Opomba: * Ocene uspešnosti napovedi temeljijo na podatkih, ki so bili razpoložljivi ob pomladanski napovedi 2011. Negativne vrednosti pomenijo preценitev, pozitivne vrednosti pa podcenitev dejanskih gibanj. Podatki BS in WIIW za napoved inflacije PNt+1 zajemajo obdobje od leta 2003. Podatki WIIW za napoved BDP PNt+1 zajemajo obdobje od leta 2003.

PNt+1 - Pomladanska napoved za prihodnje leto
JNt+1 - Jesenska napoved za prihodnje leto
PNt - Pomladanska napoved za tekoče leto
JNt - Jesenska napoved za tekoče leto

Vir podatkov:
Pomladanska, Jesenska napoved gospodarskih gibanj (marec, september). Ljubljana, UMAR.
Poročilo o cenovni stabilnosti (april, oktober). Ljubljana, BS.
Konjunkturna gibanja (maj, november). Ljubljana, GZS, SKEP.
Spring Economic Forecast, Autumn Economic Forecast (maj, november). EC.
World Economic Outlook (april, oktober). Washington, IMF.
Current Analyses and Forecasts (februar, junij). WIIW.

Seznam kratic

Kratice uporabljene v besedilu

AJPES – Agencija za javnopravne evidence in storitve, **BDP** – Bruto domači proizvod, **BS** – Banka Slovenije, **CPI** – Index of Consumer Prices, **ECB** – European Central Bank, **EFSS** – European Financial Stability Facility, **EK** – Evropska komisija, **ESA** – European System of Accounts, **EU** – European union, **EMU** – European monetary union, **IEA** – International Energy Agency, **IMF** – International Monetary Fund, **MF** – Ministrstvo za finance, **MNZ** – Ministrstvo za notranje zadeve, **MZ** – Ministrstvo za zdravje, **MJU** – ministrstvo za javno upravo, **NFI** – Nedenarne finančne institucije, **NPISG** – Neprofitne institucije, ki opravljajo storitve za gospodinjstva, **PMI** – Purchasing Managers Index, **RS** – Republika Slovenija, **RULC** – Real unit labour cost (realni stroški dela na enoto proizvoda), **SKD** – Standardna klasifikacija dejavnosti, **SMTK** – Standardna mednarodna trgovinska klasifikacija, **SRDAP** – Statistični register delovno aktivnega prebivalstva, **SURS** – Statistični urad RS, **UJP** – Uprava za javne prihodke, **ULC** – Unit Labour Cost (stroški dela na enoto proizvoda), **UMAR** – Urad RS za makroekonomske analize in razvoj, **WIIW** – The Vienna Institute for International Economic Studies, **ZRSZ** – Zavod RS za zaposlovanje, **ZZZS** – Zavod za zdravstveno zavarovanje Slovenije

Kratice Standardne klasifikacije dejavnosti (SKD 2008)

A – Kmetijstvo in lov, gozdarstvo, ribištvo, **B** – Rudarstvo, **C** – Predelovalne dejavnosti, **10** – Prz. živil, **11** – Prz. pijač, **12** – Prz. tobačnih izdelkov, **13** – Prz. tekstilij, **14** – Prz. oblačil, **15** – Prz. usnja, usnjenih in sorodnih izd., **16** – Obd., predel. lesa; izd. iz lesa ipd. rz. poh., **17** – Prz. papirja in izd. iz papirja, **18** – Tisk. in razm. posnetih nosilcev zapisa, **19** – Prz. koksa in naftnih derivatov, **20** – Prz. kemikalij, kemičnih izd., **21** – Prz. farmac. surovin in preparatov, **22** – Prz. izd. iz gume in plastičnih mas, **23** – Prz. nekovinskih mineralnih izd., **24** – Prz. kovin, **25** – Prz. kovinskih izd., rz. strojev in naprav, **26** – Prz. rač., elektronskih, optičnih izd., **27** – Prz. električnih naprav, **28** – Prz. dr. strojev in naprav, **29** – Prz. mot. voz., prikolic in polprikolic, **30** – Prz. dr. vozil in plovil, **31** – Prz. pohištva, **32** – Dr. raznovrstne predelovalne dej., **33** – Popravila in montaža strojev in naprav, **D** – Oskrba z električno energijo, plinom in paro, **E** – Oskrba z vodo; ravnanje z odplakami in odpadki; saniranje okolja, **F** – Gradbeništvo, **G** – Trgovina; vzdrževanje in popravila motornih vozil, **H** – Promet in skladiščenje, **I** – Gostinstvo, **J** – Informacijske in komunikacijske dejavnosti, **K** – Finančne in zavarovalniške dejavnosti, **L** – Poslovanje z nepremičninami, **M** – Strokovne, znanstvene in tehnične dejavnosti, **N** – Druge raznovrstne poslovne dejavnosti, **O** – Dejavnost javne uprave in obrambe; dejavnost obvezne socialne varnosti, **P** – Izobraževanje, **Q** – Zdravstvo in socialno varstvo, **R** – Kulturne, razvedrilne in rekreacijske dejavnosti, **S** – Druge storitvene dejavnosti, **T** – Dejavnost gospodinjstev z zaposlenim hišnim osebjem; proizvodnja za lastno rabo, **U** – Dejavnost eksteritorialnih organizacij in teles

Kratice držav

AT – Avstrija, **BA** – Bosna in Hercegovina, **BE** – Belgija, **BG** – Bolgarija, **BY** – Belorusija, **CH** – Švica, **HR** – Hrvaška, **CZ** – Češka, **CY** – Ciper, **DK** – Danska, **DE** – Nemčija, **ES** – Španija, **EE** – Estonija, **GR** – Grčija, **FR** – Francija, **FI** – Finska, **HU** – Madžarska, **IE** – Irska, **IL** – Izrael, **IT** – Italija, **JP** – Japonska, **LU** – Luksemburg, **LT** – Litva, **LV** – Latvija, **MT** – Malta, **NL** – Nizozemska, **NO** – Norveška, **PL** – Poljska, **PT** – Portugalska, **RO** – Romunija, **RU** – Rusija, **RS** – Srbija, **SE** – Švedska, **SI** – Slovenija, **SK** – Slovaška, **TR** – Turčija, **UA** – Ukrajina, **UK** – Velika Britanija, **USA** – Združene države Amerike.

**jesenska napoved
gospodarskih gibanj 2011**